BIAŁORUSKI KALENDARZ

HISTORYCZNY

BIAŁORUSKI KALENDARZ HISTORYCZNY

Uładzimir Chilmanowicz

tłumaczyli
Marcin Rębacz i Witalis Łuba

BIAŁYSTOK 2011

Biblioteka Białoruskiego Radia Racja

Tytuł oryginału: *Беларускі каляндар-даведнік на кожны дзень*, Вільня 2007.

Centrum Edukacji Obywatelskiej Polska-Białoruś
ul. Wyszyńskiego 2 lok. 89, 15-888 Białystok
tel. 602445868, e-mail: centrum@onet.pl

Redakcja: Witalis Łuba

Skład i okładka: Arnold Toczyski

Zrealizowano przy wsparciu finansowym
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku

Województwo Podlaskie

ISBN 978-83-930408-8-9

Drodzy Czytelnicy!

Trzymacie Państwo pierwsze polskie wydanie „Białoruskiego kalendarza historycznego". Koncepcja, która przyświecała mi w trakcie pracy nad kalendarzem, była bardzo prosta – miał on w założeniu mieć uniwersalny charakter i być przydatnym dla czytelników przez wiele lat.

Książka przypomina najważniejsze daty z historii Białorusi – te heroiczne i te tragiczne, najważniejsze wydarzenia, dni urodzin i śmierci znakomitych postaci, których los związał z ziemią białoruską. Wśród nich wymienieni są działacze polityczni i państwowi, religijni, kulturalni, emigracyjni, którzy w różnych sferach swojej działalności rozsławili imię Białorusi. Są wśród nich powstańcy wielu powstań narodowowyzwoleńczych, których imiona niestety jeszcze nie trafiły na karty słowników encyklopedycznych oficjalnych wydawnictw państwowych.

W kalendarzu zamieszczone są także notki biograficzne działaczy politycznych i kulturalnych innych państw, którzy sprzyjali ruchowi białoruskiemu. Zaznaczono dni obchodów świąt międzynarodowych.

Niewątpliwie wybór dat i osób do kalendarza ma w znacznym stopniu charakter subiektywny. Głównym kryterium doboru osób była przynależność do białoruskiego ruchu w różnych jego przejawach (udział w powstaniach wyzwoleńczych, zaangażowanie w ruchu dysydenckim, politycznym, obywatelskim, religijnym, kulturalnyn, działalność naukowa, duszpasterska, artystyczna, publicystyczna, osiągnięcia sportowe).

W odniesieniu do czasów średniowiecza autor kierował się tak zwanym „litewskim patriotyzmem". Wydarzenia opisywane w kalendarzu były

dobierane w pierwszym rzędzie według znaczenia w historii ogólnonarodowej. Jednak kalendarz zamieszcza również wydarzenia o charakterze lokalnym, które według autora nie zostały jeszcze należycie ocenione na płaszczyźnie ogólnonarodowej. Podane zostały również daty otwarcia ważnych muzeów i placówek naukowych, ukazania się wydawnictw drukowanych, pierwszych numerów pism społeczno-politycznych, dni największych masowych mityngów i demonstracji z czasów najnowszych, znaczących wydarzeń i ważnych osiągnięć białoruskich sportowców.

Jednocześnie w kalendarzu nie zostały odnotowane liczne znaczące wydarzenia z białoruskiej historii i kultury w związku z brakiem w źródłach dokładnej daty ich zaistnienia. Uniemożliwiło to związanie ich z konkretnym dniem bądź nawet dniami w kalendarzu. Dotyczy to również osób, których daty urodzenia i śmierci nie są znane. Nie ma w kalendarzu również współczesnych białoruskich działaczy, którzy kontynuują swoją pracę w dniu dzisiejszym.

Kalendarz podaje ogólną i ścisłą informację na temat osób i wydarzeń. W przypadku różnicy w danych autor informuje o różnych wersjach, bądź podaje dane jego zdaniem najbardziej wiarygodne.

Jednym z najważniejszych zadań kalendarza było umocowanie pamięci o wydarzeniach i osobach do konkretnych miejscowości. Daty są podawane wyłącznie według kalendarza gregoriańskiego. Jeśli dokładna data urodzenia i śmierci nie jest znana, podawany jest wyłącznie miesiąc i rok, kiedy i ten nie został dokładnie określony, stawiany jest znak zapytania. W wypadku braku dokładnych informacji zamieszczane są przybliżone (na przykład lata 1920., po roku 1940). Dodatkową trudność autorowi sprawiło to, że wiele źródeł, podając daty wydarzeń, miesza kalendarz gregoriański z juliańskim.

Jedna z początkowych wersji kalendarza była wydrukowana w latach 1990. w legendarnej grodzieńskiej gazecie „Pahonia”; była też prezentowana w autorskim programie „Kronan” w telewizji grodzieńskiej. Czytelnicy znajdą w kalendarzu imiona wspólnych bohaterów białorusko-polskich, których pamięć jest żywa w obu sąsiednich państwach. Adam Mickiewicz i Eliza Orzeszkowa, Ignacy Domeyko i Jerzy Giedroyc, Michał Kleofas Ogiński i Romuald Traugutt, Tadeusz Kościuszko i Stanisław Moniuszko, Teodor Narbutt i Napoleon Orda – tym i wielu innym osobom cześć oddają zarówno Polacy, jak i Białorusini.

W kalendarzu podane zostały daty sławnej wspólnej historii, takie jak bitwa pod Grunwaldem, oraz daty, które czasami wywołują wśród białoruskich i polskich historyków oceny sprzeczne, na przykład unia lubelska czy unia w Krewie. Zamieszczono informacje o trudnych polsko-białoruskich wydarzeniach szczególnie w latach 30. XX stulecia.

Zdarza się, że o historii starożytnej Grecji czy Rzymu wiemy więcej, niż o historii sąsiednich narodów, że wiemy więcej o przywódcach wielkich państw imperialnych, niż o narodowych bohaterach bliskich nam sąsiadów. Mam nadzieję, że ta skromna książeczka pomoże polskiemu czytelnikowi odkryć dla siebie nieznaną Białoruś i poznać sylwetki wielu osób, które byłyby w stanie stać się honorem każdej europejskiej nacji. Pragnę wyrazić podziękowanie wielu przyjaciołom krajoznawcom, którzy pomogli mi cennymi radami i materiałami. Szczególne podziękowania przekazuję Witalisowi Łubie i Marcinowi Rębaczowi, którzy wykonali ciężką pracę związaną z tłumaczeniem kalendarza.

Uładzimir Chilmanowicz

STYCZEŃ

1 stycznia

1467 – urodził się **Zygmunt I Stary**, wielki książę litewski i król Polski w latach 1506-1548.
1831 – na terenie guberni mohylewskiej i witebskiej władze rosyjskie zastąpiły III Statut Litewski obowiązujący od 1588 r. prawem rosyjskim.
1861 – we wsi Łasza (obecnie rejon grodzieński) urodził się **Eutymiusz Karski**, filolog, slawista, językoznawca, literaturoznawca, folklorysta, etnograf, paleograf, archeograf, bibliograf, pedagog, twórca naukowej białorutenistyki.
1904 – w majątku Krykały (rejon postawski) urodził się **Mieczysław Bohatkiewicz**, duchowny katolicki, męczennik. Rozstrzelany przez gestapowców 4 marca 1942 r., beatyfikowany 13 czerwca 1999 r.
1919 – w Wilnie założono gimnazjum białoruskie.
1919 – w Smoleńsku obwieszczono utworzenie Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej.
1920 – w Turcu (rejon korelicki) urodził się **Barys Rahula**, działacz ruchu narodowego w latach 1940., przewodniczący Związku Młodzieży Białoruskiej na Nowogródczyźnie, przedstawiciel prezydenta Białoruskiej Centralnej Rady w okręgu nowogródzkim (1944). Po wojnie działacz emigracyjny (Belgia, Kanada), wiceprezydent Rady Białoruskiej Republiki Ludowej.
1927 – w Łozkach (rejon nowogródzki) urodził się **Kastuś Ramanowicz**, uczestnik podziemnego Związku Wyzwolenia Białorusi w Nowogródku, więzień łagrów sowieckich.
1929 – w Mińsku otwarto Białoruską Akademię Nauk (od 1991 r. – Narodowa Akademia Nauk Białorusi).
1932 – w Smorgoniach urodził się **Czesław Cybowski**, uczestnik antykomunistycznego ruchu podziemnego w Smorgoniach w latach 1949-1950. Zmarł w 1978 r. w Dzierżoniowie w województwie dolnośląskim. Tam też został pochowany.
1933 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Rodny Kraj”, organ Towarzystwa Oświaty Białoruskiej (ukazywał się do 29 listopada 1936 r.).
1961 – w Strakowiczach (rejon swietłogorski) urodził się **Ihar Hiermianczuk**, działacz społeczno-polityczny, redaktor naczelny gazet „Swaboda” (1991-1997), „Nawiny” (1998-1999), czasopisma „Kurier” (2000-2002).

2 stycznia

1864 – w Wilnie powieszeni zostali **Ignacy Zdanowicz** i **Mieczysław Darmanowski**, przywódcy powstania styczniowego.
1880 – zmarł **Bronisław Zaleski**, działacz polityczny, pisarz, uczestnik ruchu wyzwoleńczego.
1920 – w Janagrudzie (Połocczyzna) zmarł **Franciszek Budźko**, duchowny katolicki, jeden z założycieli białoruskiego katolickiego ruchu wydawniczego.
1928 – w Bierażnym (rejon korelicki) urodził się **Uładzimir Ćwirka** (do 1945 r.: **Wadzim Surko**), dziennikarz, białoruski działacz emigracyjny (Niemcy, Wielka Brytania, Belgia).
1946 – w moskiewskim więzieniu na Butyrkach zakatowany został **Fabian Abrantowicz**, duchowny unicki, działacz religijny i społeczno-kulturalny, filozof, pedagog.

1981 – założono białoruskie wydawnictwo dziecięce „Junactwa".
1986 – zmarł **Uładzimir Tarasiewicz**, emigracyjny działacz religijny i społeczny (USA).
2000 – w Mińsku popełniła samobójstwo **Tatiana Samusienka**, białoruska szermierka, trzykrotna mistrzyni olimpijska (1960, 1968, 1972).

3 stycznia

1779 – w Orszy urodził się **Franciszek Dzierużyński**, jezuita, białoruski działacz religijny, jeden z prekursorów systemu edukacyjnego Kościoła katolickiego w USA.
1905 – w Citwie (rejon puchowicki) urodził się **Uładzimir Chadyka**, białoruski poeta, tłumacz.
1908 – w Warszawie urodził się **Mikoła Nikan**, nauczyciel, żołnierz, białoruski działacz emigracyjny (Wielka Brytania, Australia).
1918 – Rada Zjazdu Wszechbiałoruskiego wybrała Komitet Wykonawczy.
1924 – w Szarkowszczyźnie zmarł **Zianon Jakuć**, duchowny katolicki, działacz białoruskiego ruchu narodowo-religijnego.
1938 – został rozstrzelany **Mikałaj Baharodski**, historyk.
1944 – w Kowalach (rejon brahiński) urodził się **Michaś Ramaniuk**, historyk sztuki, etnograf.
1956 – zmarł **Paweł Trampowicz**, działacz społeczny, lekarz, więzień łagrów sowieckich.

4 stycznia

1729 – w majątku Jasieniec (rejon baranowicki) urodził się **Joachim Chreptowicz**, kanclerz wielki litewski, magnat, publicysta, poeta, tłumacz.
1869 – w majątku Dobaśnia (obecnie rejon kirowski) urodził się **Jadwihin Sz.** (właściwie: **Anton Lawicki**), białoruski literaturoznawca, pisarz, działacz społeczny.
1975 – zmarł **Jurka Wićbicz** (właściwie: **Serafim Szczarbakoŭ**), pisarz, działacz społeczno-kulturalny na emigracji (USA). Pochowany na cmentarzu białoruskim w South-River (stan New Jersey).

5 stycznia

1810 – zmarł **Kazimierz Rogowski**, jezuita, teolog, pedagog, profesor Akademii Wileńskiej.
1875 – zmarł **Adam Zawadzki**, drukarz i wydawca wileński.

6 stycznia

1610 – zmarł **Andrzej Wolan** (ur. w 1530 r. w Wielkopolsce), teolog ewangelicki, filozof, prawoznawca, pisarz. Pochowany w Bijuciszkach (rejon oszmiański).
1892 – w Orleniętach (rejon smorgoński) urodził się **Adam Stankiewicz**, duchowny katolicki, działacz społeczno-kulturalny i oświatowy, kulturolog, wydawca, publicysta.

1914 – w Witebsku urodził się **Todar Lebiada** (właściwie: **Piatro Szyrokaŭ**; zmarł na początku 1970 r. w Worszewie, rejon putiatyński, obwód riazański, Rosja), literat, dysydent, więzień gułagu.
1919 – w majątku Jasny Las (na Bobrujszczyźnie) urodziła się **Aŭhinnia Karanieŭska** (z domu **Woŭk-Lewanowicz**), nauczycielka, działaczka emigracyjna (Australia).
1945 – w Szwajcarii zmarła **Magdalena Radziwiłł**, działaczka ruchu kulturalnego, mecenaska.
1963 – w Podmoskwiu zmarł **Andrej Aleksandrowicz**, pisarz, więzień łagrów sowieckich. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim w Mińsku.
2004 – zmarł **Janka Juchnawiec**, pisarz emigracyjny. Mieszkał w USA.

7 stycznia

Boże Narodzenie według kalendarza juliańskiego obowiązującego w Cerkwi prawosławnej

1896 – w Bajlukach (rejon hłuski) urodził się **Jauchim Kipiel**, emigracyjny działacz społeczno-polityczny (Niemcy, USA).
1916 – w Mińsku urodził się **Uładzimir Siŭko**, poeta, działacz ruchu narodowego, więzień gułagu.
1917 – w miasteczku Ilja (rejon wilejski) urodził się **Światasłaŭ Koŭsz**, duchowny Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej w USA, emigracyjny działacz religijny, pisarz.
1921 – w Moskwie urodził się **Jaŭhien Kawaleŭski** (zm. w 1963 r. w Paryżu), dramaturg, emigracyjny działacz kulturalny (Niemcy, Francja).
1929 – w Mińsku rozpoczęła się II Wszechbiałoruska Konferencja Krajoznawcza (uczestniczyło 72 delegatów, trwała do 12 stycznia). Na konferencji sformułowane zostały priorytety działań w sferze krajoznawstwa.
1950 – w Sydney rozpoczął działalność pierwszy Klub Białoruski.
1964 – w Połocku zmarł **Janka Żurba** (właściwie: **Iwan Iwaszyn**), poeta, tłumacz. Pochowany na Cmentarzu Ksawerowskim w Połocku.
1976 – w Jelsku otwarto muzeum krajoznawcze.
1991 – w Mińsku zmarł **Kandrat Krapiwa** (właściwie: **Kandrat Atrachowicz**), białoruski dramaturg, poeta. Pochowany w Cmentarzu Wschodnim w Mińsku.
1995 – w Nowym Jorku zmarł **Mikoła Pańkoŭ**, działacz emigracyjny, dziennikarz (Niemcy, USA).

8 stycznia

1879 – w Wilejce urodził się **Flegont Wołyniec**, działacz ruchu zachodniobiałoruskiego.
1894 – w Zduńskiej Woli urodził się **Maksymilian Marian Kolbe** (właściwie: **Rajmund Kolbe**), franciszkanin, święty Kościoła katolickiego. W latach 1922-1927 przebywał w klasztorze franciszkanów w Grodnie.
1911 – w Dudziczach (rejon puchowicki) urodził się **Uładzimir Dudzicki** (właściwie: **Uładzimir Hućka**), pisarz i dziennikarz emigracyjny. Wg niektórych informacji w 1976 r. wyjechał do ZSSR i zaginął bez wieści.

1936 – w Domaszach (rejon mołodeczański) urodził się **Hienadź Kachanoŭski**, historyk, krajoznawca, literaturoznawca.
1943 – w łagrze sowieckim zmarł **Janka Babrowicz**, działacz ruchu zachodniobiałoruskiego, publicysta.
1980 – w Białymstoku zmarł **Kastuś Kisły**, muzyk, kompozytor, dyrygent, działacz emigracyjny (Belgia, USA). Pochowany na prawosławnym cmentarzu na Wygodzie w Białymstoku.

9 stycznia

1747 – zmarł **Ihnat Kulczyński** (ur. w 1707 r. w Grodnie), unicki działacz cerkiewny, historyk.
1801 – w Wielkiej Brzostowicy (obwód grodzieński) urodził się **Józef Kowalewski**, historyk, filomata, orientalista, badacz języka mongolskiego i lamaizmu.
1897 – w Mchiniczach (rejon krasnopolski) urodził się (wg innych źródeł 1 stycznia) **Wasil Szaszalewicz**, dramaturg, więzień gułagu.
1902 – w Zblanach (rejon zelwieński) urodził się **Anton Żebrak**, genetyk selekcjonista, działacz społeczny.
1921 – przez sowietów został rozstrzelany **Paweł Czajka** (ur. w 1889 r. we wsi Lutowicze, powiat słucki), żołnierz, uczestnik powstania słuckiego.

10 stycznia

1897 – w Porozowie (rejon świsłocki) urodziła się **Julia Bibiła**, bibliografka, mistrzyni tkactwa artystycznego.
1927 – w Brześciu rozpoczął się tzw. „proces trzydziestu jeden” – polityczny proces sądowy nad grupą działaczy KPZB (trwał do 17 stycznia 1927 r.).
1949 – tragicznie zginął **Michaił Sazyka**, żołnierz, śpiewak, działacz emigracyjny (Niemcy).
1996 – przewodniczącym Rady Najwyższej Republiki Białoruś został wybrany **Siamion Szarecki**.
2004 – zmarł **Aleś Usiukiewicz** (ur. w 1925 r.), nauczyciel, jeden z przywódców Związku Wyzwolenia Białorusi w Nowogródku, więzień łagrów sowieckich.

11 stycznia

1864 – rozstrzelany został **Tytus Dalewski**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1924 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Biełaruskaja Dola” – organu Białoruskiego Klubu Poselskiego (redaktor **Anton Prakapienia**). Ukazywała się do 22 maja 1925 r., wyszło 36 numerów, zdelegalizowana przez władze polskie.
1995 – minister spraw zagranicznych Białorusi **Uładzimir Siańko** podpisał w Brukseli dokument programowy NATO „Partnerstwo dla pokoju”.
1996 – w Wilnie odsłonięto tablicę upamiętniającą **Wacława Łastowskiego**.

12 stycznia

1888 – w Słojnikach (koło Sokółki, Białostocczyzna) urodził się **Dominik Aniśko**, ideolog i działacz ruchu chrześcijańskiego, publicysta, działacz białoruskiej emigracji (Wielka Brytania).
1894 – w Prudnikach (rejon miorski) urodził się **Kazimierz Smulko**, duszpasterz katolicki, marianin.
1906 – w Jakużach (rejon miorski) urodził się **Jazep Malecki**, publicysta, pamiętnikarz, działacz białoruskiej emigracji (Australia).
1919 – w Kaniczach (rejon kościukowicki) urodził się **Wasil Chomczanka**, pisarz.
1989 – w ZSRR odbył się powszechny spis ludności. Białoruś liczyła wtedy 10 200 200 mieszkańców.
1994 – 151 załóg białoruskich przedsiębiorstw zastrajkowało z powodów ekonomicznych i politycznych.
2002 – w Mińsku zmarł **Jaŭhien Kulik**, działacz społeczny, artysta, grafik.

13 stycznia

1593 – w Wiszniowie (rejon wołożyński) zmarł (wg innych przekazów został zamordowany) **Szymon Budny** (ur. ok. 1530 r.), myśliciel epoki Odrodzenia, działacz oświatowy, drukarz.
1654 – zmarł **Janusz Kiszka** (ur. w 1568 r.), wojskowy i państwowy działacz WKL.
1660 – wojska moskiewskie zajęły Brześć. Miasto zostało niemal całkiem spalone, a mieszkańców wyrżnięto w pień.
1706 – Szwedzi rozpoczęli dwumiesięczne oblężenie Grodna. W rezultacie garnizon rosyjski wycofał się i Szwedzi zajęli miasto.
1841 – w Wilnie urodził się **Ignacy Zdanowicz**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1885 – zmarł **Iwan Chrucki**, malarz, przedstawiciel realizmu, znany z portretów, martwej natury i scen rodzajowych.
1891 – w Walancieju (rejon szarkowszczyński) urodził się **Hipolit Polak**, działacz społeczny, pedagog.
1991 – nocą na 13 stycznia wojsko sowieckie zajęło wieżę telewizyjną i szereg rządowych budynków w Wilnie. W zamieszkach zginęło 14 cywilnych obrońców wolności i niezależności Litwy, zraniono około 700 osób. Wśród obrońców litewskiej niezależności byli również Białorusini.

14 stycznia

1893 – w Wilnie urodziła się **Konstancja Bujło** (po mężu **Kaleczyc**), poetka.
1894 – w Trabach (rejon iwiejski) urodził się **Piotr Jurhialewicz**, językoznawca, pedagog, więzień łagrów sowieckich.
1916 – w zaścianku Amrużyn (rejon oszmiański) urodził się **Uładysłaŭ Czarniaŭski**, duchowny katolicki, tłumacz, tekstów liturgicznych na język białoruski.
1927 – w Poniatyczach (rejon wilejski) urodził się **Janka Filistowicz**, działacz ruchu narodowowyzwoleńczego. Rozstrzelany przez sowietów w 1953 r.

1989 – w Wilnie w czasie drugiego walnego sejmu organizacji białoruskich założono Federację Białoruskich Organizacji Młodzieżowych zrzeszającą 66 organizacji.
1995 – w Nieświeżu otwarto muzeum historyczno-krajoznawcze.

15 stycznia

1582 – w Jamie Zapolskim podpisano 10-letni rozejm pomiędzy Rzeczpospolitą i Moskwą kończący wojnę o Inflanty.
1742 – w powiecie wiłkomirskim urodził się **Franciszek Narwojsz**, jezuita, teolog, filozof, matematyk, inżynier.
1881 – urodził się **Tadeusz Stanisław Grabowski**, polski slawista. W swoich pracach naukowych stwierdzał istnienie odrębnego narodu białoruskiego.
1885 – zmarł **Antoni Edward Odyniec**, poeta, filareta, tłumacz, wydawca.
1926 – w Zachodniej Białorusi ukazał się pierwszy numer pisma satyrycznego „Małanka”, wychodzącego w Wilnie do 26 grudnia 1928 r. Ukazały się 43 numery.
1927 – zmarł **Dawid Janowski**, jeden z najlepszych szachistów świata przełomu XIX i XX w. Urodzony w Wołkowysku. Mieszkał we Francji.
1933 – w Mińsku urodził się **Arnold Czarnuszewicz**, szermierz – zawodnik oraz trener, brązowy medalista mistrzostw olimpijskich w Rzymie w 1960 r.
1959 – wg spisu ludności ZSRR, na terenie republiki białoruskiej mieszkało 8 054 648 osób.
1968 – zmarł **Józef Stabrowski**, archeolog, krajoznawca.
1970 – wg spisu ludności ZSRR, na terenie republiki białoruskiej mieszkało 9 002 300 osób.
1979 – w Mińsku zmarł **Aleś Jakimowicz**, pisarz dziecięcy, poeta. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim.
1985 – w Grodnie otwarto Republikańskie Muzeum Ateizmu i Historii Religii (od września 1989 r. – Białoruskie Państwowe Muzeum Historii Religii).
1994 – zmarł **Hienadź Kachanoŭski**, historyk, krajoznawca, literaturoznawca. Pochowany w Nasiłowie (rejon mołodeczański).
1994 – do Mińska z oficjalną wizytą przybył prezydent USA **Bill Clinton**. Spotkał się z głową państwa **Stanisławem Szuszkiewiczem**, premierem **Wiaczesławem Kiebiczem** oraz przedstawicielami opozycji **Zianonem Paźniakiem** i **Aleksandrem Dabrawolskim**. Clinton odwiedził również Kuropaty.

16 stycznia

1826 – w Szostakowie (rejon kamieniecki) urodził się **Romuald Traugutt**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1829 – w Rzeczycy urodził się **Uładzimir Spasowicz**, białorusko-rosyjski prawnik, publicysta, literaturoznawca.
1916 – niemiecki feldmarszałek **Paul von Hindenburg** wydał dekret o zrównaniu języka białoruskiego z innymi językami państwowymi na okupowanych przez wojska niemieckie terenach.
1919 – w Grodnie zorganizowano klub białoruski „Nasza Chatka”.

1919 – Komitet Centralny RKP (b) podjął decyzję o włączeniu guberni witebskiej, mohylewskiej oraz smoleńskiej w skład Rosyjskiej Republiki Radzieckiej i o stworzeniu na pozostałej części ziem białoruskich Litewsko-Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej.
1946 – w Londynie odbył się zjazd byłych żołnierzy białoruskich.
1998 – w Mińsku ukazał się pierwszy numer gazety „Nawiny" (kontynuacja gazety „Swaboda" po jej zamknięciu przez władze). Redaktor **Ihar Hiermianczuk**.
2000 – w Grodnie odbyło się ogólnobiałoruskie spotkanie weteranów ruchu narodowowyzwoleńczego – więźniów stalinowskich obozów koncentracyjnych.

17 stycznia

1732 – w majątku Wołczyn (rejon kamieniecki) urodził się **Stanisław August Poniatowski**, ostatni król Polski, wielki książę litewski w latach 1764-1795.
1904 – w Czuryłowie (rejon uździeński) urodził się **Aleś Jakimowicz**, pisarz dziecięcy, poeta.
1921 – w Siannie zmarł **Andrej Ziaziula** (właściwie: **Aleksander Astramowicz**), duchowny katolicki, poeta.
1926 – w Mińsku odbył się pierwszy zjazd białoruskich archeologów i archeografów (trwał dwa dni).
1979 – wg spisu ludności ZSRR, ludność Białorusi liczyła 9 560 000 osób.
1999 – w Bezdzieżu (rejon drohiczyński) otwarto muzeum twórczości ludowej „Bezdzieski Fartuszek".
2004 – w Stamford (stan Connecticut, USA) zmarł **Wital Każan**, społeczny działacz wojskowy na emigracji (Niemcy, USA).

18 stycznia

1401 – w Wilnie zawarto unię państwowo-polityczną pomiędzy Wielkim Księstwem Litewskim i Polską (unia wileńsko-radomska).
1884 – w Karandach (rejon smorgoński) urodził się **Adam Lisowski**, duchowny katolicki, działacz białoruskiego ruchu chrześcijańskiego.
1895 – w Iwieńcu (rejon wołożyński) urodził się **Lawon Bildziukiewicz**, pedagog, matematyk, działacz społeczny.
1912 – urodził się **Piotr Sycz**, pisarz, publicysta, więzień łagrów sowieckich, działacz emigracyjny (Anglia, Niemcy).
1947 – w Londynie odbył się I Walny Zjazd Białorusinów Wielkiej Brytanii.
2003 – zmarł **Uładzimir Siŭko**, poeta, działacz ruchu narodowego, więzień gułagu.

19 stycznia

1862 – zmarł **Michał Bez-Karniłowicz**, historyk, krajoznawca, etnograf.
1865 – w Jekaterynburgu w drodze na katorgę na Syberii zmarł **Otton Hrebnicki**, uczestnik powstania styczniowego.
1926 – w Girstunach (rejon głębocki) urodził się **Wiktar Siankiewicz**, historyk, działacz społeczny, dziennikarz emigracyjny (Wielka Brytania, USA).
1944 – niedaleko Białegostoku polscy partyzanci zamordowali **Mikołę Czarnieckiego**, publicystę, pedagoga, działacza społecznego.

20 stycznia

1886 – w Okińczycach (obecnie w granicach Stołpców) urodził się **Fabian Okińczyc**, działacz społeczno-polityczny, prawnik, dziennikarz.
1891 – w Dulowcach (rejon wołkowyski) urodził się **Fabian Jaremicz**, działacz społeczno-kulturalny.
1892 – w zaścianku Maciuliszki (powiat wilejski, obecnie Litwa) urodził się **Bronisław Taraszkiewicz**, działacz społeczno-polityczny i oświatowy, językoznawca, publicysta, tłumacz, literaturoznawca.
1892 – w Szakunach (rejon prużański) urodził się **Ryhor Szyrma**, działacz społeczno-kulturalny, dyrygent chórów, folklorysta, publicysta.
1905 – w Słucku urodził się (lub 25 stycznia) **Jan Piotrowski** (zm. w 2002 r. w Gainesville, stan Floryda, USA), pastor metodystów, literat, wydawca, działacz białoruskiej emigracji (Niemcy, Australia, USA).
1955 – w Gdańsku zmarł **Łukasz Dziekuć-Malej**, duchowny protestancki, działacz społeczny i religijny, autor przekładu „Nowego Testamentu" na język białoruski.
1994 – w Wilnie odsłonięto tablicę pamiątkową ku czci **Ryhora Szyrmy**.
2005 – zmarł **Jan Nowak-Jeziorański** (pochodził z Grodzieńszczyzny), polski działacz społeczno-polityczny, publicysta, dziennikarz; wspierał białoruski ruch narodowy.

21 stycznia

1818 – w Śliwnie (obecnie rejon monasterszczyński, obwód smoleński, Rosja) urodził się **Adam Honory Kirkor**, historyk, etnograf, archeolog, publicysta, działacz społeczny.
1840 – w Ziemi Mińskiej urodził się **Stanisław Laskowski**, jeden z przywódców powstania styczniowego (po klęsce powstania zamieszkał w Belgii).
1871 – zmarł **Aleksander Hercen**, rosyjski działacz społeczny, pisarz, publicysta, filozof; wzywał Białorusinów do narodowego samookreślenia się, wspierał powstanie styczniowe.
1938 – w łagrze sowieckim zmarł (lub został rozstrzelany) **Janka Tumiłowicz**, nauczyciel, poeta.
1978 – w Melbourne (Australia) zmarł **Aleś Saławiej** (właściwie: **Alfred Radziuk**), poeta, działacz społeczny białoruskiej emigracji (Austria, Australia). Pochowany w białoruskiej części cmentarza Fowkner w Melbourne.

22 stycznia

1863 – rozpoczęło się powstanie styczniowe – powstanie narodowowyzwoleńcze przeciwko Imperium Rosyjskiemu.
1890 – w Dziedzinie (rejon miorski) urodził się **Ildefons Bobicz**, duchowny katolicki, wydawca.
1894 – w Skurciszkach (rejon brasławski) urodził się **Zianon Jakuć**, duchowny katolicki, działacz białoruskiego ruchu narodowo-religijnego.

1906 – w Mińsku urodził się **Andrej Aleksandrowicz**, pisarz, więzień łagrów sowieckich.
1975 – zmarł **Tadeusz Stanisław Grabowski**, polski historyk literatury słowiańskiej. W swoich pracach naukowych ukazywał odrębność narodu białoruskiego.

23 stycznia

1884 – w Woznowszczyźnie (powiat wilejski) urodził się **Franciszek Budźko**, duchowny katolicki, jeden z założycieli białoruskiego katolickiego ruchu wydawniczego.
1889 – w Chile zmarł **Ignacy Domeyko**, uczestnik ruchu narodowo-wyzwoleńczego, filomata, geolog, mineralog, bohater narodowy Chile.
1938 – w Saratowie rozstrzelany został **Wacław Łastowski**, działacz społeczno-polityczny, historyk, językoznawca, literaturoznawca, publicysta, etnograf.
1960 – w Mińsku urodził się **Wiktar Januszeŭski**, piłkarz, zawodnik mistrzowskiej drużyny ZSRR w 1982 r.
1981 – zmarła **Wiera Masłowska**, działaczka społeczno-polityczna, nauczycielka.
1994 – w Adelajdzie (Australia) zmarł **Janka Rołsan** (właściwie: **Janka Hadzicki**), poeta, działacz społeczno-kulturalny białoruskiej emigracji.

24 stycznia

1797 – w Dereczynie (rejon zelwieński) urodził się **Tymoteusz Lipiński**, historyk, geograf, filolog, kolekcjoner, krajoznawca.
1810 – urodził się **Władysław Brochocki** (zm. w 1896 r.), działacz społeczny, uczestnik powstania styczniowego.
1827 – w folwarku Kunkułka (powiat lidzki) urodził się **Aleksander Dalewski**, jeden z twórców Bratniego Związku Młodzieży Litewskiej, uczestnik ruchu wyzwoleńczego.
1897 – w Krakowie zmarł **Alfred Izydor Romer**, malarz, rzeźbiarz, medalier, znawca sztuki, etnograf, uczestnik powstania styczniowego.
1904 – w Szutowiczach (rejon smorgoński) urodził się **Janka Szutowicz**, działacz społeczno-kulturalny, wydawca, literaturoznawca, więzień łagrów sowieckich.
1909 – w Zaczepiczach (rejon zdzięciolski) urodził się **Piatruś Hranit** (właściwie: **Iwan Iwaszewicz**, zm. 14 stycznia 1980 r.), poeta, pedagog.
1911 – w Widzach Łowczyńskich (rejon brasławski) zmarł **Aleksander Oskierka** (ur. w 1830 r. w majątku Rudaków, powiat rzeczycki), działacz społeczny, uczestnik powstania styczniowego. Pochowany w Wilnie.

25 stycznia

1804 – w Giejstunach (rejon oszmiański) urodził się **Antoni Edward Odyniec**, poeta, filomata, tłumacz, wydawca.
1869 – w folwarku Kowalki (rejon miadziolski) urodził się **Adam Hurynowicz**, poeta, folklorysta.
1938 – w Pradze zmarł **Tomasz Hryb**, działacz społeczno-polityczny i kulturalny.

26 stycznia

1564 – pod Czaśnikami wojska hetmana **Mikołaja Radziwiłła Rudego** i **Grzegorza Chodkiewicza** rozbiły wojska moskiewskie (bitwa ta znana jest także pod nazwą bitwy nad Ułą).
1874 – w Pratulinie (obecnie województwo lubelskie) wojsko rosyjskie wymordowało mieszkańców wyznania unickiego. 13 męczenników pratulińskich papież **Jan Paweł II** beatyfikował 6 października 1996 r.
1907 – w Grelikach (rejon wilejski) urodził się **Mikałaj Łapicki**, duchowny prawosławny, działacz religijno-społeczny na emigracji (USA).
1913 – ukazał się pierwszy numer katolickiej gazety „Biełarus" (pierwszy redaktor **Adam Byczkowski**, ukazywała się do sierpnia 1915 r.).
1918 – we Lwowie zmarł **Antoni Barancewicz** (ur. ok. 1837 r. w Kirkliszkach, rejon oszmiański), żołnierz, polowy dowódca w czasie powstania styczniowego, pamiętnikarz.
1990 – Rada Najwyższa Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej uznała język białoruski za jedyny język urzędowy.
1994 – w Moskwie zmarł **Aleś Adamowicz**, pisarz, działacz społeczny. Pochowany w Głuszy (rejon bobrujski).
1994 – **Stanisław Szuszkiewicz** został odwołany z funkcji przewodniczącego Rady Najwyższej Republiki Białoruś.

27 stycznia

1527 – bitwa pod Olszanicą (na Ukrainie) pomiędzy wojskami WKL i Tatarów krymskich. Wojska Chanatu Krymskiego zostało rozbite.
1927 – w Kownie zmarł **Jerzy Matulewicz** (urodzony 13 kwietnia 1871 r. w Lugine koło Mariampola), biskup wileński, odnowiciel i generał Zakonu Marianów, błogosławiony Kościoła katolickiego.
1927 – w Wilnie ukazała się gazeta „Nasz Hołas", organ Białoruskiej Włościańsko-Robotniczej Hramady (ukazywała się do 28 lutego 1927 r. dwa razy w tygodniu).
1976 – w Mińsku stworzono Białoruskie Towarzystwo ds. Związków Kulturalnych z Rodakami za Granicą „Radzima" (przewodniczący – **Ryhor Szyrma**).

28 stycznia

1577 – Mozyrz otrzymał prawo magdeburskie oraz herb.
1588 – został zatwierdzony III Statut WKL.
1597 – zmarł **Krzysztof Mikołaj Dorohostajski** (ur. ok. 1530 r.), państwowy działacz WKL, marszałek wielki litewski, dowódca wojskowy, poeta.
1712 – urodził się **Udalryk Krzysztof Radziwiłł**, państwowy działacz WKL, pisarz wielki litewski.
1777 – zmarł **Antoni Skorulski**, rektor Nowogródzkiego Kolegium Jezuickiego w latach 1760-1764.
1889 – w Zalesiu (rejon słucki) urodził się **Jazep Mamońka**, działacz polityczny.
1922 – w Klimowiczach (rejon lidzki) urodził się **Janka Żamojcin**, działacz społeczny, publicysta; mieszkał w Warszawie.

1948 – w Buenos Aires utworzono Zrzeszenie Białorusinów w Argentynie. Pierwszy przewodniczący – **Kastuś Miarlak**.
1982 – zmarła **Alena Labiecka**, działaczka Towarzystwa Szkoły Białoruskiej.
1994 – przewodniczącym Rady Najwyższej Republiki Białoruś został **Mieczysłaŭ Hryb**.
2002 – w USA w domu opieki zmarł **Piatro Mańkoŭski** (ur. w 1916 r. na Wileńszczyźnie), publicysta, działacz emigracji białoruskiej.

29 stycznia

1717 – urodził się **Ludwik Hryncewicz**, architekt epoki późnego baroku.
1720 – na Witebszczyźnie urodził się **Franciszek Bohomolec**, dramaturg, publicysta, wydawca.
1878 – w Mińsku urodził się **Uładzimir Samojła** (zamordowany przez sowietów w czerwcu 1941 r.), publicysta, krytyk literacki, filozof.
1884 – w Szawlach (obecnie Litwa) urodził się **Anton Łuckiewicz** (albo 30 stycznia), działacz społeczno-polityczny, historyk, publicysta, premier rządu Białoruskiej Republiki Ludowej.
1946 – w Białymstoku zmarła **Bolesława Lament**, założycielka Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w Mohylewie w 1905 r., błogosławiona Kościoła katolickiego.
1999 – w Mińsku odbył się pierwszy kongres demokratycznych sił Białorusi (ponad 600 uczestników). Stworzono Koordynacyjno-Konsultacyjną Radę Sił Demokratycznych.

30 stycznia

1667 – podpisano rozejm andrusowski (niedaleko Mścisławia) pomiędzy Rzeczpospolitą i Rosją, kończący wojnę lat 1654-1667.
1922 – w Mińsku założono Instytut Kultury Białoruskiej.
1935 – w Mińsku urodził się **Ernst Laŭkoŭ**, geolog, krajoznawca.
1963 – w Pińsku za publiczną działalność został aresztowany **Mikałaj Łahodzicz**. 11 kwietnia 1963 r. został on skazany na trzy lata pobytu w łagrze sowieckim.
1966 – w Toronto stworzono Koordynacyjny Komitet Białorusinów Kanady, w którego skład weszło Zrzeszenie Białorusinów Kanady oraz Białoruskie Stowarzyszenie Narodowe.
1992 – Białoruś została przyjęta do Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w charakterze członka.

31 stycznia

1833 – w Hoży (rejon grodzieński) urodził się **Stanisław Sylwestrowicz** (zm. w 1910 r.), uczestnik powstania styczniowego.
1913 – zmarł **Bolesław Rusiecki**, malarz, rysownik, kolekcjoner, który pracował na terenie Białorusi.
1913 – w Grodnie ukazał się almanach literacki białoruskiej młodzieży szkolnej „Kołas biełaruskaj niwy”.

1930 – zmarł **Benedykt Dybowski**, zoolog, przyrodoznawca, lekarz, publicysta, uczestnik powstania styczniowego. Pochowany we Lwowie.
1957 – w Mińsku powstało Białoruskie Państwowe Muzeum Historyczno-Krajoznawcze. Od 13 listopada 1964 r. nosiło ono nazwę Państwowe Muzeum BSRR, a od 1992 r. – Narodowe Muzeum Historii i Kultury Białorusi.
1990 – utworzono prawosławną diecezję w Homlu.
2005 – w Pińsku zmarł **Kastuś Ramanowicz**, uczestnik podziemnego Związku Wyzwolenia Białorusi w Nowogródku, więzień sowieckich obozów koncentracyjnych.

LUTY

1 lutego

1411 – podpisano pierwszy pokój toruński – traktat pokojowy zawarty na wiślanej wyspie Kępa Bazarowa w Toruniu między Polską i Litwą a Krzyżakami, kończący tzw. wielką wojnę z lat 1409-1411.
1563 – rozpoczęło się dwutygodniowe oblężenie Połocka przez wojska **Iwana IV Groźnego**.
1717 – odbył się Sejm Niemy, który zapoczątkował okres zależności Rzeczpospolitej od Rosji.
1788 – zmarł **Jazon Smogorzewski** (ur. ok. 1714 r.), unicki metropolita kijowsko-wileński.
1811 – w powiecie zawilejskim urodził się **Romuald Zienkiewicz**, folklorysta, etnograf, archeolog, pedagog.
1863 – Komitet Prowincjonalny Litewski (utworzony w lipcu 1862 r.) ogłosił się tymczasowym, regionalnym rządem Litwy i Białorusi.
1874 – w Łunnie (rejon mostowski) urodził się **Kastuś Bialecki**, działacz społeczno-polityczny.
1918 – założono Wileńskie Gimnazjum Białoruskie. Istniało do 1944 r.
1927 – w Mazurkach (powiat lachowicki) urodziła się **Józefa Najdziuk** (z domu **Breczka**), uczestniczka ruchu narodowowyzwoleńczego, członkini Zrzeszenia Młodzieży Białoruskiej, działaczka białoruskiej emigracji w Niemczech i USA.
1991 – w Mińsku zmarł **Stanisław Szuszkiewicz**, białoruski poeta, prozaik. Pochowany w Szczytomiryczach (rejon miński).

2 lutego

Światowy Dzień Obszarów Wodno-Błotnych

1348 – w bitwie z Krzyżakami zginął **Narymunt** (ur. ok. 1294 r.), wielki książę litewski, drugi syn **Giedymina**. Zwycięstwo wojsk WKL nad Krzyżakami nad rzeką Strewą (dopływem Niemna).
1589 – król **Zygmunt III Waza** potwierdził wszystkie przywileje dla Grodna.
1746 – zmarł **Mikołaj Faustyn Radziwiłł**, państwowy i wojskowy działacz WKL, miecznik wielki litewski, wojewoda nowogródzki.
1861 – zmarł **Michał Homolicki**, lekarz, pedagog, historyk. Pochowany w Wilnie.
1838 – w Mostowlanach (powiat białostocki) urodził się **Konstanty Kalinowski**, działacz narodowowyzwoleńczy, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1892 – w Warszawie zmarł **Lucjan Kraszewski**, malarz, rysownik i fotografik, jeden z prekursorów fotografii artystycznej, uczestnik powstania styczniowego.
1902 – w Nowym Dworze (powiat sokólski) urodził się (wg innych źródeł 23 lutego 1901 r.) **Stanisław Hrynkiewicz**, działacz społeczno-polityczny i kulturalny, literat, psychiatra, jeden z liderów Białoruskiej Chrześcijańskiej Demokracji.
1919 – w Grodnie ukazał się pierwszy numer gazety „Biełaruski Narod” wydawanej przez Ministerstwo Spraw Białoruskich w rządzie Litwy.
1932 – w Skidlu (rejon grodzieński) urodziła się **Ludmiła Machniuk** (z domu **Kalinowska**), działaczka białoruskiego ruchu kulturalnego na emigracji (USA).

1938 – w Gródku Ostroszyckim (rejon miński) urodziła się **Tatiana Samusienka** (z domu **Piatrenka**), białoruska szermierka, trzykrotna mistrzyni olimpijska (1960, 1968, 1972).
1945 – w niewoli sowieckiej zginął **Walancin Ramanowicz**, malarz, grafik.
1968 – otwarto Muzeum Literacko-Etnograficzne w Gudziewiczach (rejon mostowski).
1983 – w pożarze zginął tragicznie **Mikoła Praszkowicz**, dysydent, literaturoznawca, tłumacz. Pochowany na cmentarzu w Osmołówce (rejon berezyński).
1996 – w Mińsku zmarł **Aleś Zwonak**, pisarz, tłumacz, więzień łagrów stalinowskich.
2006 – zmarł **Piotr Marcinoŭski**, pedagog, krajoznawca, literaturoznawca, kierownik Zelwieńskiego Zrzeszenia Literackiego.

3 lutego

1926 – ukazał się pierwszy numer gazety „Biełaruskaje Słowa" (ukazywała się w Wilnie do 9 lutego 1928 r.). Wydawana była przez Białoruską Radę Tymczasową, później przez Białoruską Radę Narodową.
1964 – zmarł **Stanisław Stankiewicz** (ur. w 1886 r. we wsi Orlenięta, rejon smorgoński), poeta, księgarz.
1995 – w Melbourne (wg innych źródeł w Carrington) zmarł **Uładzimir Sznek**, wojskowy, działacz społeczny, pisarz (pseudonim: **Słuczanski**), działacz białoruskiej emigracji (Niemcy, Australia).

4 lutego

1515 – w Nieświeżu urodził się **Mikołaj Radziwiłł Czarny**, działacz WKL, marszałek wielki litewski, kanclerz wielki litewski, wojewoda wileński.
1808 – (wg innych źródeł w 1807 r.) w folwarku Poniuszkowicze (rejon bobrujski) urodził się **Wincenty Dunin-Marcinkiewicz**, poeta, dramaturg, jeden z klasyków literatury białoruskiej.
1894 – w folwarku Krystynopol (rejon smorgoński) zmarł **Adam Hurynowicz**, poeta, folklorysta.
1929 – w Nowym Siole (rejon tołoczyński) urodził się **Lawon Barazna**, artysta plastyk, dysydent.
1931 – w Mińsku po przesłuchaniach w OGPU (milicji politycznej) popełnił samobójstwo **Usiewaład Ihnatoŭski**, historyk, pierwszy przewodniczący Białoruskiej Akademii Nauk.
1950 – zmarł **Jan Bułhak**, artysta fotografik, etnograf, krajoznawca.
1957 – zmarł **Bronisław Jamontt**, malarz, pedagog, jedna z czołowych postaci wileńskiego ośrodka artystycznego w dwudziestoleciu międzywojennym.
1978 – w Nieświeżu zmarł **Arkadź Kulaszoŭ**, białoruski poeta, tłumacz. Pochowany w Mińsku na Cmentarzu Wschodnim.
1989 – w Wilnie odbył się założycielski zjazd Towarzystwa Kultury Białoruskiej.

5 lutego

1637 – w Wilnie zmarł **Józef Welamin Rutski** (ur. w 1573 lub 1574 r. w Rutce, rejon nowogródzki), greckokatolicki metropolita kijowski, organizator Kościoła unickiego, reformator zakonu bazylianów, pisarz polemista. Pochowany w monasterze Trójcy Świętej.
1916 – urodziła się **Walancina Paszkiewicz**, działaczka społeczna na emigracji (Kanada), autorka podręczników i słownika angielsko-białoruskiego.
2001 – w Glen Cove (stan Nowy Jork) zmarł **Masiej Siadnioŭ**, literat, więzień łagru sowieckiego, działacz emigracyjny (Niemcy i USA). Pochowany na białoruskim cmentarzu w South River.

6 lutego

1898 – w Sankt Petersburgu urodził się **Leŭ Akinszewicz** (zm. w 1980 r. w Nowym Jorku), białorusko-ukraiński historyk, działacz emigracyjny (USA).
1906 – w Pierchulewie (powiat dziśnieński) urodził się **Tomasz Podziawo**, duchowny katolicki, marianin, filozof, teolog, publicysta, działacz religijno-kulturalny, więzień łagrów sowieckich.
1914 – w Samotewiczach (rejon kościukowicki) urodził się **Arkadź Kulaszoŭ**, poeta, tłumacz.
1920 – w Słucku ukazał się pierwszy numer gazety „Nasza Kalaina". Ukazywała się do 4 marca 1920 r. (redaktor – **Andrej Baranoŭski**), organ organizacji Kwiat Paproci.
1995 – w Mińsku zmarł **Walancin Rabkiewicz**, literaturoznawca, tłumacz, poeta, Pochowany w Aksamitach (rejon kopylski).

7 lutego

1546 – w Lachowiczach urodził się **Teodor Jewłaszewski** (zm. w pierwszej połowie 1619 r.), działacz społeczny WKL, podsędek nowogródzki, pisarz, pamiętnikarz.
1881 – w Warszawie urodził się **Romuald Ziemkiewicz**, białoruski bibliograf, bibliofil, publicysta, krajoznawca, tłumacz.
1891 – zmarł **Wincenty Korotyński**, białoruski i polski poeta, publicysta, tłumacz.
1892 – w Czerwonej Górce (powiat łuniniecki) urodził się **Anton Sokał-Kutyłoŭski**, wojskowy, działacz społeczny, jeden z przywódców antysowieckiego powstania słuckiego, więzień gułagu.
1893 – w Dukorze (rejon puchowicki) urodził się **Ryhor Rak**, krajoznawca.
1926 – w Mińsku rozpoczął się pierwszy wszechbiałoruski zjazd krajoznawczy (trwał do 11 lutego 1926 r.).
1992 – odbył się zjazd założycielski (trwał dwa dni) Białoruskiego Zrzeszenia Ofiar Represji Politycznych.

8 lutego

1708 – w czasie wojny północnej wojska rosyjskie zrabowały i spustoszyły Grodno.
1810 – w miejscowości Ułła (rejon bieszenkowicki) urodził się **Iwan Chrucki**, malarz.

1826 – w Wilnie urodził się **Aleksander Walicki**, wydawca, krytyk muzyczny, śpiewak, uczestnik powstania styczniowego.
1866 – w Błudniu (obecnie Pierwszomajskaja, rejon berezyński), urodził się **Wasil Drużczyc**, historyk.
1887 – w Grodnie urodził się **Uładysłaŭ Tałoczka**, działacz religijny i kulturalno-oświatowy, kulturolog, historyk, literaturoznawca.
1891 – w Słabodzie (powiat wileński) urodził się **Kasper Wołodkiewicz** (zm. w 1970 r.), duchowny katolicki, działacz społeczny.
1893 – w Sankt Petersburgu urodził się **Anton Niemancewicz**, duchowny unicki, działacz cerkiewny, więzień łagrów sowieckich i faszystowskich.
1914 – w Baranowiczach urodził się **Walancin Taŭłaj**, poeta, działacz ruchu zachodniobiałoruskiego.
1921 – w Gliniszczu (rejon chojnicki) urodził się **Iwan Mieleż**, pisarz, działacz społeczny.
1938 – rozstrzelany został **Mikałaj Hutkoŭski**, działacz społeczny, prawnik.
2004 – w Mińsku białoruska reprezentacja w tenisie ziemnym odniosła zwycięstwo nad reprezentacją Rosji (w ramach pucharu Davisa; mecze 1/8 finału odbyły się w dniach 6-8 lutego).

9 lutego

1913 – w Wilnie odbyła się prapremiera sztuki **Janki Kupały** „Paulinka”.
1990 – w Wilnie otwarto białoruską szkółkę niedzielną.
1999 – w Walówce (rejon nowogródzki) zmarł **Uładzimir Urbanowicz**, krajoznawca, kulturolog.

10 lutego

1452 – zmarł **Świdrygiełło** (ur. ok. 1370 r.), wielki książę litewski w latach 1430-1432.
1868 – w Tobolsku urodził się **Karuś Kahaniec** (właściwie: **Kazimir Kastrawicki**), poeta, pisarz, tłumacz, uczestnik ruchu narodowowyzwoleńczego.
1882 – w Wilnie urodził się **Franciszek Umiastowski** (zginął w maju 1940 r., prawdopodobnie w Katyniu), pisarz, publicysta, językoznawca.
1883 – w majątku Mejszty (powiat brasławski) urodził się **Stanisław Bułak-Bałachowicz**, działacz wojskowo-polityczny, przywódca powstania przeciw władzy sowieckiej (zginął we wrześniu 1939 r. przy obronie Warszawy).
1909 – zmarł **Edward Pawłowicz**, malarz, działacz oświatowy, uczestnik powstania styczniowego, pamiętnikarz.
1927 – w Mińsku rozpoczął się drugi wszechbiałoruski zjazd krajoznawczy (trwał do 13 lutego).
1938 – w Wiaźmie (obwód smoleński) rozstrzelano **Maksima Hareckiego**, pisarza, literaturoznawcę, folklorystę, leksykografa, myśliciela.
1980 – zmarł **Branisłaŭ Rżeŭski**, literaturoznawca, pedagog, dysydent, więzień polityczny. Pochowany w Grodnie.

1990 – w Mińsku z inicjatywy Białoruskiego Frontu Ludowego odbyło się Wszechbiałoruskie Forum Demokratyczne, w czasie którego utworzono przedwyborczy Białoruski Blok Demokratyczny.
1994 – w Grodnie po pobiciu przez nieznanych sprawców zmarł **Anton Ściapura**, działacz białoruskiego ruchu, członek Białoruskiego Frontu Ludowego. Pochowany na cmentarzu przy prospekcie Kosmonautów w Grodnie.

11 lutego

1661 (wg innych źródeł 1 lutego) – mieszkańcy Mohylewa rozpoczęli zbrojne powstanie skierowane przeciw rosyjskiej administracji. Garnizon moskiewski został zniszczony. Mohylewowi nadano nowy herb.
1807 – w Worocewiczach (rejon janowski) urodził się **Napoleon Orda**, rysownik, malarz, pianista i kompozytor, uczestnik powstania listopadowego.
1877 – w Mińsku urodził się **Anton Nekanda-Trepka**, działacz społeczno-polityczny, pedagog.
1883 – w Petersburgu urodził się **Jazep Biełahałowy** (zm. w 1928 r.) duchowny greckokatolicki.
1952 – w sowieckim łagrze zmarł **Andrzej Cikoto** (wg innych źródeł stało się to 13 albo nawet 21 lutego), działacz religijny i społeczno-kulturalny, przełożony generalny Zakonu Marianów.
1989 – w Białymstoku utworzono Klub Białoruski (przewodniczący – **Jerzy Turonek**), który dał początek politycznemu ruchowi białoruskiemu w Polsce końca lat 80. – partii Białoruskie Zjednoczenie Demokratyczne.

12 lutego

1746 – w kościele w Kosowie Poleskim został ochrzczony **Tadeusz Kościuszko**, działacz państwowy, generał, przywódca powstania antyrosyjskiego z 1794 r.
1798 – w Petersburgu zmarł **Stanisław August Poniatowski**, ostatni król Polski, wielki książę litewski w latach 1764-1795. Został pochowany w kościele św. Katarzyny przy Newskim Prospekcie. W lipcu 1938 r. jego prochy zostały przeniesione do kościółka Trójcy Świętej w Wołczynie (rejon kamieniecki).
1799 – w Nowogródku w kościele farnym został ochrzczony **Adam Mickiewicz**, poeta.
1882 – w Mińsku urodził się **Leŭ Daszkiewicz**, artysta fotografik, naukowiec, pedagog (zmarł 9 grudnia 1957 r. w Mińsku).
1910 – w Wilnie odbyło się pierwsze białoruskie przedstawienie teatralne.
1942 – w drodze z łagru syberyjskiego do Armii Andersa zmarł **Anton Nekanda-Trepka**, działacz społeczno-polityczny, pedagog.

13 lutego

1705 – urodziła się **Franciszka Urszula Radziwiłłowa**, dramatopisarka, założycielka teatru na zamku w Nieświeżu.
1806 – w Słonimiu urodził się **Julian Korsak**, poeta, tłumacz.
1863 – białoruscy powstańcy zdobyli Prużanę.

1903 – we wsi Ostrowo (rejon zelwieński) urodził się **Serafin Tataryn**, działacz społeczno-kulturalny, aktywista Białoruskiej Włościańsko-Robotniczej Hramady i Towarzystwa Szkoły Białoruskiej.
1919 (lub 13 marca) – zmarł **Aleksander Hrykoŭski** (ur. 1893 w Korninie na Białostocczyźnie), działacz społeczny, pedagog.
1974 – w Budsławiu (rejon miadziolski) zmarła **Paŭlina Miadziołka**, aktorka, działaczka kulturalna.
1984 – w Inowrocławiu (województwo kujawsko-pomorskie) zmarł **Jazep Najdziuk** (po wojnie: **Józef Aleksandrowicz**), działacz zachodniobiałoruskiego ruchu wyzwoleńczego, wydawca i historyk.
1994 – w Lillehammer (Norwegia) Białoruś zadebiutowała w czasie zimowej olimpiady jako niezależne państwo. W rankingu medalowym zajęła 12 miejsce (dwa srebrne medale) na 67 państw uczestniczących w igrzyskach.

14 lutego

1799 – w Kalużycach (powiat ihumeński) urodził się **Walenty Wańkowicz**, malarz epoki romantyzmu.
1906 – w Witkowszczyźnie (rejon dzierżyński) urodził się **Mikoła Ułaszczyk**, historyk, archeolog, etnograf, krajoznawca, pisarz.
1907 – w Mińsku urodził się **Aleś Zwonak**, pisarz, tłumacz, więzień systemu stalinowskiego.
1914 – w Niskiej Ulicy (rejon mohylewski) urodził się **Paweł Maslenikaŭ**, malarz, scenograf teatralny, pedagog.
1924 – w Wilnie wyszedł pierwszy numer gazety „Hołas Biełarusa” (wydawcą był **Mikoła Szyła**). Gazeta ukazywała się do 16 kwietnia 1924 r.
1925 – w Lubielu (powiat piński) urodził się **Fiodar Kažaniewicz**, emigracyjny działacz społeczny w Wielkiej Brytanii.
1937 – w Lebiodce Wielkiej (rejon szczuczyński) zmarł **Napoleon Czarnocki**, publicysta i tłumacz.
1937 – w Syczynie (rejon sławgorodzki) urodził się **Michaś Stralcoŭ**, pisarz, krytyk, tłumacz.
1948 – w miejscowości Ried im Innkreis w czasie zebrania Białorusinów z obozu przesiedleńców zostało założone Stowarzyszenie Białorusinów w Austrii. Pierwszym jego szefem został **Aleksander Jacewicz** (pseudonim literacki: **Aleś Zmahar**).
1989 – w Kanadzie zmarł **Wincent Żuk-Hryszkiewicz**, działacz białoruskiej emigracji (Włochy, Anglia, Niemcy, Kanada), pedagog, historyk, literaturoznawca. Przewodniczący Rady Białoruskiej Republiki Ludowej w latach 1970-1982. Pochowany na cmentarzu białoruskim w East Brunswicku (USA).

15 lutego

1563 – moskiewskie wojska wzięły szturmem Połock. Masowe mordy na Połoczanach.
1824 – w Warszawie urodził się **Antoni Zaleski**, malarz i rysownik, uczestnik powstania styczniowego.

1863 – w okolicach Rzeczycy (rejon prużański) zginął **Stanisław Sangin** (ur. ok. 1818), jeden z przywódców powstania styczniowego.
1926 – na Słonimszczyźnie urodził się **Mikoła Jahaŭdzik**, żołnierz, działacz białoruskiej emigracji (Belgia i USA).
1937 – w Aksamitach (rejon kopylski) urodził się **Walancin Rabkiewicz**, literaturoznawca, tłumacz, poeta.
1958 – zmarł **Jazep Reszać** (ur. 1890 w Ruszczanach, pow. białostocki), duchowny, dramaturg, nauczyciel, publicysta, człowiek całkowicie oddany idei białoruskiego odrodzenia narodowego.
1998 – w Mińsku odbył się zjazd założycielski Białoruskiej Socjaldemokratycznej Hramady.

16 lutego

1758 – w Skokach (rejon brzeski) urodził się **Julian Ursyn Niemcewicz**, dramaturg, powieściopisarz, poeta, pamiętnikarz, historyk, polityk, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej.
1895 – w Pierszajach (rejon wołożyński) urodził się **Franciszek Kuszel**, działacz białoruskiego ruchu wojskowego i wyzwoleńczego, później na emigracji w USA.
1895 – zmarł **Tomasz Bułhak** (ur. 1801 w folwarku Mickiewicze, województwo nowogródzkie), uczestnik powstania listopadowego i styczniowego.
1905 – zmarł **Paweł Bobrowski**, historyk, etnograf.
1956 – aresztowano **Branisława Rżeŭskiego** (wg innych źródeł 16 stycznia), wykładowcę uniwersyteckiego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Grodnie. Za białoruski nacjonalizm skazano go na 7 lat więzienia.

17 lutego

1806 – w Łohojsku urodził się **Konstanty Tyszkiewicz**, historyk, krajoznawca, jeden z pionierów białoruskiej archeologii naukowej.
1837 – w Ładzie (rejon czerwieński) urodził się **Konstanty Jelski**, podróżnik, zoolog, geograf.
1888 – w Holszanach (rejon oszmiański) urodził się **Janka Wiarsocki**, duchowny katolicki, działacz społeczny.
1916 – zmarła **Ciotka** (właściwie: **Alojza Paszkiewicz**, po mężu **Kairys**), poetka, działaczka społeczno-polityczna i oświatowa, wydawczyni. Pochowana w Starym Dworze (rejon szczuczyński).
1943 – w Rosicy (Witebszczyzna) faszyści spalili około 30 osób. Wśród nich zginęli wówczas białoruscy księża marianie **Anton Laszczewicz** i **Jury Kaszyra**, którzy zdecydowali się umrzeć razem z wiernymi, wobec których pełnili posługę duszpasterską. 13 czerwca 1999 r. ojcowie Anton i Jury zostali beatyfikowani przez papieża **Jana Pawła II**.

18 lutego

1845 – zmarł **Ignacy Onacewicz**, historyk, archeograf, pedagog.
1893 – w Małej Bogaćkówce (rejon mścisławski) urodził się **Maksim Harecki**, pisarz, literaturoznawca, folklorysta, leksykograf, myśliciel.

1918 – Komitet Wykonawczy Rady Zjazdu Wszechbiałoruskiego przejął władzę w Mińsku.
1956 – zmarł **Janka Bylina** (właściwie: **Jan Siemaszkiewicz**), duchowny katolicki, pisarz, poeta. Pochowany we wsi Bombla (powiat sokólski).
1966 – w Robercinie (powiat piaseczyński) zmarł **Wacław Onoszko** (ur. 1899 na Mohylewszczyźnie), duchowny greckokatolicki, członek Rady Białoruskiego Egzarchatu Cerkwi Greckokatolickiej. Pochowany na cmentarzu koło Robercina.
1979 – zmarł **Jurka Haŭruk**, tłumacz i poeta, więzień łagrów sowieckich.

19 lutego

1767 – w Krakowie urodził się **Józef Peszka**, malarz, którego twórczość związana była z Białorusią.
1861 – na terenie imperium rosyjskiego zniesiona została pańszczyzna.
1864 – w guberni wileńskiej urodził się **Wiaczesław Adamowicz**, działacz białoruskiego ruchu narodowego.
1890 – w Baraniach (rejon ostrowiecki) urodził się **Kazimir Swajak** (właściwie: **Konstanty Stepowicz**), duchowny katolicki, poeta.
1901 – w Suchowczycach (rejon kopylski) urodził się **Siarhiej Busieł** (zaginął w sowieckich łagrach po 1940 r.), działacz narodowy, jeden z przywódców Powstania Słuckiego.
1905 – w Wiedniu zmarł **Jakub Narkiewicz-Jodko**, przyrodoznawca, wynalazca, lekarz. Pochowany w swoim majątku nad Niemnem na Uździeńszczyźnie.
1908 – w Bakinowie (rejon dzierżyński) urodził się **Stanisław Szuszkiewicz**, poeta, prozaik, więzień łagrów sowieckich.
1910 – w Grodnie odbyła się pierwsza wieczornica białoruska.
1910 – w Rzeczycy urodził się **Palikarp Mańkoŭ** (zm. 16 kwietnia 1998 r.), działacz społeczny, kierownik Związku Młodzieży Białoruskiej w okręgu słuckim, działacz emigracyjny w Niemczech i USA.
1915 – w Podlesiu (rejon lachowicki) urodził się **Mitrafan Repkaŭ-Smarszczok** (pseudonim literacki: **Anatol Biarozka**), lekarz, poeta, działacz emigracyjny w USA.
1979 – zmarł **Janka Geniusz**, działacz narodowy, bibliofil, lekarz, więzień łagrów sowieckich. Pochowany w Zelwie.
1989 – w Mińsku na stadionie „Dynamo” odbył się 45-tysięczny mityng opozycji wspierający Białoruski Front Ludowy.

20 lutego

1387 – w Wilnie wielki książę **Władysław Jagiełło** wydał przywilej dla katolickiego bojarstwa litewskiego.
1810 – zmarł **Marcin Poczobutt-Odlanicki**, działacz oświatowy, astronom, pedagog.
1940 – w Grodnie otwarto instytut nauczycielski – pierwszą uczelnię w zachodniej Białorusi.
1988 – zmarł **Paweł Karuzo**, działacz społeczno-polityczny, kompozytor, zbieracz folkloru, więzień łagrów sowieckich.
2002 – na zimowej olimpiadzie w Salt Lake City drużyna hokejowa Białorusi w ćwierćfinale pokonała Szwecję 4:3 i pierwszy raz w swojej historii weszła do półfinałów tych rozgrywek. Zajęła 4 miejsce.

21 lutego

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego

1881 – zmarł **Józef Chodźko**, uczony, geolog, podróżnik, topograf.
1918 – Komitet Wykonawczy Rady I Wszechbiałoruskiego Zjazdu wydał deklarację „Do narodów Białorusi" oraz powołał pierwszy rząd – Sekretariat Ludowy Białorusi.
1939 – w Wilnie zmarł **Wiaczesław Adamowicz**, działacz białoruskiego ruchu narodowego.
1974 – w stanie New Jersey (USA) zmarł **Lawon Sawionak**, pisarz, dziennikarz, działacz emigracyjny (Niemcy, USA). Pochowany na cmentarzu w East Brunswick.
2009 – w stanie New Jersey (USA) zmarł **Aleh Machniuk**, malarz i rzeźbiarz, działacz społeczny na emigracji w Niemczech i USA. Pochowany na białoruskim cmentarzu w South River.

22 lutego

1862 – zmarł **Wincenty Dmochowski** (ur. w 1805 bądź 1807 r. w Nahorodowiczach, rejon działłowski), malarz, mistrz malarstwa historycznego, uczestnik powstania listopadowego.
1889 – w Bieżecku (gubernia twerska, Rosja) urodził się **Mikoła Bajkoŭ**, językoznawca i literaturoznawca.
1918 – zmarła **Sofia Kowalewska** (ur. w 1853 w Bakształach Małych, rejon mołodeczański), folklorystka, etnografka, pisarka.
1989 – w Białymstoku założono Białoruskie Zrzeszenie Studentów. Pierwszy przewodniczący – **Jerzy Kalina**.

23 lutego

1766 – w Lunéville w Lotaryngii zmarł **Stanisław Leszczyński**, król Polski, wielki książę litewski w latach 1704-1709 i w 1733 r.
1891 – w Aleksiniczach (rejon sienneński) urodził się **Michaił Pijatuchowicz**, literaturoznawca, krytyk, pedagog.
1903 – w Budsławiu (rejon miadziolski) urodził się **Wincent Żuk-Hryszkiewicz**, pedagog, literaturoznawca, historyk, działacz emigracyjny (Włochy, Anglia, Niemcy, Kanada).
1907 – w Orlenietach (rejon smorgoński) urodził się **Stanisław Stankiewicz**, działacz społeczno-kulturalny, literaturoznawca, publicysta, działacz emigracyjny (Niemcy, USA).
1919 – w Moskwie Białoruski Komisariat Narodowy i moskiewska białoruska sekcja Rosyjskiej Komunistycznej Partii (bolszewików) utworzyły klub oświatowy „Białorusin".
1928 – w Wilnie rozpoczął się tzw. „proces pięćdziesięciu sześciu" – polityczny proces nad działaczami BWRH (trwał do 22 maja 1928 r.).
1944 – Generalny Komisarz okupowanych przez Niemców terenów Białorusi zezwolił na zorganizowanie Białoruskiej Obrony Krajowej.

1975 – w Kościukowiczach (obwód mohylewski) otwarto muzeum krajoznawcze.
1991 – w Mińsku odbył się zjazd założycielski Białoruskiej Partii Rolników.

24 lutego

1579 – Mir otrzymał prawo magdeburskie.
1595 – w folwarku Sarbiewo (koło Płońska na Mazowszu) urodził się **Maciej Kazimierz Sarbiewski**, białoruski i polski poeta łaciński, teolog, literaturoznawca.
1760 – w Warszawie zmarł **Maciej Dogiel**, duchowny katolicki, pijar, reformator szkolnictwa, historyk prawa, autor „Kodeksu dyplomatycznego Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego".
1768 – w Warszawie pod dyktando Rosji został podpisany traktat wieczystej przyjaźni pomiędzy Rosją a Rzeczpospolitą. Było to pogodzenie się ze stratą suwerenności Rzeczpospolitej.
1839 – odbył się Sobór Połocki likwidujący Cerkiew unicką na Białorusi.
1902 – urodził się **Janka Geniusz**, działacz narodowy, bibliofil, lekarz, więzień łagrów sowieckich.
1922 – w Wilnie zmarł **Anton Lawicki** (pseudonim literacki: **Jadwihin Sz.**), pisarz, literaturoznawca, działacz społeczny. Pochowany na cmentarzu Rossa.
1972 – zmarł **Aleś Winicki**, historyk, działacz społeczny na emigracji (Niemcy, USA).
1975 – zmarł **Wiktar Kazłoŭski**, poeta. Pochowany w Mroczkach (rejon uździeński).

25 lutego

1879 – w Mińsku urodził się **Hasan Konopacki**, działacz białoruskiego ruchu wojskowego i narodowego.
1906 – w Wołkołacie (rejon dokszycki) urodził się **Paweł Karuzo**, działacz społeczno-polityczny, kompozytor, zbieracz folkloru, więzień sowieckich łagrów.
1909 – w Słonimiu urodził się **Siarhiej Darożny** (właściwie: **Siarhiej Sierada**), pisarz, tłumacz.
1959 – w Wilnie zmarł **Klaudiusz Duż-Duszewski**, działacz polityczny. Pochowany w Kownie.
1984 – zmarł **Jazep Pituszka** (ur. 1913), żołnierz, uczestnik bitwy pod Monte Cassino, działacz białoruskiej emigracji (Kanada). Pochowany w Toronto na cmentarzu Park Lawn.
1986 – zmarł **Izydar Hutkoŭski** (właściwie: **Izydar Płaszczyński**, ur. w 1908 w Karaliszczewiczach, rejon miński), literaturoznawca, tłumacz, publicysta, działacz społeczny.
1990 – w Mińsku na Placu Lenina odbył się wiec Białoruskiego Frontu Ludowego, w którym wzięło udział 100 tysięcy osób. Wiec zakończył się przemarszem pod budynek telewizji. Uczestnicy wiecu żądali od kierownictwa telewizji dopuszczenia przed kamery liderów Frontu.

26 lutego

1625 – w Serweczu (rejon korelicki) urodził się **Bogusław Kazimierz Maskiewicz**, pamiętnikarz, żołnierz i działacz społeczny Wielkiego Księstwa Litewskiego.
1821 – w Wojszkanach (gubernia kowieńska) urodził się **Aleksander Kazimierz Gintowt-Dziewałtowski**, duchowny katolicki, arcybiskup mohylewski, uczestnik ruchu narodowowyzwoleńczego na Grodzieńszczyźnie.
1891 – w Zauszycach (rejon soligorski) urodził się **Jazep Łahinowicz** (właściwie: **Paweł Korczyk**), działacz ruchu zachodniobiałoruskiego, uczestnik powstania słuckiego.
1928 – w Mińsku został utworzony Komitet Obrony Białoruskiej Włościańsko-Robotniczej Hramady na czele z **Jankiem Kupałą**.
1932 – ukazał się pierwszy numer gazety „Litaratura i Mastactwa" („Literatura i Sztuka").
1934 – urodził się **Alaksiej Łohwin** (wieś Zblany, obecnie rejon lidzki), jeden z twórców podziemnej antysocjalistycznej organizacji młodzieżowej, więzień gułagu.
1976 – w Postawach otwarto rejonowe muzeum krajoznawcze.

27 lutego

1667 – urodziła się **Ludwika Karolina Radziwiłł**, mecenaska oświaty.
1864 – po bitwie powstańców pod Opatowem (woj. świętokrzyskie) został pojmany i stracony (przez powieszenie) **Ludwik Zwierzdowski** (ur. w grudniu 1829 w Wilnie), jeden z przywódców powstania styczniowego.
1888 – w Mińsku urodził się **Jafim Bialewicz** (prawdopodobnie zaginął w sowieckich obozach koncentracyjnych po 1937 r.), działacz białoruskiego ruchu narodowego.
1919 – została utworzona Litewsko-Białoruska Socjalistyczna Republika Rad ze stolicą w Wilnie.
1923 – w Pradze powstał klub „Sokół Białoruski" – organizacja sportowo-patriotyczna studentów białoruskich (działała do 1924 r.).

28 lutego

1616 – zmarł **Mikołaj Krzysztof Radziwiłł Sierotka**, działacz państwowy WKL, podróżnik, autor pamiętników.
1913 – w Mitawie (obecnie Jełgawa, Łotwa) urodził się **Alaksiej Szudziejka**, działacz emigracyjny (Niemcy, USA).
1916 – ukazał się pierwszy numer białoruskiej społeczno-politycznej i literackiej gazety „Homan", wydawanej w Wilnie łacinką i cyrylicą do końca 1918 r.
1942 – w Leningradzie zmarł z głodu **Konstanty Puszkarewicz**, białoruski i rosyjski slawista, literaturoznawca, pedagog.

29 lutego

1468 – wielki książę litewski **Kazimierz Jagiellończyk** wydał Statut, inaczej Sudiebnik – pierwszy kodeks prawa karnego w WKL.
1768 – szlachta Rzeczpospolitej zawiązała konfederację barską (w Barze na Podolu), której celem było zniesienie ustaw narzuconych przez Rosję, a zwłaszcza dających równouprawnienie innowiercom.
1840 – urodził się **Roman Rogiński**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1872 – w majątku Krynki (rejon białynicki) urodził się **Witold Białynicki-Birula**, malarz i grafik.

MARZEC

1 marca

1566 – uprawomocnił się II Statut Wielkiego Księstwa Litewskiego.
1581 – został powołany Trybunał Główny Wielkiego Księstwa Litewskiego, najwyższy organ sądowy i apelacyjny WKL.
1903 – w Carówce (obecnie w granicach Słucka) urodził się **Aleksander Jacewicz** (pseudonim: **Aleś Zmahar**, zm. w lutym 1995 r.), uczestnik powstania słuckiego, nauczyciel, białoruski działacz emigracyjny (Niemcy, Austria, Francja, USA).
1918 – ukazał się pierwszy numer gazety „Dziannica", organu Białoruskiego Komisariatu Narodowego (wydawana do 24 lutego 1919 r. w Moskwie).
1933 – na zsyłce zmarł **Uładzimir Żyłka**, poeta, tłumacz, publicysta. Pochowany w Urżumie (obwód kirowski, Rosja).
1960 – zmarł **Wiktor Szutowicz**, duchowny katolicki, działacz kulturalny, więzień łagrów sowieckich. Pochowany na cmentarzu w Borysowie.

2 marca

1562 – urodził się **Krzysztof Mikołaj Dorohostajski**, działacz państwowy WKL, założyciel drukarni w Oszmianie Murowanej.
1896 – w Porozowie (rejon świsłocki) urodził się **Stanisław Glakowski** (zginął w Buchenwaldzie), duchowny katolicki, działacz społeczno-kulturalny, wydawca, publicysta.
1978 – w Nowym Jorku zmarł **Władysław Ryży-Ryżski** (ur. w 1920 r. w Łatygolu, rejon głębocki), działacz religijny i społeczny na emigracji (Belgia, Włochy, Hiszpania, USA).
1994 – parlament Republiki Białoruś wprowadził w życie prezydencki system rządzenia państwem. Opozycja parlamentarna zbojkotowała to głosowanie.
2003 – zmarła **Wanda Boniszewska**, zakonnica Zgromadzenia Sióstr od Aniołów, obdarzona stygmatami, więźniarka gułagu.

3 marca

1067 – nad rzeką Niemigą rozegrała się bitwa pomiędzy wojskami książąt południowo-ruskich a wojskami **Wsiesława Braczysławowicza Czarodzieja**, księcia połockiego.
1767 – zmarł **Jan Krzysztof Glaubitz** (ur. ok. 1700), architekt, który tworzył na Białorusi.
1913 – zmarł **Zygmunt Pusłowski**, mecenas, kolekcjoner.
1918 – w Brześciu pomiędzy Sowiecką Rosją i Niemcami został podpisany traktat pokojowy, na mocy którego Białoruś utraciła znaczną część swojego terytorium.
1923 – w Wilnie wyszedł pierwszy numer gazety „Nowaje Żyćcio" (ukazywała się do 21 maja 1923 r. pod redakcją **Jazepa Łahinowicza**). Została zamknięta przez władze polskie po ukazaniu się 13 numeru.
1944 – w Wilnie przez nieznanych sprawców został zamordowany **Franciszek Olechnowicz**, działacz narodowy i teatralny, dramaturg, publicysta, prozaik. Pochowany na cmentarzu Rossa.

4 marca

1484 – w Grodnie zmarł św. **Kazimierz**, syn wielkiego księcia litewskiego Kazimierza IV Jagiellończyka, patron biskupstwa grodzieńskiego. Pochowany w kaplicy św. Kazimierza w wileńskim soborze katedralnym. Kanonizowany w 1521 r. Dzień św. Kazimierza.
1503 – pomiędzy Wielkim Księstwem Litewskim i Moskwą został podpisany rozejm sześcioletni. Zgodnie z jego postanowieniami Moskwa przejęła terytorium, na którym znajdowało się 29 miast i 70 wsi, między innymi Czernihów, Briańsk, Starodub, Homel.
1609 – dwutysięczne wojsko na czele z hetmanem **Janem Karolem Chodkiewiczem** wzięło szturmem Parnawę (obecnie Pärnu w Estonii), bronioną przez garnizon szwedzki.
1685 – zmarł **Jakub Susza** (ur. 1610), duchowny greckokatolicki, działacz religijny i społeczny WKL, pisarz.
1812 – zmarł **Joachim Chreptowicz**, kanclerz wielki litewski, publicysta, poeta, tłumacz.
1890 – w Holszanach (rejon oszmiański) urodził się **Wincuk Adważny** (właściwie: **Jazep Hermanowicz**), duchowny katolicki, pisarz, poeta, działacz emigracyjny (Włochy, Wielka Brytania).
1911 – w Łużkach (rejon szarkowszczyński) urodził się **Wasil Stoma**, pisarz, działacz społeczny na emigracji (USA).
1927 – w Ostrowie (rejon piński) urodził się **Michaś Dubianiecki**, działacz społeczny, wydawca książek, publicysta, tłumacz.
1942 – niedaleko Berezwecza (w granicach Głębokiego) rozstrzelano 20 osób, wśród nich księży katolickich **Mieczysława Bohatkiewicza**, **Władysława Maćkowiaka**, **Stanisława Pyrtka**. Księża zostali beatyfikowani 13 czerwca 1999 r.
1956 – ukazał się pierwszy numer gazety „Niwa” – tygodnika Białorusinów w Polsce.
2004 – zmarł **Michaś Naumowicz**, działacz białoruski na emigracji (Francja).
2005 – zmarł **Karlos Szerman**, białoruski pisarz, tłumacz, działacz społeczny.
2008 – w Wilnie zmarła **Wiera Sparyczanka-Szostak**, nauczycielka, działaczka ruchu białoruskiego.

5 marca

1863 – w wyniku otrzymanych w walce ran zmarł **Andriej Potiebnia**, uczestnik powstania styczniowego. Pochowany w Pieskowej Skale w Dolinie Prądnika nieopodal Krakowa.
1895 – w Kaszyńcach (rejon brzostowicki) urodził się **Aleksander Kawalenia**, archeolog.
1896 – w Nizku (rejon uździeński) urodził się **Kandrat Krapiwa** (właściwie: **Atrachowicz**), dramaturg, poeta.
1912 – w Cichiniczach (rejon rohaczowski) urodził się **Aŭhien Kałubowicz** (na emigracji **Kachanoŭski**), historyk, działacz społeczno-polityczny, literaturoznawca, działacz emigracji białoruskiej (USA).
1940 – w Leningradzie zmarł **Aleksander Sierzputowski**, etnograf i folklorysta.

1985 – w Gdańsku zmarł **Teodor Kunicki**, lekarz, jeden z założycieli Białoruskiego Związku Studentów w Wilnie i Białoruskiego Związku Włościańskiego.
2000 – w Mińsku wypadku samochodowym zginął **Mikoła Jermałowicz**, historyk, literaturoznawca.
2000 – w Rzymie beatyfikowano 11 sióstr nazaretanek, rozstrzelanych przez hitlerowców w 1943 r. niedaleko Nowogródka.

6 marca

1833 – w Woroniczach (rejon słonimski) urodził się **Iwan Bialkiewicz**, językoznawca, pedagog, autor słowników.
1944 – wydano rozkaz o stworzeniu Białoruskiej Obrony Krajowej (BKA).
1961 – w Brukseli zmarł **Borys Wilkicki**, hydrograf, geodeta, badacz Arktyki, z pochodzenia Białorusin.
1972 – w Mińsku założono wydawnictwo „Mastackaja Litaratura" („Literatura Piękna").
1999 – w Wilnie zmarł **Michał Pietrykiewicz**, krajoznawca, muzealnik, pedagog.

7 marca

1886 (lub 8 marca 1887) – w Łoszycy (obecnie w granicach Mińska) urodził się **Usiewaład Falski**, aktor teatralny i działacz społeczny. Był represjonowany. Data i miejsce śmierci nieznane.
1931 – zmarł **Paweł Dziemidowicz**, etnograf, folklorysta, krajoznawca, pedagog.
1943 – w Mińsku sowieccy partyzanci zabili **Fabiana Okińczyca**, działacza społeczno-politycznego, dziennikarza.
1967 – w Sopocie zmarł **Karol Rómmel**, jeździec, pierwszy olimpijczyk z Białorusi (igrzyska w Sztokholmie, 1912 r.).
1983 – w Szczecinie zmarł **Anton Sokał-Kutyłoŭski**, działacz wojskowy i społeczny, jeden z przywódców antysowieckiego powstania słuckiego, więzień gułagu.
1985 – sąd obwodowy w Witebsku skazał **Michasia Kukabakę** na 6 lat pozbawienia wolności za „antysowiecką propagandę i agitację".

8 marca

1901 – w Troszczycach (rejon korelicki) urodził się **Aleksander Karpowicz**, wydawca, działacz KPZB.
1910 – w Turcu (rejon korelicki) urodził się **Piotr Koniuch**, śpiewak, działacz emigracyjny (Włochy, Belgia, USA, Kanada).
1928 – w Pradze zmarł **Piotr Kreczeŭski**, działacz społeczno-polityczny, poeta, historyk, przewodniczący Rady BRL. Pochowany na praskim cmentarzu na Olszanach.
1929 – w Juszkowiczach (rejon miadziolski) urodził się **Fokunda Nieściarowicz**, uczestnik uczniowskiego antykomunistycznego ruchu podziemnego na Miadziolszczyźnie, więzień łagrów sowieckich.
1930 – w Milejkach (rejon iwacewicki) urodził się **Jarasłaŭ Parchuta**, prozaik, poeta, krajoznawca.

1946 – w Postawach powstała podziemna organizacja antysowiecka „Za Białoruś”.
1978 – zmarł **Herman Bokun**, jeden z założycieli białoruskiej szkoły szermierczej.
1989 – zmarł **Mikoła Jahaŭdzik**, żołnierz, działacz emigracyjny (Belgia i USA).
1992 – zmarł **Michaś Rakiewicz** (ur. w 1927 r. w Wołczkach na Słonimszczyźnie), uczestnik podziemia patriotycznego w latach 1946-1947 na terenie Zachodniej Białorusi, więzień łagrów sowieckich. Pochowany w Klepaczach (rejon słonimski).

9 marca

1659 – moskiewski garnizon w Grodnie razem z wojewodą poddał się wojskom hetmana **Pawła Sapiehy**.
1814 – w Moryńcach na Kijowszczyźnie urodził się **Taras Szewczenko**, ukraiński pisarz, malarz, twórca nowożytnej literatury ukraińskiej. W latach 1829-1831 mieszkał w Wilnie, wspierał ruch białoruski.
1838 – zmarł **Jozafat Bułhak**, metropolita unicki, bazylianin. Pochowany na cmentarzu prawosławnym Siergijewej Pustelni w pobliżu Peterhofu.
1883 – w Wilnie urodził się **Franciszek Olechnowicz**, działacz narodowy, dramaturg, reżyser.
1918 – Komitet Wykonawczy Rady I Wszechbiałoruskiego Zjazdu ogłosił drugą deklarację (hramotę), która zapowiadała powstanie Białoruskiej Republiki Ludowej, określiła jej granice i tymczasowy ustrój. Do czasu przeprowadzenia wolnych wyborów do Sejmu Ustawodawczego władzę wykonawczą miał sprawować Sekretariat Ludowy.
1953 – w Louvain w Belgii zmarł **Mikoła Rawieński**, kompozytor, folklorysta, autor białoruskiego hymnu „Mahutny Boża”, działacz emigracji białoruskiej (Niemcy, Belgia).

10 marca

1711 – (a być może 12 marca) urodził się **Michał Antoni Sapieha**, działacz państwowy WKL, literat, tłumacz.
1781 – w Mińsku zmarł **Michał Korycki**, poeta, działacz społeczny, pedagog.
1861 – zmarł **Taras Szewczenko**, pisarz ukraiński, malarz, twórca nowożytnej literatury ukraińskiej. W latach 1829-1831 mieszkał w Wilnie, wspierał ruch białoruski.
1889 – w Grodnie urodził się **Uładzimir Pihuleŭski**, działacz społeczny, pisarz.
1942 – w Mścisławiu urodził się **Michaś Tkaczoŭ**, historyk, archeolog, pedagog, działacz społeczno-polityczny.
2005 – w Grodnie zmarł **Apanas Cychun**, krajoznawca, pedagog, pisarz. Pochowany na cmentarzu przy prospekcie Kosmonautów.

11 marca

1839 – w Wilnie został rozstrzelany **Szymon Konarski**, uczestnik powstania listopadowego, działacz ruchu wyzwoleńczego.
1887 – w folwarku Nowy Dwór (rejon miński) urodził się **Aleś Harun** (właściwie: **Aleksander Pruszyński**), działacz białoruskiego ruchu narodowowyzwoleńczego, poeta.

1903 – w Porzeczu (rejon lepelski) urodził się **Todar Klasztorny**, poeta.
1911 – w Troszczycach (rejon korelicki) urodził się **Leŭ Haroszka**, duchowny unicki, działacz religijny i oświatowy, historyk, wydawca, pisarz, działacz emigracyjny (Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Watykan).
1913 – w Petersburgu zmarł **Andrej Wilkicki**, podróżnik, hydrograf, geodeta.

12 marca

1569 – Województwo Podlaskie (wcześniej w granicach Wielkiego Księstwa Litewskiego) zostało włączone do Królestwa Polskiego.
1722 – niedaleko Nowogródka urodził się **Benedykt Dobszewicz**, jezuita, teolog, filozof (zmarł w 1799 r.).
1829 – w majątku Orzechowno (powiat lepelski) urodził się **Otton Hrebnicki**, uczestnik powstania styczniowego.
1851 – zmarł **Jan Barszczewski**, pisarz, wydawca, jeden z prekursorów nowoczesnej literatury białoruskiej. Pochowany w Cudnowie na Wołyniu.
1914 – w Krasnodworcach (rejon soligorski) urodził się **Uładzimir Kliszewicz**, poeta, publicysta, więzień łagrów sowieckich, działacz emigracyjny w USA.
1966 – w Białowieży na Białostocczyźnie otwarto Regionalne Białoruskie Muzeum Etnograficzne (działało do 1972 r.).
1986 – w Grodnie utworzono historyczno-kulturalny klub „Pahonia".

13 marca

1797 – zmarł **Józef Pac** (ur. 1736), żołnierz, działacz państwowy WKL, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej.
1890 – w Łopienicy (rejon wołkowyski) urodził się **Aleksander Sawicz**, historyk, apologeta Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej.
1917 – w Piotrogrodzie zginął **Uładzimir Chlabcewicz**, uczestnik białoruskiego ruchu społeczno-literackiego na początku XX w. Pochowany w Syzraniu (obwód samarski, Rosja).
1989 – w Chicago zmarł **Iwan Kasiak**, działacz społeczny, publicysta, historyk, emigrant (Niemcy, USA). Pochowany na białoruskim cmentarzu w South River.

14 marca

1863 – na dworcu kolejowym w Grodnie oddział powstańczy starł się z wojskiem rosyjskim.
1943 – w Pradze zmarł **Wasil Zacharka**, działacz społeczno-polityczny, przewodniczący Rady BRL w latach 1928-1943. Pochowany na praskim cmentarzu na Olszanach.
1954 – w Dubrowniku zmarł **Ludomir Michał Rogowski**, polski i białoruski kompozytor i dyrygent.
1995 – w Nowym Jorku zmarł **Uładzimir Siadura**, literaturoznawca, więzień łagrów sowieckich, działacz emigracyjny w Niemczech i USA.

15 marca

1410 – wojska krzyżackie napadły na Wołkowysk z zamiarem zamordowania księcia **Witolda**.
1850 – (wg innych danych w 1849 r.) – w majątku Panczany (rejon miorski) urodził się **Wojnisław Sawicz-Zabłocki** (zm. po 1893 r.), poeta, prozaik, publictysta.
1881 – w Siniawce (powiat klecki) urodził się **Alaksiej Nazareŭski** (zmarł lub został rozstrzelany po wrześniu 1941 r.), działacz ruchu wyzwoleńczego w Zachodniej Białorusi, więzień gułagu.
1992 – zmarł **Uładzimir Ćwirka** (przed wyemigrowaniem: **Wadzim Surko**), działacz emigracyjny (Niemcy, Anglia, Belgia), dziennikarz. Pochowany na cmentarzu w Monachium.
1994 – w Mińsku podczas 13. sesji Rady Najwyższej XII kadencji została przyjęta Konstytucja Republiki Białoruś.
1997 – w Mińsku odbyły się demonstracje w obronie Konstytucji z 1994 r.

16 marca

1853 – w Postawach zmarł **Konstanty Tyzenhauz**, przyrodoznawca, działacz oświatowy.
1908 – w Czerepach (powiat nieświeski) urodził się **Wasil Kiendysz**, duchowny prawosławny, nauczyciel, działacz społeczny na emigracji.
1919 – w Grodnie ukazał się pierwszy numer gazety „Baćkaŭszczyna”.
2003 – w Mińsku odbył się I Wszechbiałoruski Zjazd Inteligencji (uczestniczyło ponad 600 osób). Została utworzona Rada Inteligencji Białoruskiej.

17 marca

1569 – w Zabłudowie (Białostocczyzna) ukończono druk „Ewangelii Pouczającej”.
1597 – Witebsk otrzymał prawo magdeburskie.
1808 – w Dobkiszkach (obecnie na Litwie) urodził się **Szymon Konarski**, uczestnik powstania listopadowego, działacz ruchu wyzwoleńczego.
1910 – w Wilnie urodził się **Chwiedar Iljaszewicz**, poeta, historyk, dziennikarz, pedagog, działacz społeczno-kulturalny na emigracji (Niemcy). Zginął w 1948 r.
1922 – w Wilnie urodził się **Lawon Łuckiewicz**, działacz polityczno-społeczny i kulturalny, więzień łagrów sowieckich.
1951 – w Kursku (Rosja) zmarł **Albert Paŭłowicz**, poeta, satyryk, dramaturg. Pochowany na Cmentarzu Moskiewskim w Kursku.

18 marca

1758 – zmarł **Tomasz Żebrowski**, jezuita, działacz oświatowy, architekt, astronom, matematyk.
1791 – Sejm Czteroletni przyjął ustawę „Prawo o miastach” (właściwie: „Miasta nasze królewskie wolne w państwach Rzeczpospolitej”).
1894 – w Baraniach (rejon ostrowiecki) urodził się **Albin Stepowicz**, działacz społeczno-kulturalny, kompozytor, nauczyciel muzyki, publicysta.

1921 – pomiędzy Związkiem Sowieckim i Polską został podpisany traktat ryski, na mocy którego oba państwa podzieliły między siebie tereny Białorusi.
1967 – zmarł **Aleksander Iliński**, aktor teatralny.
1969 – w Miadziole otwarto Muzeum Chwały Narodowej (założone w 1967 r.).
1992 – Rada Najwyższa Białorusi poleciła rządowi sformowanie Narodowych Sił Zbrojnych.

19 marca

1612 – zmarła **Zofia z Olelkowiczów Radziwiłłowa**, organizatorka oświaty, zaliczona do grona białoruskich świętych.
1768 – w Szczorsach (rejon nowogródzki) urodził się **Adam Chreptowicz**, organizator oświaty, mecenas sztuki i nauki, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej; w Szczorsach założył szkołę podstawową i bibliotekę z cennymi zbiorami.
1862 – w Paryżu zmarł **Aleksander Wołodkowicz**, jeden z przywódców powstania listopadowego.
1887 – w Genewie zmarł **Józef Ignacy Kraszewski**, pisarz, historyk, działacz społeczny.
1895 – w Polanach (rejon smorgoński) urodził się **Tomasz Hryb**, działacz polityczny i kulturalny.
1917 – w Mińsku odbyła się manifestacja z okazji zwycięstwa rewolucji lutowej w Rosji.
1918 – w Mińsku utworzono Białoruskie Wydawnicze Towarzystwo Spółdzielcze „Zaranka” (działało do czerwca 1920 r.).
1921 – w Mińsku urodził się **Jazep Jucho**, prawnik, historyk prawa, członek Konserwatywno-Chrześcijańskiej Partii Białoruski Front Ludowy.
1932 – w Ostaszynie (rejon nowogródzki) wybuchł bunt chłopski przeciwko polityce podatkowej rządu Polski.
1974 – zmarł **Eduard Staszkiewicz**, uczestnik podziemnego białoruskiego antykomunistycznego ruchu uczniowskiego w Smorgoniach w latach 1949-1950. Pochowany w Sołach (rejon smorgoński).
1990 – zmarł **Aleksander Smal** (ur. w 1903 r.), działacz białoruskiej emigracji w Australii.
2006 – w Białorusi odbyły się „wybory” prezydenckie. Tego dnia w Mińsku i innych miastach rozpoczęły się masowe akcje protestu.

20 marca

1440 – w wyniku spisku zamordowano **Zygmunta Kiejstutowicza** (ur. ok. 1365 r.), wielkiego księcia litewskiego w latach 1432-1440.
1875 – na Ukrainie zmarł **January Suchodolski**, malarz batalista, uczestnik powstania listopadowego.
1922 – zmarł **Aleś Burbis**, działacz białoruskiego ruchu narodowowyzwoleńczego.
1952 – w Zabłociu (rejon czauski) urodził się **Aleś Jemielianaŭ**, poeta, jeden z założycieli Białoruskiego Frontu Ludowego „Odrodzenie”.
1976 – w Moskwie zmarł **Uładzimir Duboŭka**, poeta, tłumacz.
1988 – w Mińsku odbyła się manifestacja w obronie historycznego Górnego Miasta, przeciwko budowie stacji metra „Niemiga” w miejscu mińskiego zamku.

1988 – w Polsce zmarł **Zygmunt Abramowicz**, aktor trupy teatralnej **Ihnata Bujnickiego**.
1992 – w Mińsku zmarła **Tamara Czaban**, literaturoznawczyni. Pochowana w Rakowie (rejon wołożyński).
1995 – w Połocku wydano pierwszy numer białoruskiej gazety greckokatolickiej „Carkwa”. Pierwsze 10 numerów wydano w Połocku, od 1996 r. gazeta wychodzi w Brześciu.
1996 – zmarł **Jarasłaŭ Parchuta**, prozaik, poeta, krajoznawca.
1999 – w Mołodecznie zmarł **Mikoła Truchan**, reżyser teatralny, aktor. Pochowany w Mińsku na Cmentarzu Wschodnim.

21 marca

1608 – zmarł **Konstanty Wasyl Ostrogski** (ur. w 1527 r. w majątku Dubna na Wołyniu), polityczny, wojskowy i kulturalny działacz Wielkiego Księstwa Litewskiego.
1840 – w folwarku Świrany (obecnie Litwa) urodził się **Franciszak Bahuszewicz**, poeta, prozaik, publicysta, uczestnik powstania styczniowego.
1849 – w więzieniu, skazany na 20 lat katorgi za rozpowszechnianie zakazanej literatury, zmarł **Aleksander Niezabytowski**, białoruski i polski pisarz, filozof, historyk.
1913 – w Bystrej Podhalańskiej (województwo małopolskie) urodził się **Stanisław Pyrtek**, duchowny katolicki, błogosławiony.
1987 – w Mińsku zmarł **Adam Rusak**, poeta, autor tekstów piosenek. Pochowany w Piasecznem (rejon kopylski).

22 marca

1786 – w Warszawie urodził się **Joachim Lelewel**, historyk, uczony, działacz społeczny, ideolog powstania listopadowego.
1864 – w Wilnie na Łukiszkach został stracony przez powieszenie **Konstanty Kalinowski**, przywódca powstania styczniowego na terenie Litwy i Białorusi. Pochowany w pobliżu wieży Gedymina.
1882 – w Budsławiu (rejon miadziolski) urodził się **Edziuk Budźka**, poeta, publicysta, działacz społeczny, założyciel ruchu spółdzielczego. Zmarł w 1956 r. w USA.
1921 – w Wilnie ukazała się gazeta „Biełaruski Zwon” (wydawca: **Franciszek Olechnowicz**. Gazeta ukazywała się do 24 lutego 1923 r.).
1943 – hitlerowcy spalili wieś Chatyń wraz z 142 jej mieszkańcami.

23 marca

Międzynarodowy Dzień Meteorologii

1695 – zmarła **Ludwika Karolina Radziwiłł**, mecenaska kultury i oświaty.
1716 – szlachta litewska i białoruska utworzyła konfederację wileńską, która wystąpiła przeciwko królowi **Augustowi II Mocnemu**. Konfederacja doprowadziła do rozszerzenia praw szlachty.

1865 – w Wołożynie urodził się **Stary Ułas** (właściwie: **Uładysłaŭ Siwy-Siwicki**), poeta, publicysta.
1895 – w Śwince (obecnie Łuhawaja, rejon kopylski) urodził się **Wasil Staszeŭski**, pisarz, działacz społeczny, uczestnik powstania słuckiego.
1918 – Rada Białoruskiej Republiki Ludowej obwieściła, że Grodzieńszczyzna wchodzi w skład terytorium Białorusi.
1927 – w Mińsku urodził się **Uładzimir Sznek**, działacz wojskowy i społeczny, pisarz, emigrant (Niemcy, Australia).
1933 – zmarł **Włodzimierz Stefan Piątkiewicz**, jezuita, kierownik wschodniej misji Ojców Jezuitów w Albertynie.
1942 (najprawdopodobniej) – w sowieckim obozie koncentracyjnym, na wyrębie, zginął (według innej wersji został rozstrzelany) **Siarhiej Rakita** (właściwie: **Siarhiej Zakonnikaŭ**), poeta. Pochowany na stacji Suchobiezwodnoje (obwód niżniegorodzki, Rosja).
1978 – w Mińsku zmarł **Ryhor Szyrma**, działacz społeczno-kulturalny, dyrygent chórów, folklorysta, publicysta. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim.
1990 – w Mińsku stworzono Muzeum Historii Kultury Teatralnej i Muzycznej Białorusi.
1991 – w Mińsku odbył się (23-24 marzec) II zjazd Białoruskiego Frontu Ludowego „Odrodzenie".

24 marca

1794 – rozpoczęła się insurekcja kościuszkowska – polskie powstanie narodowe przeciw Rosji i Prusom, pod wodzą **Tadeusza Kościuszki**.
1896 – w Ogrodniczkach (powiat białostocki) urodziła się **Wiera Masłowska**, działaczka społeczno-polityczna, nauczycielka.
1919 – w Homlu rozpoczęło się powstanie antybolszewickie (trwało do 29 marca 1919 r.).
1990 – z inicjatywy Białoruskiego Frontu Ludowego zwołano II Wszechbiałoruskie Forum Demokratyczne, które powołało do życia Frakcję Demokratyczną w Radzie Najwyższej Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej.
1994 – w Wilnie odsłonięto płytę upamiętniającą **Konstantego Kalinowskiego**.
1996 – w Mińsku odbyła się manifestacja opozycji przeciwko idei zjednoczenia Białorusi i Rosji (30 tysięcy osób).

25 marca

1717 – w Zdzięciole urodził się **Albrecht Radziwiłł** (zm. po 1790 r.), działacz państwowy WKL.
1905 – w Maszczycach (rejon słucki) urodził się **Aleś Wieczar**, biochemik, poeta.
1905 – w Dobryckich (rejon borysowski) urodził się **Branisłaŭ Rżeŭski**, literaturoznawca, pedagog, dysydent, więzień polityczny.
1917 – w Mińsku odbył się zjazd białoruskich organizacji narodowo-demokratycznych (trwał do 27 marca), na którym utworzono Białoruski Komitet Narodowy.
1918 – ogłoszono Trzecią Deklarację Rady BRL. Dzień Niezależności.

1928 – w Kuźmiczach (rejon miadziolski) urodził się **Aleksander Dziki**, uczestnik młodzieżowej organizacji Związek Patriotów Białoruskich, więzień sowieckich obozów koncentracyjnych.
1937 – w Wilnie zmarł **Zygmunt Nagrodzki** (ur. w Zułowie, pow. święciański, obecnie Litwa), działacz społeczno-oświatowy, poeta.
1946 – w Romelkach koło Postaw utworzono Związek Patriotów Białoruskich – podziemną organizację antysowiecką.
1950 – w Sydney odbył się I Zjazd Białoruskiego Zrzeszenia w Australii.
1958 – w szpitalu w Cannes (Francja) zmarł **Alaksiej Kabyczkin** (ur. w 1891 r.), działacz narodowy, uczestnik powstania słuckiego.
1992 – w Grodnie wydano pierwszy numer gazety „Pahonia".
1997 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Ruń".
1999 – w wypadku samochodowym zginął **Wiaczesław Czornowił**, ukraiński działacz polityczny, dysydent, bojownik o niezależność Ukrainy. Aktywnie wspierał niezależność Białorusi.
2000 – w Mińsku odbył się Marsz Wolności z udziałem 30 tysięcy osób.
2004 – zmarła **Walancina Paszkiewicz**, białoruska działaczka społeczna na emigracji (Kanada), autorka podręczników oraz słownika angielsko-białoruskiego.
2006 – w Mińsku odbyła się 50-tysięczna akcja protestacyjna przeciw sfałszowaniu wyników „wyborów" prezydenckich i uzurpacji władzy.

26 marca

1896 – w Kuderewszczyźnie (pow. sokólski) urodził się **Kazimierz Kułak** (zm. w 1989 r.), duchowny katolicki, doktor teologii, działacz społeczno-religijny.
1932 – w Pińsku zmarł **Zygmunt Łoziński**, duchowny katolicki, pierwszy biskup piński, biskup miński. Pochowany w krypcie kościoła katedralnego w Pińsku.
1988 – w Białymstoku podczas tajnych obchodów rocznicy BRL został stworzony komitet założycielski Białoruskiego Zrzeszenia Studentów.
2004 – zmarł **Janka Baran**, działacz społeczny na emigracji (Kanada).

27 marca

Międzynarodowy Dzień Teatru

1851 – w miejscowości Uświaty (powiat wieliski, Witebszczyzna) urodził się **Alaksiej Sapunoŭ**, historyk, archeograf, krajoznawca.
1891 – w Głębokim urodził się (wg innych źródeł 26 kwietnia) **Klaudiusz Duż-Duszewski**, działacz polityczny, publicysta, wydawca, tłumacz.
1899 – w Małej Brzostowicy (rejon brzostowicki) urodził się **Alaksiej Wasilenia**, działacz społeczno-polityczny, w czasie II wojny światowej szef Białoruskiej Samopomocy Narodowej w Słonimiu, działacz na emigracji (Niemcy, Australia).
1909 – w Okolonii (obecnie w granicach Mińska) urodził się **Walery Marakoŭ**, białoruski poeta, tłumacz.
1979 – w Waszyngtonie zmarł **Ryhor Kruszyna** (właściwie: **Kazak**), pisarz, działacz społeczny na emigracji (Niemcy, USA).
1993 – w Wilnie na cmentarzu Rossa odsłonięto pomnik **Iwana** i **Antona Łuckiewiczów**.

28 marca

1886 – w Lubieszowie (obecnie obwód wołyński, Ukraina) zmarł **Władysław Borzobohaty**, lekarz, pamiętnikarz, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1928 – w Degisach (rejon smorgoński) urodził się **Eduard Staszkiewicz**, uczestnik białoruskiego antykomunistycznego podziemnego ruchu uczniowskiego w Smorgoniach w latach 1949-1950.
1953 – niedaleko wsi Zaprudy (rejon kobryński) odbyła się potyczka zbrojna białoruskiego oddziału partyzanckiego z oddziałem Ministerstwa Bezpieczeństwa Państwowego. Wówczas zginął **Symon Michalczyk**, członek Związku Białoruskich Patriotów i Białoruskiego Ruchu Wyzwoleńczego.
1995 – zmarł **Czesłaŭ Najdziuk**, działacz społeczny, prawnik. Od 1949 r. mieszkał w Los Angeles (USA).

29 marca

1611 – stłumienie przez wojsko **Aleksandra Korwina Gosiewskiego** powstania mieszkańców Moskwy skierowanego przeciw polsko-białoruskiemu garnizonowi.
1989 – zmarł **Aleksander Prakapienka**, białoruski piłkarz, mistrz ZSRR (1982), jedyny przedstawiciel Białorusi w drużynie, która zdobyła brązowy medal na Olimpiadzie w Moskwie w 1980 r.
1996 – w Białorusi odbyła się seria akcji przeciwko integracji Białorusi z Rosją, a w Mińsku – pikieta przed ambasadą rosyjską.

30 marca

1739 – urodził się **Paweł Brzostowski**, działacz społeczny i państwowy WKL.
1927 – w Wilnie ukazała się gazeta „Nasza Praŭda” (ukazywała się do 24 września 1927 r.).
1953 – we wsi Kopciewo (rejon połocki) urodził się **Walery Maśluk**, reżyser teatralny.
1968 – w Perth (Australia) otwarto Białoruski Dom Ludowy.
1983 – zmarła **Aŭhinnia Karanieŭska** (z domu **Woŭk-Lewanowicz**), nauczycielka, działaczka na emigracji, dyrektor radia białoruskiego w Sydney. Pochowana tamże na cmentarzu Rookwood.

31 marca

1785 – zmarł **Antoni Tyzenhauz** (ur. w 1733 r. w Nowojelni, rejon zdzięciolski), działacz społeczny i gospodarczy WKL, mecenas, reformator. Pochowany w Żołudku (rejon szczuczyński).
1903 – w Horodzieju (rejon nieświeski) urodził się **Michaś Maskalik**, duchowny greckokatolicki, doktor filologii, pedagog.
1938 – na Syberii w sowieckim obozie koncentracyjnym został rozstrzelany **Feliks Kupcewicz**, pisarz i krytyk.
1969 – w Chicago zmarł **Mikałaj Szczahłoŭ** (na emigracji **Kulikowicz**), kompozytor, muzykolog, etnograf, poeta, działacz na emigracji (Niemcy, USA).

KWIECIEŃ

1 kwietnia

1548 – zmarł **Zygmunt I Stary**, wielki książę litewski i król Polski w latach 1506-1548.
1557 – w Wielkim Księstwie Litewskim została przyjęta tzw. ustawa włóczna – dokument podstawowy, umożliwiający przeprowadzenie wielkiej reformy agrarnej.
1773 – urodził się **Justyn Narbutt**, historyk, uczestnik powstania kościuszkowskiego, stryjeczny brat **Teodora Narbutta**.
1862 – w Chołopieniczach (rejon krupski) urodził się (wg innych źródeł 6 kwietnia) **Adam Bahdanowicz**, etnograf, ojciec poety **Maksima Bahdanowicza**.
1877 – w Dobrosielcach (rejon zelwieński) urodził się **Wasil Zacharka**, działacz społeczno-polityczny, przewodniczący Rady BRL w latach 1928-1943.
1914 – w Leontiewie (rejon manturowski, obwód kostromski, Rosja) urodził się **Wasil Strumień** (właściwie: **Aleksander Lebiedzieŭ**), pisarz białoruski i ukraiński.
1927 – w Mikołajewszczyźnie (rejon stołpecki) urodził się **Lawon Bieły**, publicysta, dysydent, więzień gułagu.
1940 – w więzieniu w Saratowie zmarł **Jazep Losik**, działacz społeczno-polityczny, językoznawca, pisarz, pedagog.
1943 – został rozstrzelany (lub zmarł w więzieniu berlińskim) **Anton Niemancewicz**, duchowny unicki, jezuita, doktor teologii, egzarcha Białoruskiego Kościoła Greckokatolickiego w latach 1940-1943, więzień sowieckich i faszystowskich łagrów.
1971 – w Bielsku Podlaskim zmarł **Jarosław Kostycewicz**, pedagog, działacz społeczno-religijny.
1976 – zmarł **Iwan Tarasiuk**, uczestnik białoruskiego podziemia patriotycznego na Słonimszczyźnie w latach 1946-1947. Pochowany w Słonimiu.
1989 – w Gdańsku założono koło Białoruskiego Zrzeszenia Studentów.

2 kwietnia

1640 – w Warszawie zmarł **Maciej Kazimierz Sarbiewski**, białoruski i polski poeta neołaciński, literaturoznawca, teolog.
1832 – w majątku Waka koło Wilna urodził się **Paweł Bobrowski**, historyk, etnograf, krajoznawca.
1933 – w Źmijowcach (rejon żdzięciolski) urodził się **Wiktar Szymuk**, pisarz, tłumacz.
1968 – w Brazylii w katastrofie samochodowej zginął ataman **Jakub Chareŭski** (właściwie: **Nowik**, ur. w 1900 r. w Chorewie w powiecie prużańskim) i jego adiutant **Kastuś Huk** (ur. w 1913 r.), uczestnicy partyzanckiego ruchu narodowego w Białorusi w latach 1942-1948.
1995 – w Mińsku zmarł **Pimien Panczanka**, poeta, krytyk, tłumacz. Pochowany na mińskim Cmentarzu Wschodnim.
1996 – w Moskwie została podpisana umowa o Związku Białorusi i Rosji. W Mińsku odbyły się masowe akcje protestacyjne, które brutalnie rozpędzono.
2006 – w Cleveland (USA) białoruski bokser **Siarhiej Lachowicz**, wychowanek witebskiej szkoły bokserskiej, został mistrzem świata w wadze superciężkiej WBO.

3 kwietnia

1885 – w Pułkowie pod Petersburgiem urodził się **Borys Wilkicki**, badacz Arktyki, hydrograf, geodeta pochodzenia białoruskiego.
1973 – zmarł **Anatol Marcinkiewicz**, jeden z pionierów białoruskiej koszykówki.
1980 – w Stamford (stan Connecticut, USA) zmarł **Leanid Halak**, prawnik, dziennikarz, działacz społeczny na emigracji.
1991 – w Mińsku odbył się strajk robotników, którzy zgłosili postulaty zarówno socjalne, jak i polityczne (trwał do 4 kwietnia). Później strajki wybuchały przez cały kwiecień w różnych miastach (Mińsk, Orsza, Soligorsk).
2003 – zmarł **Aleh Taboła**, uczestnik podziemia białoruskiego w Głębokiem, więzień gułagu.

4 kwietnia

1557 – w Ostrownie (rejon bieszenkowicki) urodził się **Lew Sapieha**, hetman wielki litewski, kanclerz wielki litewski, magnat.
1682 – zmarł **Michał Kazimierz Pac** (ur. w 1624 r.), hetman polny litewski, działacz państwowy i wojskowy WKL.
1683 – zmarł **Bogusław Kazimierz Mackiewicz**, działacz wojskowy i społeczny WKL, pisarz, pamiętnikarz. Pochowany w dominikańskim kościele w Nowogródku.
1794 – pierwsza duża bitwa w czasie powstania kościuszkowskiego pod Racławicami. Wojska powstańcze zwyciężyły Rosjan.
1863 – w walce zginął **Julian Bakszański**, uczestnik ruchu wyzwoleńczego, komendant oddziału powstańców, publicysta. Pochowany we wsi Pleban (rejon mołodeczański).
1887 – w Słucku urodził się **Fabian Szantyr**, działacz społeczno-państwowy, publicysta, pisarz, tłumacz.
1893 – na Smoleńszczyźnie (wg innych źródeł w 1896 lub 1987 r. w Moskwie) urodził się **Mikałaj Szczahłoŭ** (właściwie: **Kulikowicz**), kompozytor, muzyk i organizator teatru, działacz emigracyjny (Niemcy i USA).
1896 – w Jaczewie (rejon słucki) urodził się **Wasil Rusak** (zginął w 1946 r. w łagrze sowieckim), działacz społeczno-polityczny.
1899 – w Bojarszczyźnie (rejon lepelski) urodził się **Witalis Chamionek** (zmarł w 1971 r. w Skórcu koło Siedlec, Polska), duchowny katolicki, działacz białoruskiego ruchu chrześcijańskiego.
1904 – w Aleksandrowie koło Dzisny urodził się **Jury Kaszyra**, duchowny katolicki, błogosławiony.

5 kwietnia

1940 – zmarł **Mikałaj Szczakacichin**, znawca i teoretyk sztuki, historyk, pedagog.
1990 – Rada Najwyższa Białorusi uznała 26 kwietnia Dniem Tragedii Czarnobylskiej.
1996 – za wiersz „Zabij prezydenta” KGB aresztowało poetę **Sławamira Adamowicza**. Później skazano go na więzienie.

6 kwietnia

1656 – zmarł **Szymon Starowolski** (ur. w 1588 r.), historyk i pisarz WKL.
1812 – w Moskwie urodził się **Aleksander Hercen**, rosyjski działacz społeczny, filozof, publicysta. Opowiadał się za prawem narodu białoruskiego do samostanowienia. Poparł powstanie styczniowe.
1893 – w Kołodczynie (rejon wilejski) urodził się **Jazep Haŭrylik**, działacz ruchu zachodniobiałoruskiego, nauczyciel.
1904 – w Kopylu urodził się **Mikoła Chwiedarowicz**, poeta, prozaik, tłumacz, więzień gułagu.
1948 – zmarł **Mikoła Szyła** (ur. w 1888 r. w Smorgoniach), działacz społeczny, dziennikarz związany z redakcją „Naszej Niwy”, działacz emigracji białoruskiej (Niemcy).
1999 – w Mińsku w niewyjaśnionych okolicznościach zmarł **Hienadź Karpienka**, działacz społeczno-polityczny, naukowiec.

7 kwietnia

Międzynarodowy Dzień Zdrowia

1410 – w Kieżmarku (obecnie na Słowacji) Krzyżacy podjęli próbę zamordowania księcia **Witolda**.
1860 – zmarł **Karol Podczaszyński**, działacz oświatowy, architekt, naukowiec, pedagog.
1973 – w Saratowie zmarł **Jazep Dyła**, działacz społeczny, pisarz.
1983 – zmarła **Łarysa Geniusz**, poetka, więźniarka gułagu. Pochowana w Zelwie.
2006 – zmarł **Kastuś Myśliwiec**, działacz społeczno-polityczny, członek Białoruskiego Frontu Ludowego w Drohiczynie Poleskim (obwód brzeski).

8 kwietnia

1904 – zmarł **Walery Wacław Wołodźko** (ur. w 1831 r. na Mińszczyźnie), działacz społeczno-polityczny, historyk, uczestnik powstania styczniowego, później emigrant.
1956 – w Mińsku otwarto Białoruski Państwowy Teatr Młodego Widza.

9 kwietnia

1917 – w Mińsku odbył się zjazd białoruskich organizacji narodowych (trwał 7-9 kwietnia).
1917 – w Weredowie (rejon mołodeczański) urodził się **Mikoła Wiarba** (właściwie: **Silwanowicz**), zmarł w 1975 r. w Winnipeg (Kanada), pisarz, działacz społeczny na emigracji.
1946 – w Michelsdorfie (Niemcy) z inicjatywy **Natalli Arsienniewej** i **Jurki Wićbicza** założono Białoruskie Zrzeszenie Literackie „Szypszyna”.
1970 – w Mińsku odbył się żywiołowy mityng młodzieży, rozpędzony przez milicję i wojska wewnętrzne.

10 kwietnia

1635 – zmarł **Jan Stanisław Sapieha**, syn **Lwa Sapiehy**, działacz państwowy WKL.
1900 – w Małej Bogaćkówce (rejon mścisławski) urodził się **Haŭryła Harecki**, geolog, geograf, ekonomista, demograf, działacz białoruskiego ruchu narodowego i kulturalnego.
1905 – w Słucku urodził się **Ściapan Barkoŭski**, uczestnik powstania słuckiego, literaturoznawca, etnograf, więzień gułagu.
1982 – w Pomonie (stan New Jersey, USA) zmarła **Apolonia Sawionak** (z domu **Ratkiewicz**), nauczycielka, pisarka, działaczka białoruska na emigracji. Matka **Zory Kipiel**.

11 kwietnia

Międzynarodowy Dzień Solidarności Wyzwolonych Więźniów Politycznych (obchodzony w rocznicę wyzwolenia hitlerowskiego obozu koncentracyjnego w Buchenwaldzie w 1945 r.)

1863 – w pobliżu Nowego Dworu (rejon szczuczyński) odbyła się bitwa pomiędzy powstańczym oddziałem **Ludwika Narbutta** i wojskami rosyjskimi.
1864 – w Mińsku rozstrzelany został **Antoni Olędzki** (ur. ok. 1843 r. w guberni lubelskiej), uczestnik powstania styczniowego.
1923 – w Wilnie rozpoczął się pierwszy zjazd nauczycieli białoruskich szkół średnich Zachodniej Białorusi, zwołany przez Towarzystwo Szkoły Białoruskiej (trwał cztery dni).
1937 – w Mohylewie został rozstrzelany (wg innych wersji zmarł śmiercią samobójczą lub został zakatowany) **Ciszka Hartny** (właściwie: **Zmicier Żyłunowicz**), działacz ruchu narodowowyzwoleńczego, działacz państwowy BSRR, historyk, pisarz, publicysta; pochowany w Parku Pieczerskim w Mohylewie.

12 kwietnia

1541 – w Różance (powiat włodawski) urodził się **Hipacy Pociej**, współtwórca unii brzeskiej 1596 r., następnie greckokatolicki metropolita halicki i kijowski, jeden z twórców Kościoła unickiego, polemista religijny.
1709 – chorągwie wielkiego hetmana **Andrzeja Sapiehy** pokonały w Lachowiczach oddziały **Grzegorza Antoniego Ogińskiego** i jego pomocniczy 2-tysięczny oddział rosyjski.
1890 – w Szczorsach (rejon nowogródzki) urodził się **Janka Niomański** (właściwie: **Iwan Piatrowicz**), prozaik, publicysta, ekonomista.
1926 – w Wilnie rozpoczął się tzw. „proces dziewięćdziesięciu czterech” zorganizowany przez polską administrację. Sądzeni byli działacze zachodniobiałoruskiego ruchu wyzwoleńczego. Skończył się 22 kwietnia 1926 r.
1969 – w mieście Penley (Wielka Brytania) zmarł **Siarhiej Małafiej**, lekarz, jeden z założycieli Białoruskiego Związku Studentów w Wilnie, więzień łagrów sowieckich.

1995 – w nocy na 12 kwietnia na rozkaz władz wykonawczych w parlamencie Republiki Białoruś doszło do ciężkiego pobicia deputowanych Rady Najwyższej związanych z opozycją, którzy wcześniej ogłosili głodówkę przeciwko antykonstytucyjnym działaniom prezydenta. Rozpoczął się przewrót antykonstytucyjny.

13 kwietnia

1871 – w Lugine (powiat mariampolski, Litwa) urodził się **Jerzy Matulewicz**, duchowny katolicki i działacz religijny Zachodniej Białorusi i Litwy, biskup wileński, błogosławiony.
1881 – w Petersburgu rewolucjonista, członek organizacji Narodnaja Wola **Ignacy Hryniewicki** dokonał udanego zamachu bombowego na cara **Aleksandra II**. W czasie zamachu zginął również zamachowiec.
1924 – w Mińsku ukazał się pierwszy numer literacko-artystycznego czasopisma „Radawaja Ruń" (pismo wychodziło do 19 czerwca 1924 r.).

14 kwietnia

1101 – zmarł **Wsiesław Braczysławowicz Czarodziej** (ur. ok. 1029 r.), kniaź połocki.
1347 – został powieszony **Antoni**, jeden z trzech męczenników wileńskich.
1707 – zmarł **Teodor Hieronim Obuchowicz** (ur. w 1643 r.), działacz państwowy i wojskowy WKL, poseł, kasztelan, pamiętnikarz.
1835 – w Siannie (rejon nowogródzki) urodził się **Walerian Wilczewski**, lekarz, uczestnik powstania styczniowego w oddziale **Franciszka Jundziłła** w powiecie słonimskim.
1880 – w Słucku urodził się **Jazep Dyła**, działacz społeczny, pisarz.
1885 – w Maksymówce (rejon mołodeczański) urodził się **Szymon Rak-Michajłowski**, działacz społeczno-polityczny, członek Rady BRL, publicysta, założyciel i dyrektor seminarium nauczycielskiego w Borunach na Wileńszczyźnie (w latach 1920-1922).
1920 – w Straszewie (powiat białostocki) urodził się **Alaksiej Karpiuk**, pisarz, działacz społeczny.
1931 – w Dyneburgu (Łotwa) zmarł **Wiktar Waltar**, pisarz. Pochowany na miejscowym cmentarzu katolickim.
2003 – zmarła **Zora Kipiel** (z domu **Sawionak**), działaczka społeczno-kulturalna na emigracji w USA, publicystka, bibiotekoznawca.

15 kwietnia

1852 – w Paryżu zmarł **Tadeusz Tyszkiewicz**, działacz państwowy i wojskowy WKL, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej i powstania listopadowego.
1900 – w Wielkich Ozierankach (rejon wołkowyski) urodził się **Wasil (Uładzimir Tamaszczyk)**, arcybiskup, głowa Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej na emigracji. Zamordowany w 1970 r. w niewyjaśnionych okolicznościach.

1919 – w Mińsku przy Instytucie Pedagogicznym zostało utworzone Mińskie Naukowe Towarzystwo Pedagogiczne (działało do 1923 r.).
1940 – w Mińsku w więzieniu sowieckim zmarł **Jazep Łahinowicz**, działacz zachodniobiałoruskiego ruchu narodowego, uczestnik powstania słuckiego.

16 kwietnia

1794 – **Jakub Jasiński** stanął na czele powstania narodowego na terenie WKL.
1832 – w Wilnie urodził się **Alfred Izydor Romer**, artysta, rzeźbiarz, znawca sztuki, etnograf, uczestnik powstania styczniowego.
1888 – w Krakowie zmarł (wg innych źródeł 19 kwietnia) **Zygmunt Florenty Wróblewski**, fizyk, uczestnik powstania styczniowego.
1911 – urodziła się **Zoja Koŭsz**, działaczka ruchu narodowego w Wilnie.
1940 – zmarł **Adam Bahdanowicz**, etnograf, ojciec poety **Maksima Bahdanowicza**. Pochowany w Jarosławiu.
1959 – w Mińsku zmarła **Zinaida Bandaryna**, pisarka, poetka. Pochowana na mińskim Cmentarzu Wschodnim.

17 kwietnia

1863 – w Kownie w szpitalu zmarł śmiertelnie ranny **Leon Kulczycki** (ur. ok. 1823 r.), jeden z przywódców powstania styczniowego na Grodzieńszczyźnie.
1880 – w Mińsku urodził się **Kastuś Godycki-Ćwirko** (zamordowany przez sowietów w 1930 r.), pedagog, działacz społeczny.
1891 – na Sokólszczyźnie urodził się **Jazep Waronka**, działacz polityczny, dziennikarz, publicysta, od 1923 r. na emigracji (USA).
1911 – na Słucczyźnie urodził się **Symon Szaŭcoŭ**, działacz emigracyjny (Niemcy, Australia), pisarz.
1973 – zmarł **Piotr Jurhialewicz**, językoznawca, pedagog, więzień sowieckich obozów koncentracyjnych.

18 kwietnia

Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków

1814 – w Łohojsku urodził się **Eustachy Tyszkiewicz**, historyk, krajoznawca, jeden z twórców archeologii białoruskiej.
1827 – w Medekszach koło Kowna urodził się **Jakub Gieysztor**, publicysta, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1838 – w majątku Adamaryn (rejon mołodeczański) urodził się **Władysław Dybowski**, uczestnik powstania styczniowego, zoolog, botanik, paleontolog, florysta.
1847 – zmarł **Stanisław Bonifacy Jundziłł**, przyrodoznawca, badacz świata roślinnego i zwierzęcego Białorusi. Pochowany we wsi Nacza (rejon woronowski).
1887 – w Turcu (rejon korelicki) urodził się **Anatol Dziarkacz** (właściwie: **Anatol Zimijonka**), poeta, satyryk, humorysta.
1891 – w folwarku Parafianowo (rejon dokszycki) urodził się **Lawon Hmyrak** (właściwie: **Mieczysłaŭ Babrowicz**), krytyk, publicysta, prozaik.

1898 – w Mińsku urodził się **Antuk Krynica** (właściwie: **Anton Żdanowicz**), aktor.
1903 – w Pobokowiczach (rejon bobrujski) urodził się **Płaton Haławacz**, pisarz, działacz społeczny.
1909 – w Dźwińsku (obecnie Łotwa) urodził się **Łazar Ran**, malarz.
1952 – w ciągu jednej nocy z Zachodniej Białorusi wywieziono na wschód Związku Radzieckiego 1683 rodziny oskarżone o „wrogą działalność przeciwko kołchozom".
1981 – zmarł **Boleslas Sloskans**, duchowny katolicki, administrator diecezji mohylewskiej i mińskiej, więzień łagrów sowieckich, od 1952 r. wizytator apostolski dla katolików białoruskich w Europie Zachodniej.
1987 – zmarł **Jakub Jermałowicz**, pisarz. Pochowany w Wieszewce (rejon berezyński).
1990 – założono Grodzieńską Obwodową Organizację Krajoznawczą.

19 kwietnia

1881 – w Tokarach (rejon kamieniecki) urodził się **Usiewaład Ihnatoŭski**, historyk, pierwszy prezydent Białoruskiej Akademii Nauk.
1907 – w Wielkiej Krakotce (rejon słonimski) urodził się **Ryhor Akulewicz**, działacz społeczno-kulturalny, wydawca, publicysta, aktywista BWRH i TSB, działacz emigracji w Kanadzie.

20 kwietnia

1758 – w powiecie słonimskim urodził się **Jozafat Bułhak**, bazylianin, metropolita unicki.
1834 – na Wileńszczyźnie urodził się **Józef Żyliński** (zm. w 1916 r.), badacz Polesia, geodeta.
1910 – w Kijowie zmarł **Siarhiej Pałujan**, publicysta, prozaik, literaturoznawca, krytyk. Pochowany na Cmentarzu Bajkowskim.
1986 – w Mińsku na Przedmieściu Trojeckim świętowano Przywoływanie Wiosny (Topienie Marzanny). Na młodzież napadli uczestnicy wojny w Afganistanie podjudzeni przez komsomolców i KGB.

21 kwietnia

1833 – w Mostowlanach (powiat białostocki) urodził się **Wiktor Kalinowski**, historyk, archeograf, jeden z ideologów powstania styczniowego.
1835 – w Witebsku urodził się **Jalegi Prańcisz Wul** (właściwie: **Eligiusz Franciszek Karaffa-Korbut**; zm. w 1880 r. w Warszawie), poeta, uczestnik powstania styczniowego.
1910 – w Świsłoczy urodził się **Mikołaj Wołyńczyk** – aktor teatralny. Występował w teatrach Grodna, Sosnowca, Łodzi, Warszawy i Witebska. Zmarł w Warszawie 1 sierpnia 1957 r.
1919 – wojska polskie zajęły Wilno.

22 kwietnia

1787 – zmarł **Stanisław Radziwiłł**, państwowy i wojskowy działacz WKL.
1863 – bitwa niedaleko Jezior (rejon grodzieński) pomiędzy oddziałem powstańczym **Aleksandra Lenkiewicza** i wojskami rosyjskimi.
1954 – w Rydze zmarł **Siarhiej Sacharaŭ**, działacz kulturalny, folklorysta, etnograf, pedagog.
1994 – w Mińsku rozpoczęło się pierwsze spotkanie młodzieży białoruskiej świata (trwało 22-23 kwietnia). Wzięło w nim udział 200 delegatów z byłego ZSRR i Polski.
2005 – w miejscowości London (stan Ontario, Kanada) zmarł **Barys Rahula**, działacz narodowego ruchu w latach 40. XX wieku, szef Związku Młodzieży Białoruskiej na ziemi nowogródzkiej. Po wojnie działacz emigracji białoruskiej.

23 kwietnia

1657 – zmarł **Sylwester Kossow** (ur. w końcu XVI w. w majątku Żerobycze, obecnie rejon szumiliński), prawosławny metropolita kijowski, pisarz, publicysta.
1794 – powstańcy **Jakuba Jasińskiego** zajęli Wilno. Miasto utrzymano do 12 sierpnia.
1886 – w Posadźcu (rejon łohojski) urodził się **Zmitrok Biadula** (właściwie: **Samuel Płaŭnik**), pisarz, uczestnik ruchu narodowowyzwoleńczego.
1923 – zmarł **Ihnat Kanczeŭski** (pseudonim: **Ihnat Abdzirałowicz**, ur. w maju 1896 r. w Wilnie), poeta, filozof, publicysta. Pochowany w Wilnie.
1923 – urodził się **Mikałaj Ruliński**, białoruski działacz społeczny w Wilnie.
1991 – w Stuttgarcie (Niemcy) zmarł **Dzmitryj Kasmowicz**, działacz białoruskiego ruchu narodowowyzwoleńczego w kraju i na emigracji (Belgia i Niemcy).

24 kwietnia

Międzynarodowy Dzień Solidarności Młodzieży

1347 – przez powieszenie stracony został **Jan**, jeden z trzech męczenników wileńskich, prawosławnych świętych.
1784 – zmarł **Franciszek Bohomolec**, dramaturg, publicysta, wydawca.
1794 – w Wilnie, po odbiciu miasta z rąk rosyjskich, powstała Rada Najwyższa Rządowa Litewska – najwyższa władza wykonawcza WKL w czasie insurekcji kościuszkowskiej.
1889 – w Stołpcach urodził się **Jury Sabaleŭski**, działacz polityczny, poseł polskiego sejmu w latach 20. XX w., później działacz emigracyjny (Niemcy i USA).
1924 – w Wilnie zmarł **Michaił Plis**, duchowny prawosławny, działacz społeczny.
1959 – w Lidzie zostało otwarte muzeum krajoznawcze.
1995 – w Sydney zmarł **Michaś Zuj**, działacz społeczno-polityczny w kraju i na emigracji (Niemcy, Australia), prezydent Rady BRL (1987-1995).
2006 – zmarła **Wiera Bartul**, białoruska działaczka emigracyjna (USA).

25 kwietnia

1904 – w Warszawie zmarł **Franciszek Dalewski** (ur. w 1825 r. w folwarku Rudniki, powiat lidzki), jeden ze współzałożycieli tajnego Związku Bratniego młodzieży na Litwie, uczestnik powstania styczniowego.
1946 – w Ratyzbonie (Niemcy) odbyło się wyświęcenie i pierwsza msza święta w białoruskiej cerkwi prawosławnej.
1959 – w kongresie USA unicki ksiądz **Uładzimir Tarasiewicz** odczytał modlitwę za naród białoruski.
1999 – w Grodnie odbyła się manifestacja patriotyczna z pochodniami, która zakończyła się ostrym starciem z milicją na ulicy Orzeszkowej.
2003 – w drodze na Białoruś zmarł **Janka Żamojcin**, społecznik, publicysta, działacz ruchu białoruskiego w Polsce.
2004 – odbył się II Wszechbiałoruski Zjazd Inteligencji, który opowiedział się za aktywnym udziałem w wyborach parlamentarnych.

26 kwietnia

Dzień Pamięci Ofiar Katastrofy Czarnobylskiej (1986)

1589 – w Mohylewie utworzono bractwo prawosławne – jedno z pierwszych w Białorusi.
1835 – zmarł **Anioł Dowgird**, filozof, logik, pedagog.
1862 – w Wilnie po sybirskiej katordze zmarł **Aleksander Dalewski**, jeden ze współzałożycieli tajnego Związku Bratniego młodzieży na Litwie, uczestnik ruchu narodowowyzwoleńczego.
1883 – zmarł **Napoleon Orda**, pianista, kompozytor, malarz, uczestnik powstania listopadowego.
1964 – w Mołodecznie otwarto Mińskie Obwodowe Muzeum Krajoznawcze (założone 8 lipca 1959 r.).
1996 – odbył się 50-tysięczny marsz Szlak Czarnobylski, w trakcie którego doszło do ciężkich starć demonstrantów z siłami porządkowymi.

27 kwietnia

1613 – założono unicki klasztor w Żyrowicach.
1878 – urodził się **Stanisław Lubicz-Majewski** (rozstrzelany przez faszystów w grudniu 1941 r.), działacz społeczno-kulturalny, pedagog.
1917 – w Warszawie zmarł **Ludwik Łazarz Zamenhof**, lekarz, twórca języka esperanto, urodzony w Białymstoku, mieszkał między innymi w Grodnie.
1919 – polskie wojska zajęły Grodno, w którym miał siedzibę Rząd Białoruskiej Republiki Ludowej i stacjonowały wojska białoruskie.
1922 – urodziła się **Jaŭhienija Szostak**, działaczka społeczna, lekarka, więzień gułagu.
1945 – Białoruś została przyjęta w skład członków założycieli Organizacji Narodów Zjednoczonych.

1947 – w Mińsku zmarł **Walancin Taŭłaj**, poeta, działacz ruchu zachodniobiałoruskiego. Pochowany na mińskim Cmentarzu Wojskowym.
1947 – w Londynie założono Białoruską Misję Greckokatolicką.
2006 – w Niemczech zmarł **Michał Wituszka**, białoruski generał, jeden z liderów Białoruskiej Niezależnej Partii. W drugiej połowie lat 40. i na początku 50. kierował białoruskim ruchem oporu.

28 kwietnia

1794 – mieszkańcy Grodna dołączyli do powstania **Tadeusza Kościuszki**.
1883 – w Moskwie popełnił samobójstwo **Włodzimierz Kowalewski**, przyrodoznawca, twórca ewolucyjnej paleontologii, uczestnik powstania styczniowego.
1900 – w Kuszlanach (rejon smorgoński) zmarł **Franciszak Bahuszewicz**, poeta, prozaik, publicysta, uczestnik powstania styczniowego. Pochowany w Żupranach (rejon oszmiański).
1911 – urodził się **Wasil Kalada**, działacz KPZB, nauczyciel, w latach 1959-1969 dyrektor Muzeum Adama Mickiewicza w Nowogródku.
1918 – Ludowy Sekretariat Białorusi językiem urzędowym w Białoruskiej Republice Ludowej ustanowił język białoruski. Jednocześnie przyjęto uchwałę o powołaniu uniwersytetu w Mińsku.
1919 – w Wilnie zaczęła wychodzić gazeta „Biełaruskaja Dumka” (redaktorzy: **I. Wajciachowicz**, **U. Znamiaroŭski**, **E. Padhajski**); ukazywała się do 27 lipca 1919 r.
1944 – w Iwiu zmarł **Ildefons Bobicz**, duchowny katolicki, wydawca. Pochowany niedaleko miejscowego kościoła.
1945 – na froncie podczas szturmowania Gdyni zginął **Siarhiej Krywiec**, poeta, ur. w 1909 r. w Suchiniczach (rejon mostowski).

29 kwietnia

1386 – bitwa pod Mścisławiem pomiędzy wojskami WKL oraz wojskami wielkiego księcia smoleńskiego **Światosława Iwanowicza**. Wojska litewskie zwyciężyły. Książę Światosław zginął.
1921 – w Małych Nowosiółkach (rejon dzierżyński) urodził się **Mikoła Jermałowicz**, historyk i literaturoznawca.
1931 – zmarł **Eutymiusz Karski**, slawista, językoznawca, literaturoznawca, folklorysta, etnograf, paleograf, archeograf, bibliograf, pedagog, twórca białorusoznawstwa naukowego. Pochowany w Sankt Petersburgu.
1987 – rozpoczęły się białorusko-łotewskie protesty ekologiczne „Dźwina-Daugava-87” przeciwko budowie Dźwińskiej Elektrowni Wodnej (trwały do 3 maja).
1990 – w Leimen (Niemcy) zmarł **Jury Popka**, działacz społeczny, wydawca, pisarz, działacz emigracyjny.
2002 – zmarł **Ihar Hiermianczuk**, działacz społeczno-polityczny, redaktor naczelny gazety „Swaboda” w latach 1991-1999.

30 kwietnia

Światowy Dzień Miast Bliźniaczych

1632 – zmarł **Zygmunt III Waza**, wielki książę litewski i król Polski w latach 1587-1632.
1994 – weszła w życie Konstytucja Republiki Białoruś przyjęta 15 marca 1994 r.
1998 – w Nowym Jorku zmarł (lub 29 kwietnia) **Witaŭt Tumasz**, lekarz, działacz społeczny, znawca **Franciszka Skaryny**, działacz emigracyjny (Niemcy i USA).
2001 – w Mińsku w swoim mieszkaniu przez grupę młodych bandytów został zamordowany **Aleś Karaloŭ**, działacz ruchu narodowego. Pochowany we wsi Stare Tereszkowice (rejon homelski).

MAJ

1 maja

1710 – żołnierze cara Rosji **Piotra I** zburzyli sobór św. Zofii w Połocku.
1881 – w Kupninie (rejon czaśnicki) urodził się **Janka Żurba** (właściwie: **Iwan Iwaszyn**), poeta, tłumacz.
1906 – w Grodnie urodziła się **Aleksandra Bergman** (z domu **Chaja Kuczkowska**), działaczka KPZB, historyk, badaczka białoruskiego ruchu rewolucyjnego, więźniarka łagrów sowieckich.
1915 – na Połocczyźnie urodził się **Iwan Lubaczka**, nauczyciel, historyk, działacz białoruskiej emigracji (Niemcy, USA).
1922 – w Krysowie (niedaleko Kojdanowa, rejon dzierżyński) urodził się **Aleś Sławiej** (właściwie: **Alfred Radziuk**), poeta, działacz emigracyjny (Austria, Australia).
1929 – w Kryczewie urodził się **Michaił Krywanosaŭ**, wielokrotny rekordzista świata w rzucie młotem, srebrny medalista Igrzysk Olimpijskich w Melbourne w 1956 r.
1969 – w Homlu założono uniwersytet (od 1988 r. – Państwowy Uniwersytet imienia **Franciszka Skaryny**).
1986 – zmarł **Ściapan Aleksandrowicz**, literaturoznawca, krajoznawca. Pochowany w Mińsku na Cmentarzu Północnym.

2 maja

1447 – w Wilnie wielki książę litewski **Kazimierz IV Jagiellończyk** wydał przywilej gwarantujący nienaruszalność terytorium Litwy i zapewnił obsadzanie przez Litwinów wszystkich urzędów w WKL.
1752 – w Witebsku wybuchł potężny pożar, w wyniku którego spłonął zamek, cerkiew Zwiastowania NMP, kompleks budynków jezuickich, wiele domostw.
1897 – w Mołodecznie urodził się **Andrej Kapucki** (rozstrzelany prawdopodobnie w 1935 r.), pisarz, publicysta, działacz ruchu zachodniobiałoruskiego.
1920 – w Mińsku ukazał się pierwszy numer czasopisma „Ruń” (redaktor naczelny: **Janka Kupała**, wydawca: **Wacław Iwanowski**). Tygodnik ukazywał się do 4 lipca 1920 r.
1931 – urodził się **Michaś Biełу**, dysydent, więzień gułagu.
1997 – w Mińsku zginął potrącony przez samochód **Walery Szabluk**, historyk.

3 maja

Światowy Dzień Wolności Prasy

1722 – w Zdzięciole urodził się **Stanisław Radziwiłł**, państwowy i wojskowy działacz WKL.
1791 – Wielki Sejm Rzeczpospolitej w Warszawie przyjął Ustawę Rządową – Konstytucję 3 Maja.
1863 – w walkach w okolicy wsi Ozierce (rejon słucki) zginął **Władysław Maszewski**, dowódca polowego oddziału powstańców.

1877 – w folwarku Iwanowszczyzna (powiat lepelski) urodził się **Anton Hryniewicz**, zbieracz białoruskiego folkloru muzycznego, wydawca, pedagog, kompozytor.
1892 – w Mińsku (?) urodził się **Aleksander Walkowicz**, działacz ruchu narodowego.

4 maja

1785 – w guberni mińskiej urodził się **Michał Pełka Poliński**, pedagog, matematyk.
1799 – w Mirze urodził się **Florian Bochwic**, działacz oświatowy, filozof, pisarz.
1819 – w Mińsku urodził się **Florian Stanisław Miładowski**, kompozytor, pianista, pedagog.
1838 – na Mohylewszczyźnie urodził się **Włodzimierz Korsak**, uczestnik powstania styczniowego.
1863 – w bitwie pod Dubiczami (obecnie Litwa) zginął **Ludwik Narbutt**, jeden z dowódców powstania styczniowego.
1932 – w Horodyszczach (rejon berezyński) urodził się **Mikoła Praszkowicz**, dysydent, literaturoznawca, tłumacz.
1975 – został założony Miński Instytut Kultury (otwarty 1 września 1975 r., od 1993 r. – Białoruski Uniwersytet Kultury).
1985 – (albo 4 kwietnia 1985 r.) w Mińsku zmarł **Aleś Wieczar**, biochemik, poeta. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim.
1991 – w Wilnie na cmentarzu Rossa został odsłonięty pomnik **Franciszka Olechnowicza**.

5 maja

1819 – w folwarku Ubiel (rejon czerwieński) urodził się **Stanisław Moniuszko**, kompozytor, dyrygent, pedagog, klasyk białoruskiej i polskiej opery, liryki wokalnej.
1831 – w majątku Rutka (powiat nowogródzki) urodził się **Władysław Borzobohaty**, jeden z przywódców powstania styczniowego, lekarz, pamiętnikarz.
1900 – w Kluszczanach (rejon ostrowiecki) urodził się **Adolf Klimowicz**, działacz społeczny, dziennikarz, wydawca, więzień łagrów sowieckich.
1910 – w Kuncowszczyźnie (rejon grodzieński) urodził się **Apanas Cychun**, krajoznawca, pedagog, pisarz.
1968 – w Zdzięciole otwarto Muzeum Chwały Narodowej.
1978 – otwarto Grodzieński Państwowy Uniwersytet imienia **Janki Kupały**.

6 maja

1434 – wielki książę litewski **Zygmunt Kiejstutowicz** wydał w Trokach przywilej nadający prawosławnym kniaziom, panom i bojarom uprawnienia, z których korzystali dotąd katolicy, z wyjątkiem dostępu do ścisłej rady wielkoksiążęcej. Tym przywilejem chciał zjednać wokół siebie feudałów.

1761 – w folwarku Jasiańce (rejon woronowski) urodził się **Stanisław Bonifacy Jundziłł**, przyrodoznawca, badacz świata zwierzęcego i roślinnego Białorusi.
1863 – oddział powstańczy **Ludwika Zwierzdowskiego** zdobył miasteczko Hory-Horki.
1904 – w Nizku (rejon uździeński) urodził się **Paŭluk Trus**, poeta.
1905 – w Słucku urodził się **Jurka Haŭruk**, tłumacz i poeta, więzień gułagu.
1926 – w Wilnie zmarł **Kazimir Swajak** (właściwie: **Konstanty Stepowicz**), duchowny katolicki, poeta. Pochowany na wileńskim cmentarzu Rossa.
1934 – w Pradze zmarł **Mikałaj Wiarszynin** (właściwie: **Wieramiej**, ur. w 1878 r. w miejscowości Naliboki, rejon stołpecki), działacz społeczno-polityczny, konsul BRL w Czechosłowacji.
1938 – w kościele pijarów w Lidzie odsłonięto tablicę pamiątkową ku czci **Ludwika Narbutta**.

7 maja

Święto obrazu Matki Bożej Żyrowickiej

1794 – został wydany Uniwersał Połaniecki **Tadeusza Kościuszki** – próba zreformowania sytuacji stanu chłopskiego w Rzeczpospolitej.
1794 – bitwa pod Polanami (powiat oszmiański) pomiędzy powstańcami i oddziałami wojska rosyjskiego.
1868 – w Porzeczu (rejon piński) urodził się **Roman Skirmunt**, działacz polityczny i społeczny.

8 maja

Międzynarodowy Dzień Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca

1551 – zmarła **Barbara Radziwiłłówna**, wielka księżna litewska, królowa polska.
1674 – królem Polski i wielkim księciem litewskim został wybrany **Jan III Sobieski** (panował do 1696 r.).
1883 – w Daniłówce (rejon świetłogorski) urodził się **Ściapan Niekraszewicz**, językoznawca, działacz społeczny.
1896 – urodził się **Antoni Dąbrowski** (zm. w 1947 r.), duchowny greckokatolicki, filozof, teolog.
1945 – w Berlinie został podpisany akt kapitulacji III Rzeszy. Zakończyła się II wojna światowa w Europie.
1999 – w Sydney zmarł **Symon Szaŭcoŭ**, działacz emigracyjny (Niemcy, Australia), pisarz.
2005 – w Mińsku zmarł **Piotr Draczoŭ**, malarz i grafik.

9 maja

1849 – w Słucku urodził się **Witold Ceraski**, astronom, inicjator badań i założyciel szkoły naukowej astrofotometrii w Rosji.
1866 – w Grodnie urodził się **Leŭ Bakst** (właściwie: **Rozenberg**), paryski malarz i grafik, scenograf, dyktator mody.

1892 – w Skarach (rejon miadziolski) urodził się **Michał Mialeszka** (zmarł na zsyłce w kwietniu 1931 lub 1941 r. w Birsku nad Wołgą), historyk, etnograf, pisarz, publicysta.
1953 – w Mińsku ukazał się pierwszy numer literackiego czasopisma „Maładość”.
1955 – w Wielkich Łukach (rejon baranowicki) urodził się **Uładzimir Jemialianczyk**, historyk, wykładowca, poeta.
1955 – w Mścisławiu zostało otwarte muzeum historyczno-archeologiczne.

10 maja

1299 – zmarł książę litewski **Dowmont**.
1706 – szwedzkie wojska pod wodzą **Karola XII** zajęły Nieśwież.
1864 – w Mohylewie rozstrzelano **Michała Oskierkę** (ur. w 1836 r. w Mińsku), uczestnika powstania styczniowego.
1883 – w Lipawie (obecnie Liepaja, Łotwa) urodził się **Janka Maŭr** (właściwie: **Iwan Fiodaraŭ**), pisarz, tłumacz, jeden z prekursorów białoruskiej literatury dziecięcej.
1905 – w Galicji zmarł **Bolesław Dłuski**, uczestnik ruchu narodowowyzwoleńczego, powstaniec styczniowy.
1918 – w Przymogilu (rejon dzierżyński) zmarł (wg innych przekazów 20 maja) **Karuś Kahaniec** (właściwie: **Kazimir Kastrawicki**), poeta, pisarz, tłumacz, malarz, uczestnik ruchu narodowowyzwoleńczego. Pochowany w Nowosiółkach niedaleko Kojdanowa (rejon dzierżyński).
1986 – zmarł **Aleksander Karpowicz**, wydawca, działacz KPZB.
1998 – w Grodnie zmarł **Uładzimir Szurpa**, poeta, dziennikarz, pedagog.

11 maja

1586 – urodziła się **Zofia z Olelkowiczów Radziwiłłowa**, działaczka oświatowa, zaliczona do grona białoruskich prawosławnych świętych.
1953 – w Bydgoszczy zmarł **Hasan Konopacki**, działacz białoruskiego ruchu wojskowego i narodowego.
1855 – założono Muzeum Starożytności w Wilnie.
1989 – zmarł **Siarhiej Hajka** (ur. w 1912 r.), dziennikarz, więzień gułagu.
1994 – w Turowie odsłonięto pomnik św. **Cyryla Turowskiego**.

12 maja

1775 – w Grodnie założono Akademię Medyczną.
1833 – w majątku Adamaryn (rejon mołodeczański) urodził się **Benedykt Dybowski**, zoolog, przyrodoznawca, lekarz, publicysta, uczestnik powstania styczniowego.
1842 – w Paryżu zmarł **Walenty Wańkowicz**, malarz romantyzmu. Pochowany na cmentarzu Montmartre.
1863 – zastrzelił się **Bolesław Kulczycki**, jeden z dowódców powstania styczniowego.
1954 – Białoruska Socjalistyczna Republika Radziecka została członkiem UNESCO – Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury.

13 maja

Święto greckokatolickiej parafii pw. Objawienia Matki Bożej w Fatimie w Grodnie

1622 – zmarł **Jan Eliasz Mieleszko** (ur. ok. 1552 r.), kasztelan smoleński, państwowy i wojskowy działacz WKL.
1840 – w folwarku Kunkułka (powiat lidzki) urodził się **Tytus Dalewski**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1870 – na kolonii Izabelin (rejon nowogródzki) urodził się **Aleksander Turczynowicz** (zginął bez wieści po 1917 r.), historyk, krajoznawca, pedagog.
1879 – w Zadźwiejach (rejon nowogródzki) urodził się **Janka Sierada** (zginął bez wieści po 19 listopada 1943 r.), działacz ruchu narodowego, przewodniczący prezydium Rady BRL.
1875 – w majątku Jędrychowice (rejon wołkowyski) urodził się **Stanisław Żukowski** (zginął w hitlerowskim obozie koncentracyjnym w Pruszkowie w sierpniu 1944 r.), białoruski i polski malarz.
1895 – w Inicy (rejon stołpecki) urodził się **Uładysłaŭ Paŭlukoŭski**, poeta, prozaik, etnograf, więzień łagrów sowieckich.
1905 – w Mińsku urodziła się **Stefania Staniuta**, aktorka teatralna i filmowa.
1921 – w Borsukach (rejon dokszycki) urodził się **Arkadź Kaczan**, emigracyjny działacz społeczny (Australia).
1922 – urodził się **Leanid Karol**, białoruski działacz społeczny w Wilnie.
2000 – Młody Front przeprowadził w miastach Białorusi akcję „Miasto nasze!”.

14 maja

1613 – miasteczko Żyrowice otrzymało prawo magdeburskie.
1899 – w Powiazynie (niedaleko Mołodeczna) urodził się **Teodor Kunicki**, lekarz, jeden z założycieli Białoruskiego Związku Studenckiego w Wilnie i Białoruskiego Związku Chłopskiego.
1939 – w sowieckim obozie koncentracyjnym obok miejscowości Kniaź-Pogost (Komi) zmarł **Paweł Żaŭryd**, działacz ruchu narodowowyzwoleńczego, jeden z przywódców powstania słuckiego.
1995 – w Białorusi odbyło się antykonstytucyjne referendum, w wyniku którego dokonano zmiany państwowej symboliki, nadano rosyjskiemu językowi status języka państwowego, dokonano zmian w konstytucji, dano prezydentowi prawo do rozwiązywania parlamentu, zdecydowano o ekonomicznej integracji z Rosją.
1996 – w Mińsku odbyła się demonstracja (ok. 5 tys. uczestników) przeciwko przetrzymywaniu w areszcie uczestników Szlaku Czarnobylskiego – marszu upamiętniającego tragedię w Czarnobylu.

15 maja

1845 – w folwarku Swolna (rejon wierchniedźwiński) urodził się **Jan Czerski**, uczestnik powstania styczniowego, geolog, geograf, badacz Syberii.
1882 – na stacji Leśna (rejon baranowicki) urodził się **Uładzisłaŭ Hałubok**, pisarz, reżyser, aktor, organizator ruchu teatralnego, malarz.

1909 – w Bojdatach (rejon wołkowyski) urodził się **Jazep Najdziuk** (po wojnie: **Józef Aleksandrowicz**), działacz zachodniobiałoruskiego ruchu wyzwoleńczego, wydawca, historyk, autor książki „Białoruś wczoraj i dziś”.
1912 – w Czemierach (rejon słonimski) urodził się **Anatol Iwiers** (właściwie: **Iwan Misko**), poeta.
1936 – w Wielkim Borze (rejon chojnicki) urodził się **Barys Saczanka**, pisarz, publicysta,
1944 – w Zaniukach (rejon szczuczyński) urodził się **Anton Ściapura**, działacz ruchu narodowego w Grodnie, członek Białoruskiego Frontu Ludowego.
1950 – w Turowie otwarto Muzeum Krajoznawcze (założone 2 grudnia 1949 r.).
1971 – w Londynie otwarto Białoruską Bibliotekę i Muzeum im. **Franciszka Skaryny**.
1979 – w Mińsku otwarto Muzeum Kultury Starobiałoruskiej (założone 7 lipca 1977 r.).
1993 – w Homlu utworzono Muzeum-Laboratorium **Franciszka Skaryny**.

16 maja

1657 – w Janowie Poleskim Kozacy zabili **Andrzeja Bobolę**, duchownego katolickiego, jezuitę, misjonarza, później kanonizowanego. Pochowany w Pińsku.
1686 – pomiędzy Rzeczpospolitą i Rosją zawarto traktat wieczysty.
1739 – zmarł **Antoni Kazimierz Sapieha**, poseł, starosta merecki, kasztelan trocki, państwowy działacz WKL.
1762 – urodził się **Józef Kopeć** (zm. w 1827 r.), jeden z przywódców insurekcji kościuszkowskiej, pamiętnikarz.
1911 – w Jewliczach (rejon słucki) urodził się **Wasil Witka** (właściwie: **Cimoch Kryśko**), literat, pisarz dziecięcy.
1916 – zmarł **Walerian Wilczewski**, lekarz, uczestnik powstania styczniowego; walczył w oddziale **Franciszka Jundziłła** w powiecie słonimskim.
1921 – w Kryczewie urodził się **Michaś Mielnikaŭ**, krajoznawca, więzień gułagu.
1986 – w Grodnie otwarto Muzeum **Maksima Bahdanowicza**.
1996 – w Wilnie odsłonięto pamiątkową tablicę poświęcona **Piotrowi Sierhijewiczowi**.
1999 – w Toronto zmarł **Mikoła Hańko**, działacz polityczny i społeczno-kulturalny na emigracji (Austria, Kanada).

17 maja

1845 – w Wymnej (rejon witebski) urodził się **Mikałaj Nikifaroŭski**, etnograf i folklorysta.
1931 – w moskiewskim więzieniu zmarł metropolita **Melchisedek** (**Michaił Pajeŭski**, ur. we wrześniu 1878 r. w Witulinie niedaleko Białej Podlaskiej), hierarcha Cerkwi prawosławnej.
1934 – został rozstrzelany **Aleś Sałahub**, poeta, publicysta.
1960 – w Mińsku w nowym budynku rozpoczęło działalność Muzeum **Janki Kupały**.

18 maja

Międzynarodowy Dzień Muzeów

1910 – zmarła **Eliza Orzeszkowa**, polsko-białoruska pisarka, uczestniczka powstania styczniowego; od 1869 r. mieszkała w Grodnie, gdzie została pochowana.
1924 – w Wilnie zaczęto wydawać gazetę „Syn Biełarusa” (ukazywała się do 19 września 1924 r., redaktorem naczelnym gazety był **Mikoła Szyła**).
1906 – w Petersburgu założono białoruską spółkę wydawniczą „Zajrzy słonko i w nasze okienko”.
1929 – w Zajeziorcach (rejon szarkowszczyński) urodził się **Aleh Taboła**, uczestnik białoruskiego podziemia w Głębokiem, więzień gułagu.

19 maja

Święto greckokatolickiej parafii pw. Trójcy Świętej w Słonimiu

1780 – urodził się **Ludwik Michał Pac**, generał dywizji armii Księstwa Warszawskiego, członek Rządu Tymczasowego w czasie powstania listopadowego.
1792 – bitwa pod Mirem pomiędzy chorągwiami białorusko-litewskimi i wojskiem rosyjskim.
1896 – zmarł **Jan Kozieł** (ur. w 1837 r. w majątku Serwacz, rejon wilejski), jeden z przywódców powstania styczniowego.
1934 – rozstrzelano **Michaiła Kachanowicza** (ur. we wrześniu 1882 r. w Wielkich Łukach koło Baranowicz), działacza społeczno-politycznego, pedagoga.

20 maja

1299 – zmarł książę nalszczański i pskowski **Dowmont**.
1902 – w Koroliszczewiczach (rejon miński) urodził się **Jazep Puszcza** (właściwie: **Płaszczyński**), poeta.
1907 – w Nowej Kamionce (rejon nowogródzki) urodziła się **Wanda Boniszewska**, zakonnica Zgromadzenia Sióstr od Aniołów, obdarzona stygmatami, więźniarka gułagu.
1936 – w Mińsku urodził się **Aleh Karawajeŭ**, zapaśnik w stylu klasycznym (grecko-rzymskim), mistrz olimpijski z 1960 r. Zmarł w Mińsku w 1978 r.
1961 – w Warszawie zmarł **Jazep Hapanowicz**, białoruski działacz narodowy, przedsiębiorca.
1965 – zmarł **Anton Żebrak**, genetyk, działacz społeczny.
1994 – w Żyrowicach obchodzono 500-lecie objawienia ikony Żyrowickiej Matki Bożej i 520 rocznicę założenia monasteru.
2006 – zmarł **Uładzimir Pleszczanka**, działacz społeczny, przewodniczący Obwodowej Rady Konserwatywno-Chrześcijańskiej Partii BFL w Witebsku. Pochowany w Woronach (rejon witebski).

21 maja

1688 – urodził się **Mikołaj Faustyn Radziwiłł**, miecznik wielki litewski, wojewoda nowogródzki, państwowy i wojskowy działacz WKL.
1797 – urodził się **Dominik Stefanowicz** (zm. ok. 1870 r.), muzyk, pedagog, dyrygent.
1841 – zmarł **Julian Ursyn Niemcewicz**, pisarz, działacz polityczny, historyk, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej.
1898 – w Leńcach (powiat białostocki) urodził się **Kastuś Kisły**, muzyk, kompozytor, dyrygent, działacz emigracyjny w Belgii i USA.
1921 – w Moskwie urodził się **Andriej Sacharow**, uczony, dysydent, bojownik o prawa człowieka w ZSRR.
1923 – w Rewiatyczach (rejon nowogródzki) urodził się **Michaś Kapciłowicz**, członek Związku Wyzwolenia Białorusi, więzień łagrów sowieckich.
1983 – zmarł metropolita Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej **Andrej (Aleksander Kryt)**, działacz religijny i społeczny na emigracji (Niemcy, Anglia, USA), pedagog. Pochowany na cmentarzu białoruskim w Nowym Jorku.
1991 – w Mińsku utworzono Międzynarodowe Stowarzyszenie Białorutenistów. W dniach 25-27 maja odbył się kongres założycielski stowarzyszenia.

22 maja

1762 – zmarł **Michał Kazimierz Radziwiłł Rybeńko**, wojewoda wileński i hetman wielki litewski, działacz państwowy WKL, mecenas kultury.
1792 – Oszmiana uzyskała herb miejski.
1863 – w Wilnie za zaangażowanie w powstaniu styczniowym został rozstrzelany duchowny katolicki **Stanisław Iszora**.
1863 –zwycięska bitwa pod Kadyszem (rejon grodzieński) oddziałów powstańczych z wojskami rosyjskimi.
1899 – w Małych Ozierankach (rejon wołkowyski) urodził się **Mikoła Czarniecki**, publicysta, pedagog, działacz społeczny.
1900 – w Izabelewie (rejon puchowicki) urodził się **Mikoła Kaspiarowicz**, krajoznawca, znawca sztuki i literatury.
2004 – w Wilnie odsłonięto tablicę pamiątkową poświęconą **Natalli Arsienniewej**.

23 maja

1173 (lub 25 maja) – w Jerozolimie zmarła **Eufrozyna Połocka** (ur. w Połocku ok. 1100 r.), księżna połocka, białoruska święta. W 1187 r. jej relikwie zostały przeniesione do ławry kijewsko-pieczerskiej, a na początku XX w. – do Połocka.
1753 – zmarła **Franciszka Urszula Radziwiłłowa**, dramatopisarka i poetka późnego baroku, wychowawczyni, założycielka teatru w Nieświeżu.
1871 – zmarł **Jarosław Dąbrowski**, działacz ruchu narodowowyzwoleńczego.
1888 – w Grodnie urodził się **Karol Rómmel**, pierwszy olimpijczyk z terenu Białorusi (Igrzyska Olimpijskie w Sztokholmie w 1912 r.), jeździec; konkurencja jeździecka – skoki przez przeszkody.
1923 – w Koledzinie (powiat mołodeczański) urodził się **Mikoła Hańko**, działacz społeczno-kulturalny na emigracji (Austria i Kanada).

1946 – w mińskim więzieniu NKWD zmarł **Kastuś Jezawitaŭ**, działacz białoruskiego odrodzenia narodowo-państwowego, publicysta, tłumacz, pedagog, historyk.
1967 – w Chicago zmarł **Mikoła Dziamidaŭ**, żołnierz, działacz społeczno-polityczny, w 1943 r. okręgowy inspektor szkolny, organizator białoruskich batalionów samoobrony w Lidzie.
1973 – zmarł **Mikałaj Karanieŭski**, inżynier, działacz emigracji białoruskiej (Australia). Pochowany na cmentarzu Rookwood w Sydney.
1980 – w Grodnie zmarł **Mikałaj Marcińczyk**, działacz społeczno-kulturalny, lekarz, więzień sowieckich obozów koncentracyjnych.
1992 – w Gdańsku odbył się zjazd założycielski Białoruskiego Towarzystwa Kulturalnego „Chatka”.

24 maja

Dzień Piśmiennictwa i Kultury Słowiańskiej

1377 – zmarł wielki książę Wielkiego Księstwa Litewskiego **Olgierd**.
1863 – w Wilnie rozstrzelano księdza **Rajmunda Ziemackiego** za odczytanie Manifestu Rządu Narodowego w kościele w Wawiórce (rejon lidzki).
1904 – w Piasecznej (rejon kopylski) urodził się **Adam Rusak**, poeta, autor tekstów piosenek.
1930 – w Nowogródku urodziła się **Halina Rusak** (z domu **Rodźka**), malarka, emigrantka (od 1943 r. mieszkała w USA).
1963 – w Grodnie urodził się **Zmicier Kisiel**, działacz społeczny na Grodzieńszczyźnie, dziennikarz.
1996 – w Grodnie rozpoczął się I Festiwal Kultur Narodowych (trwał do 26 maja).

25 maja

1792 – Gieraniony otrzymały herb.
1868 – w Wołkowysku urodził się **Dawid Janowski**, jeden z najlepszych szachistów świata przełomu XIX i XX wieku. Od 1890 r. mieszkał we Francji.
1905 – w Kozłowszczyźnie (rejon zdzięciolski) urodził się **Siarhiej Chmara** (właściwie: **Siniak**), pisarz, poeta, dziennikarz, wydawca; od 1944 r. na emigracji (Niemcy, Kanada).
1907 – w Wilnie odbył się zjazd założycielski Białoruskiego Związku Nauczycieli.
1917 – zmarł **Maksim Bahdanowicz**, poeta, tłumacz, krytyk. Pochowany na starym cmentarzu miejskim w Jałcie.
1937 – w Janowszczyźnie (rejon zelwieński) urodził się **Siarhiej Sidar**, geograf, pedagog.
1942 – w szpitalu więziennym w Gorkim (Rosja), po uwięzieniu w obozie koncentracyjnym w Komi, zmarł **Iwan Zamocin**, białoruski i rosyjski poeta, literaturoznawca.
1968 – zmarł **Franciszek Kuszel**, działacz białoruskiego ruchu wojskowego, emigrant (USA).
1987 – w Cleveland zmarł **Aŭhien Kałubowicz** (na emigracji **Kachanoŭski**), historyk, literaturoznawca, działacz społeczno-polityczny, emigrant (USA).

26 maja

1863 – w boju niedaleko Porzecza (powiat borysowski) zginął **Henryk Dmochowski**, rzeźbiarz, uczestnik powstania listopadowego i styczniowego.
1909 – w Rydze urodził się **Czesłaŭ Chaniaŭka**, społecznik, działacz emigracji białoruskiej (USA).
1926 – powołano Białoruskie Literacko-Artystyczne Zrzeszenie „Uzwyszsza” (działało do grudnia 1931 r.).
1976 – w Mińsku odsłonięto pomnik ku czci **Tarasa Szewczenki**.
1977 – zmarł **Janka Paczopka**, poeta, folklorysta. Pochowany w Malinówce (rejon głębocki).
1999 – zmarła **Lidzija Jałoŭczyk** (po mężu **Lisok**), pisarka, poetka, pedagog.

27 maja

1835 – w Borysowie urodził się **Antoni Trusow** (zm. ok. 1886 r.), jeden z przywódców powstania styczniowego.
1871 – we Francji został rozstrzelany **Konstanty Dalewski** (ur. w 1837 r. w folwarku Kunkułka, powiat lidzki), uczestnik powstania styczniowego.
1900 – w Makaszach (rejon nieświeski) urodził się **Uładzimir Żyłka**, poeta, publicysta, tłumacz.
1992 – utworzono Białoruską Agencję Informacyjną (Biełinfarm) – państwową agencję prasową.

28 maja

1836 – w Subartowiczach (obecnie Litwa) urodził się **Jan Karłowicz**, lingwista, etnograf, folklorysta, muzykolog.
1863 – niedaleko wsi Uładyki (rejon wileński) w boju został zabity **Wincenty Koziełł Poklewski** (ur. w majątku Serwecz w 1838 r.), jeden z przywódców powstania styczniowego. Został pochowany w zbiorowej mogile (około 70 osób). Wg innych informacji ekshumowany i pochowany w Serweczu.
1905 – debiut poetycki **Janki Kupały** w prasie (wiersz „Mużyk” ukazał się w gazecie „Siewiero-Zapadnyj Kraj”).
1918 – w Horodzieju (rejon nieświeski) urodził się **Kanstancin Maskalik**, duchowny greckokatolicki, współpracownik białoruskiej sekcji Radia Watykan.

29 maja

1565 – zmarł **Mikołaj Radziwiłł Czarny**, marszałek wielki litewski, kanclerz wielki litewski, wojewoda wileński, działacz polityczny, kulturalny i religijny WKL.
1861 – zmarł **Joachim Lelewel**, historyk, uczony, działacz społeczny, ideolog powstania listopadowego.
1920 – sowieci rozstrzelali **Fabiana Szantyra**, działacza społeczno-państwowego, publicystę, pisarza, tłumacza.

1925 – zmarł **Witold Ceraski**, astronom, pionier badań i założyciel naukowej szkoły astrofotometrii w Rosji.
1933 – w Kobylance (koło Michałowa, powiat białostocki) urodził się **Mikołaj Hajduk**, pisarz, publicysta.
1970 – w Paryżu zmarł **Mikoła Abramczyk**, działacz emigracji białoruskiej (Czechy, Francja, Niemcy), od 1947 r. prezydent BRL.
1986 – w Mińsku został założony klub tłumaczy „Babilon" – niezależny ośrodek intelektualny; działał do 1989 r.
1993 – w Mińsku ropczął się trzydniowy III Zjazd Białoruskiego Frontu Ludowego, na którym utworzono Partię BFL.

30 maja

1826 – w Lisowie (rejon maniewicki województwa wołyńskiego na Ukrainie) urodził się **Zygmunt Sierakowski**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1829 – zmarł **Franciszek Sapieha**, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej. W Dereczynie utrzymywał teatr.
1999 – tragedia na Niemidze. 53 osoby (przeważnie młodzież) poniosły śmierć w wyniku stratowania przez tłum wbiegający w panice do podziemia stacji metra Niemiga w Mińsku.

31 maja

1800 – w Warszawie zmarł **Michał Kazimierz Ogiński** (ur. w 1730 lub 1728 r.) magnat, starosta słonimski, wielki hetman litewski, państwowy działacz WKL.
1924 – w Poznaniu zmarł **Konstanty Górski**, kompozytor, muzyk, skrzypek wirtuoz.
1952 – w Czabanach (rejon głębocki) urodziła się **Tamara Czaban**, krytyk i literaturoznawca.
1992 – w stanie New Jersey zmarł **Wasil Stoma**, pisarz, emigracyjny działacz społeczny (USA).
1979 – w Amsterdamie (stan New York) zmarł **Franciszak Czarniaŭski**, duchowny katolicki, publicysta religijno-oświatowy, wydawca, działacz emigracyjny (Francja, Belgia, USA).
1996 – w Irkucku utworzono Towarzystwo Kultury Białoruskiej im. **Jana Czerskiego**.

CZERWIEC

1 czerwca

Międzynarodowy Dzień Dziecka

1434 – zmarł wielki książę litewski i król Polski **Władysław Jagiełło** (ur. ok. 1348 r.).
1836 – położono kamień węgielny pod Twierdzę Brzeską.
1893 – w Warszawie zmarł **Aleksander Walicki**, wydawca, krytyk muzyczny, śpiewak, uczestnik powstania styczniowego.
1911 – w Czemierach (rejon słonimski) urodził się **Jakub Misko**, pisarz, dziennikarz.
1911 – w Grodnie urodził się **Anatol Marcinkiewicz**, jeden z pionierów białoruskiej koszykówki.
1916 – w Połocku urodził się **Mikoła Hwazdoŭ** (zginął w sowieckim łagrze pod Workutą ok. 1937 r.), poeta.
1916 – w Wilnie stworzono Klub Białoruski.
1954 – w Mińsku urodził się **Aleś Astaszonak**, pisarz, tłumacz.
1970 – zmarł **Tadeusz Iwanowski** (**Tadas Ivanauskas**), białoruski i litewski zoolog, pedagog.

2 czerwca

1806 – w Deksznianach (rejon mołodeczański) urodził się **Aleksander Wołodkowicz**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1863 – w Mińsku rozstrzelany został **Michał Ciundziewicki** (ur. w 1836 r. w powiecie borysowskim), żołnierz, uczestnik powstania styczniowego.
1869 – w Starczycach (obecnie Akciabar, rejon soligorski) urodził się **Konstanty Wołosowicz**, podróżnik, geolog, geograf, chemik.
1875 – w Nieświeżu założono seminarium nauczycielskie.
1917 – na kolonii Sujetin (gubernia samarska, Rosja) urodził się arcybiskup **Mikałaj** (imię świeckie: **Michał Macukiewicz**), metropolita Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej za granicą.

3 czerwca

1786 – w Żołudku (rejon szczuczyński) urodził się **Konstanty Tyzenhauz**, przyrodnik, działacz oświatowy.
1841 – w Szczerbinowie (rejon lachowicki) urodził się **Feliks Klukowski**, uczestnik powstania styczniowego (zm. w Słucku od ran między 21 a 24 kwietnia 1863 r.).
1863 – potyczka pod Rosoliszkami (powiat oszmiański) pomiędzy powstańczym oddziałem **Zygmunta Mineyki** i wojskami rosyjskimi.
1863 – bitwa pod Miłowidami (rejon baranowicki), w której zwyciężyli powstańcy pod dowództwem płk. **Aleksandra Lenkiewicza**.
1924 – w Głowsiewiczach (rejon słonimski) urodził się **Iwan Tarasiuk**, uczestnik białoruskiego podziemia patriotycznego na Słonimszczyźnie w latach 1946-1947.
1988 – w tygodniku „Literatura i Mastactwa" opublikowany został artykuł **Zianona Paźniaka** „Kuropaty – droga śmierci", który wywołał szeroki rezonans społeczno-polityczny.

4 czerwca

1847 – zmarł **Stefan Grabowski**, działacz wojskowy, jeden z przywódców insurekcji kościuszkowskiej.
1872 – zmarł **Stanisław Moniuszko**, kompozytor, dyrygent, pedagog, klasyk białoruskiej i polskiej opery, liryki wokalnej.
1948 – w Konstancji (Niemcy Zachodnie) rozpoczął się dwudniowy I Sobór Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej na emigracji, w czasie którego reaktywowano BACP.
1952 – w Chicago zmarł **Jazep Waronka**, działacz polityczny, pierwszy premier Białoruskiej Republiki Ludowej (1918); później na emigracji (USA).
1984 – w Asuncion (Paragwaj) zmarł **Jazep Pihuleŭski** (ur. w 1912 r. na Stolińszczyźnie), uczestnik białoruskiej partyzantki narodowej, emigrant (Niemcy, Brazylia, Paragwaj).
1984 – zmarł **Iwan Chomczyk**, uczestnik białoruskiego podziemia patriotycznego na Słonimszczyźnie w latach 1946-1947. Pochowany w Głowsiewiczach (rejon słonimski).
1986 – w Moskwie zmarła **Konstancja Bujło** (po mężu **Kaleczyc**), poetka.

5 czerwca

Międzynarodowy Dzień Ochrony Przyrody

1792 – miasteczko Cyryn otrzymało herb.
1863 – za udział w powstaniu rozstrzelany został **Albert Wandalin Laskowicz**, właściciel majątku Kirianowce (rejon lidzki).
1870 – w Boracinie (rejon korelicki) urodził się **Zygmunt Łoziński**, duchowny katolicki, biskup miński, pierwszy biskup piński.
1911 – w Kopciewiczach (rejon smorgoński) urodził się **Adam Dasiukiewicz**, działacz społeczno-kulturalny, dziennikarz.
1919 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Biełaruskaje Życcio” (redaktor – **Franciszek Olechnowicz**).
1923 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Wolny Ściah” (organ Białoruskiej Organizacji Rewolucyjnej). Została zlikwidowana przez polską administrację. Ostatni numer ukazał się 14 października 1923 r.
1938 – w łagrze sowieckim na Syberii rozstrzelany został **Jurka Listapad** (ur. w kwietniu 1897 r. w Warkowiczach, rejon słucki), działacz ruchu narodowowyzwoleńczego, jeden z przywódców powstania słuckiego.
1997 – w Mińsku odsłonięto tablicę pamiątkową na domu, w którym mieszkał pisarz **Barys Saczanka**.
2003 – zmarł **Uładzimir Jemialiańczyk**, historyk, wykładowca, poeta.

6 czerwca

1633 – miasteczko Lipniszki (rejon iwiejski) otrzymało herb.
1819 – w Świsłoczy otwarto gimnazjum.
1841 – w majątku Milkowszczyzna (rejon grodzieński), urodziła się **Eliza Orzeszkowa** (z domu **Pawłowska**), polsko-białoruska pisarka, uczestniczka powstania styczniowego.

1863 – w Mohylewie został rozstrzelany (lub 18 czerwca) **Ildefons Ancypo** (urodził się prawdopodobnie w 1815 r.), uczestnik powstania listopadowego i styczniowego, dowódca polowy.
1917 – w Mińsku rozpoczął się dwudniowy zjazd białoruskiego duchowieństwa katolickiego.
1934 – w Leningradzie zmarł **Bronisław Epimach-Szypiłło**, językoznawca, literaturoznawca, folklorysta, wydawca.
1962 – założono Białoruskie Towarzystwo Ochrony Przyrody.
1982 – zmarł **Jazep Malecki**, działacz społeczny, publicysta, lekarz, pedagog, działacz emigracyjny w Australii. Pochowany na cmentarzu Rookwood w Sydney.
1989 – w Białorusi pierwszy raz uroczyście świętowano Kupalle, którego w czasach władzy sowieckiej nie obchodzono.

7 czerwca

1492 – w Grodnie zmarł **Kazimierz Jagiellończyk**, wielki książę litewski, król Polski (żył w latach 1440-1492).
1563 – **Zygmunt II August** wydał w Wilnie przywilej dopuszczający prawosławnych do najwyższych urzędów Wielkiego Księstwa Litewskiego.
1825 – w Turgielach (obecnie Litwa) urodził się **Edward Pawłowicz**, pamiętnikarz, malarz, działacz oświatowy, uczestnik powstania styczniowego.
1880 – w majątku Lebiodka (rejon szczuczyński) urodził się **Wacław Iwanowski**, działacz społeczno-polityczny i oświatowy, jeden z twórców Białoruskiej Socjalistycznej Hramady, wydawca, minister oświaty w rządzie BRL, burmistrz Mińska w latach 1941-1943.
1976 – w Mińsku zmarł **Michaś Maszara**, pisarz, działacz ruchu zachodniobiałoruskiego. Pochowany na Cmentarzu Północnym.
1995 – w Mińsku pod biało-czerwono-białymi flagami, w obecności 37 tysięcy widzów, piłkarska reprezentacja narodowa Białorusi w oficjalnym meczu międzypaństwowym pokonała Holandię 1:0.
1998 – w Bielczycy (w granicach Połocka) odbyło się wyświęcenie pamiątkowego krzyża poświęconego ofiarom sowieckiego reżimu stalinowskiego.

8 czerwca

1881 – w Mińsku urodził się **Wiktar Zielaziej** (zm. po 1951 r. w Ratomce pod Mińskiem), uczestnik białoruskiego ruchu narodowego początku XX stulecia.
1895 – w Pogirach (rejon zdzięciolski) urodził się **Ignacy Dworczanin**, działacz społeczno-kulturalny, literaturoznawca, poeta, pedagog.
1920 – w Wilnie ukazała się gazeta „Niezależnaja Dumka" (była wydawana do 11 lipca 1920 r., redaktor **Hienadź Bahdanowicz**).
1956 – w Łodzi zmarł **Juziuk Farbotka**, poeta, działacz społeczno-kulturalny, zoolog.
1958 – w Białymstoku założono Białoruskie Towarzystwo Literackie „Białowieża".
1967 – w Mikołajewszczyźnie (rejon stołpecki) otwarto filię Muzeum Literackiego **Jakuba Kołasa**.

9 czerwca

1728 – urodził się **Kazimierz Rogowski**, jezuicki teolog, filozof, pedagog, profesor Akademii Wileńskiej.
1863 – na placu Łukiskim w Wilnie powieszono **Bolesława Kołyszkę**, jednego z przywódców powstania styczniowego.
1881 – w Szawlach (obecnie Litwa) urodził się **Iwan Łuckiewicz**, działacz społeczno-polityczny, archeolog, etnograf, publicysta.
1919 – powstała Centralna Białoruska Rada Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny.
1929 – w Grodnie rozpoczął się tzw. „proces siedemdziesięciu pieciu", sąd zorganizowany przez polską administrację nad działaczami zachodniobiałoruskiego ruchu narodowowyzwoleńczego (trwał do 21 czerwca 1929 r.).
1970 – w Nowym Jorku przez nieznanych sprawców został zamordowany arcybiskup **Wasil** (świeckie imię: **Uładzimir Tamaszczyk**), duchowny prawosławny, arcybiskup Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej, religijny i polityczny działacz emigracyjny (członek Rady BRL) w Niemczech i USA.

10 czerwca

1812 – w Połocku otwarto jezuicką Akademię Połocką – pierwszą wyższą uczelnię na terenie współczesnej Białorusi (działała do 1920 r.).
1883 – w Budsławiu urodził się **Jazep Hapanowicz**, działacz narodowy, przedsiębiorca.
1910 – w Witebsku zmarł **Mikałaj Nikifaroŭski**, etnograf i folklorysta.
1923 – w Warszawie zmarł **Michał Fedorowski**, folklorysta, etnograf, archeolog, kolekcjoner. Pochowany na Cmentarzu Powązkowskim.
1982 – w Kingston (stan Ontario, Kanada) zmarł **Jan Sadoŭski**, naukowiec, badacz twórczości **Franciszka Skaryny**, białoruski emigracyjny działacz społeczny (Anglia, Kanada).

11 czerwca

1792 – bitwa pod Mirem podczas wojny polsko-rosyjskiej .
1836 – zmarł **Kazimierz Kontrym** (ur. w 1776 r.) wileński publicysta, redaktor, bibliotekarz, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej i powstania listopadowego.
1926 – w Mińsku urodził się **Dzmitryj Siamionaŭ**, literat, działacz społeczny na emigracji (USA).
1966 – w Mińsku zmarł **Ściapan Barkoŭski**, uczestnik powstania słuckiego, literaturoznawca, etnograf, więzień gułagu. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim.
1978 – w Lyle (stan Illinois, USA) zmarł **Janka Tarasiewicz**, duchowny greckokatolicki, teolog, religijny i społeczny działacz białoruskiej emigracji (Kanada, Szwajcaria, USA).
1982 – w Mińsku zmarł **Ryhor Siemaszkiewicz**, poeta, prozaik, literaturoznawca, krytyk. Pochowany na Cmentarzu Północnym.

12 czerwca

1877 – zmarł **Mikołaj Ogariow**, rosyjski myśliciel, poeta, publicysta i działacz polityczny. Wsparł powstanie styczniowe.
1895 – w folwarku Kurianowszczyzna (rejon łohojski) urodził się **Leopold Rodziewicz** (zginął po 1938 r. w łagrze sowieckim), działacz polityczny i społeczny, dramaturg, publicysta, poeta.
1911 – w Dźwińsku (obecnie Łotwa) urodził się **Mikoła Pańkoŭ**, działacz białoruskiej emigracji, dziennikarz (Niemcy, USA).
2000 – w Wilnie przy udziale białoruskich działaczy społecznych i historyków odbył się trzydniowy międzynarodowy kongres pod hasłem „Ocena zbrodni komunizmu”.

13 czerwca

1702 – urodził się **Michał Kazimierz Radziwiłł Rybeńko**, wojewoda wileński i hetman wielki litewski, działacz państwowy Wielkiego Księstwa Litewskiego, mecenas kultury.
1726 – urodził się **Antoni Bartoszewicz**, jezuita, działacz oświatowy, filozof, pedagog.
1834 – w Ostrowlanach (powiat witebski) urodził się **Konstantyn Wieranicyn** (zm. prawdopodobnie w 1904 r. w Petersburgu), literat, prawdopodobny autor poematu „Taras na Parnasie”.
1859 – w Lidzie urodził się **Konstanty Górski**, kompozytor, skrzypek wirtuoz, pedagog, dyrygent, działacz społeczny, autor pieśni, dwóch oper i wielu utworów instrumentalnych.
1889 – w Ciecierówce (powiat słucki) urodził się **Paweł Żaŭryd**, działacz ruchu narodowowyzwoleńczego, jeden z przywódców powstania słuckiego.
1889 – w Pskowie urodził się **Paweł Trampowicz**, działacz społeczny, lekarz, więzień sowieckich łagrów.
1943 – w Wasiliszkach (rejon szczuczyński) przez polskie podziemie został zamordowany **Julian Sakowicz**, działacz ruchu narodowowyzwoleńczego, działacz TSB, KPZB, Białoruskiej Samopomocy Ludowej.
1999 – w Warszawie papież **Jan Paweł II** beatyfikował 108 męczenników z okresu II wojny światowej, wśród nich 12 osób z Białorusi.
2006 – w Baranowiczach zmarł **Iwan Dutka**, działacz ruchu narodowowyzwoleńczego, więzień gułagu.

14 czerwca

1634 – pomiędzy Rzeczpospolitą i Rosją został podpisany pokój wieczysty w Polanowie.
1867 – w Rzeczycy urodził się **Mitrofan Downar-Zapolski**, historyk, ekonomista, etnograf, jeden z twórców białoruskiej historiografii narodowej.
1877 – w Borysoglebie (powiat bieżecki, gubernia twerska) urodził się **Mikałaj Baharodski**, historyk, krajoznawca.

1896 – w Hajninie (rejon lachowicki) urodził się **Piotr Tatarynowicz**, duchowny katolicki, działacz społeczno-kulturalny, literat, wydawca, działacz emigracyjny (Niemcy, Włochy, Watykan).
1900 – w Nieścierowiczach (rejon świsłocki) urodził się **Michaś Zabejda-Sumicki**, śpiewak, pedagog, działacz emigracyjny.
1903 – zmarł **Jan Karłowicz**, lingwista, etnograf, folklorysta, muzykolog.
1912 – na Białostocczyźnie urodził się **Anatol Sumny** (właściwie: **Kuncewicz**), poeta, działacz społeczny na emigracji (Australia).
1997 – w Koreliczach odbyła się konferencja międzynarodowa poświęcona **Ignacemu Domeyce**. W Niedźwiadce, rodzinnej miejscowości Domeyki, otwarto muzeum.

15 czerwca

1896 – w miejscowości Lubcz (rejon nowogródzki) urodził się **Paweł Karawajczyk**, działacz kulturalny, pisarz.
1902 – w Parafianowie urodził się **Janka Babrowicz**, działacz ruchu zachodniobiałoruskiego, publicysta.
1905 – w Wieliżu (obecnie w Rosji w obwodzie smoleńskim) urodził się **Jurka Wićbicz** (właściwie: **Serafim Szczarbakoŭ**), pisarz, działacz społeczno-kulturalny, działacz emigracji białoruskiej w USA.
2001 – w Toronto zmarł **Waleryj Nawicki** (do 1945 r. **Walancin Nowik**), działacz społeczno-kulturalny, członek Związku Młodzieży Białoruskiej, działacz emigracji białoruskiej w Kanadzie.

16 czerwca

1664 – wojsko hetmana **Michała Kazimierza Paca** pokonało wojsko moskiewskie pod Witebskiem.
1834 – w Dudziczach (rejon puchowicki) urodził się **Aleksander Jelski**, historyk, etnograf, krajoznawca, pisarz, tłumacz, publicysta.
1897 – w Mieżewie (rejon rossoński) urodził się **Aleksander Szlubski** (najprawdopodobniej zginął w 1941 r. w łagrze sowieckim), literaturoznawca, etnograf, folklorysta, bibliograf.
1928 – w Bydgoszczy zmarł **Edward Antoni Leonard Woyniłłowicz**, polski i białoruski działacz społeczny i gospodarczy, fundator kościoła pw. św. św. Szymona i Heleny w Mińsku.
1931 – w Wilnie zastrzelił się prześladowany przez polską administrację **Franciszek Romejko**, białoruski duchowny katolicki.
1955 – w Nowym Jorku zmarł **Wasil Rahula**, białoruski działacz społeczno-kulturalny, poseł polskiego sejmu, pedagog, działacz białoruskiej emigracji (Niemcy, Belgia, USA).
1993 – parlament Republiki Białoruś przyjął ustawę „O prawie własności ziemi”.
1999 – zmarł **Mikoła Nikan**, nauczyciel, żołnierz, działacz białoruskiej emigracji (Wielka Brytania, Australia). Pochowany w białoruskiej części Faulkner Cemetery w Melbourne.

17 czerwca

1649 – wojska hetmana **Janusza Radziwiłła** rozgromiły 7-tysięczny oddział ukraińskich kozaków i chłopów powstańczych niedaleko Zahala nad Prypecią.
1696 – zmarł **Jan III Sobieski**, król Polski i wielki książę litewski.
1793 – w Grodnie rozpoczął się ostatni Sejm Rzeczpospolitej, który zatwierdził drugi rozbiór Rzeczpospolitej i przyjął nową konstytucję.
1848 – w Chartumie zmarł **Maksymilian Stanisław Ryłło** (ur. 31 grudnia 1802 r. w Podorosku, rejon wołkowyski), filozof, archeolog, katolicki misjonarz na Bliskim Wschodzie i w Afryce.
1934 – odbył się nielegalny zjazd Towarzystwa Szkoły Białoruskiej.
1938 – w Omsku rozstrzelany został **Arkadź Smolicz**, działacz narodowy, polityk socjaldemokratyczny, geograf i kartograf, minister rolnictwa w rządzie Białoruskiej Republiki Ludowej.
1954 – na Syberii (wieś Maszukowka, rejon motygiński, Kraj Krasnojarski) zmarł **Barys Mikulicz**, pisarz, więzień gułagu.
1958 – w Rydze zmarł **Uładzimir Pihuleŭski**, działacz społeczny, pisarz.

18 czerwca

1806 – w majątku Porzecze (rejon słonimski) urodził się **Michał Wołłowicz**, organizator ruchu narodowowyzwoleńczego, uczestnik powstania listopadowego.
1863 – w Mohylewie zostali rozstrzelani **Włodzimierz Korsak**, **Michał** i **Jan Mancewiczowie**, uczestnicy powstania styczniowego.
1889 – w Wołkowysku urodził się **Uładzimir Kalinoŭski** (rozstrzelany w niewoli sowieckiej prawdopodobnie w 1940 r.), działacz społeczno-polityczny, publicysta.
1911 – w Mińkach (rejon smorgoński) urodził się **Aleksander Szydłoŭski**, działacz kulturalny, kompozytor.
1937 – w Leningradzie zmarł **Alaksiej Białynicki-Birula**, zoolog i zoogeograf, podróżnik.
1941 – desant w Białorusi Pierwszego Związku Szturmowego – bojowego oddziału białoruskiego wojska wyzwoleńczego.
1957 – zmarł **Witold Białynicki-Birula**, malarz.

19 czerwca

1669 – **Michał Korybut Wiśniowiecki** został wybrany na króla Polski i wielkiego księcia litewskiego (rządził do 10 listopada 1673 r.).
1826 – w powiecie wileńskim bądź wiłkomirskim przyszedł na świat **Bolesław Dłuski**, uczestnik ruchu narodowowyzwoleńczego, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1831 – bitwa pod Ponarami (koło Wilna) pomiędzy oddziałami armii polskiej dowodzonymi przez **Antoniego Giełguda** i wojskiem rosyjskim.
1912 – w Raduniu (rejon woronowski) urodził się **Piotr Bitel**, duchowny prawosławny, pisarz, poeta, tłumacz, pedagog.
1924 – w Byczkach (rejon uszacki) urodził się **Wasil Bykaŭ**, pisarz.
1926 – Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Narodnaja Sprawa”. Ukazywała się do 27 listopada 1926 r. Wydano 38 numerów.

1941 – w Berlinie członkowie Białoruskiego Sprzeciwu Narodowego założyli Białoruskie Centrum Narodowe – namiastkę rządu Białorusi.
1941 – w Homlu urodził się **Iwan Łaskoŭ**, pisarz, tłumacz, krytyk.
1964 – w rejonie postawskim funkcjonarusze KGB zamordowali **Witolda Dziskę**, malarza, dysydenta.
1988 – w Kuropatach pod Mińskiem odbył się 10-tysięczny mityng ku czci ofiar terroru stalinowskiego. Uczestnicy żądali powołania komisji śledczej do zbadania zbrodni.
1992 – w Mińsku zmarł **Walery Slunczanka**, historyk architektury. Pochowany na cmentarzu niedaleko wsi Słabada (rejon miński).
1993 – zmarł **Aleksander Dziki**, członek Związku Patriotów Białoruskich – powstańczej organizacji młodzieżowej, więzień łagrów sowieckich. Pochowany w Połocku.

20 czerwca

1566 – w zamku Gripsholm (Szwecja) urodził się **Zygmunt III Waza**, wielki książę litewski i król Polski w latach 1587-1632.
1606 – w Mohylewie wybuchło powstanie obywateli przeciw władzom miasta (zdławione dopiero w 1610 r.).
1794 – pod Mirem doszło do walk pomiędzy powstańcami **Tadeusza Kościuszki** i wojskami rosyjskimi.
1948 – w Wiazynce (rejon mołodeczański) otwarto filię Muzeum Literackiego im. **Janki Kupały**.
1964 – w Monachium zmarł **Piotr Sycz**, pisarz, publicysta, więzień łagrów sowieckich, dziennikarz, emigrant (Anglia, Niemcy).
2002 – w Toronto zmarł arcybiskup **Mikałaj** (imię świeckie: **Michał Macukiewicz**), głowa Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej za granicą, działacz religijny.
2005 – zmarła **Aleksandra Bergman**, działaczka Komunistycznej Partii Zachodniej Białorusi, historyk, znawczyni kultury, historii i realiów politycznych Białorusi, więźniarka łagrów sowieckich.

21 czerwca

1741 – w Lyonie (Francja) urodził się **Jean-Emmanuel Gilibert**, francuski badacz przyrody, uczony, który pracował w Grodnie i Wilnie.
1820 – w Wyźnie (rejon soligorski, wg innych przekazów w Raczkiewiczach w rejonie słuckim) urodził się **Bronisław Zaleski**, malarz, pisarz, uczestnik ruchu wyzwoleńczego.
1864 – w Bielewiczach (rejon słucki) urodził się **Aleksander Sierzputowski**, etnograf i folklorysta.
1948 – w Mińsku urodził się **Jan Matusiewicz**, duchowny unicki, dziekan Białoruskiej Cerkwi Greckokatolickiej.
1967 – w Wilnie zmarł **Feliks Steckiewicz**, działacz społeczno-kulturalny, wydawca, pedagog, aktywista Białoruskiej Socjalistycznej Hramady i TSB.
1961 – w Berezie założono muzeum historyczno-krajoznawcze.

22 czerwca

1883 – w Brześciu urodził się **Aleksander Ćwikiewicz**, działacz polityczny, historyk, filozof, publicysta.
1896 – w folwarku Piestuny (rejon mirski) urodził się **Bronisław Turonek**, lekarz, publicysta, działacz kulturalno-społeczny.
1919 – w Grodnie ukazała się gazeta „Rodny Kraj” (ukazywała się do 19 lipca 1919 r.); została zakazana po ukazaniu się 6 numeru.
1941 – początek okupacji niemieckiej.
1943 – na Białorusi została utworzona młodzieżowa organizacja patriotyczna – Związek Młodzieży Białoruskiej. Działała do lipca 1944 r.
1950 – sąd nad uczestnikami miadziolsko-smorgońskiego uczniowskiego podziemia antystalinowskiego w Mołodecznie. Większość oskarżonych skazano na 25 lat łagrów sowieckich. Przywódca grupy **Raścisłaŭ Łapicki** został skazany na karę śmierci przez rozstrzelanie.
1957 – w Brześciu zostało otwarte Obwodowe Muzeum Krajoznawcze.
2003 – w szpitalu w Borowlanach (rejon miński) zmarł **Wasil Bykaŭ**, pisarz. Pochowany w Mińsku.

23 czerwca

1792 – miasteczko Raduń (rejon woronowski) otrzymało herb.
1794 – Rosja wprowadziła „granicę osadnictwa żydowskiego”, w obszar którego wchodziły gubernie połocka, mohylewska i mińska.
1946 – w Ratyzbonie (Niemcy) założono Krywickie Towarzystwo Naukowe im. **Franciszka Skaryny** (przewodniczący **Janka Stankiewicz**).
1947 – zmarł **Uładzimir Piczeta**, historyk, slawista.
1992 – zmarł **Wiktar Januszeŭski**, białoruski piłkarz, mistrz Związku Radzieckiego (1982 r.).
1994 – odbyła się pierwsza tura wyborów pierwszego prezydenta Republiki Białoruś.

24 czerwca

1767 – w Ostaszynie (rejon nowogródzki) urodził się **Stefan Grabowski**, działacz wojskowy, jeden z przywódców insurekcji kościuszkowskiej.
1777 – w Krzywiczach (rejon miadziolski) urodził się **Jan Chodźko-Borejko**, pisarz, działacz społeczny, uczestnik powstania listopadowego.
1812 – na teren Białorusi wkroczyły wojska Napoleona. Rozpoczęła się wojna Napoleona z Rosją.
1863 – w Lidzie, za odczytanie manifestu powstańczego, został rozstrzelany proboszcz parafii Iszczołna ks. **Adam Falkowski**.
1880 – w Dubiczach Cerkiewnych (powiat hajnowski) urodził się **Iwan Kraskoŭski**, działacz społeczno-kulturalny, publicysta, pedagog.
1890 – w folwarku Kurianowszczyzna (rejon łohojski) urodził się **Czesłaŭ Rodziewicz**, białoruski działacz społeczno-kulturalny (zaginął bez wieści w 1930 r. po zesłaniu do Saratowa).

1900 – w majątku Borki (obecnie Borki-Bialewicze, rejon kopylski) urodził się **Kuźma Czorny** (właściwie: **Mikałaj Ramanoŭski**), pisarz, klasyk literatury białoruskiej, publicysta, więzień sowieckich łagrów.
1964 – w Cimkowiczach (rejon kopylski) zostało otwarte muzeum literackie **Kuźmy Czornego**.
1976 – zmarł **Oskar Maryks**, scenograf, pedagog.
1989 – w Wilnie odbył się dwudniowy zjazd założycielski Białoruskiego Frontu Ludowego „Odrodzenie”. Wzięło w nim udział 399 delegatów. Przyjęto statut i program organizacji.
1996 – w Nowej Myszy koło Baranowicz odsłonięto pomnik **Jana Czeczota**.

25 czerwca

1652 – Żyrowice (rejon słonimski) otrzymały prawo magdeburgskie.
1660 – bitwy pomiędzy wojskami Rzeczpospolitej i Rosji pod Zelwą, Hołynką i Dereczynem.
1685 – Ostryna (rejon szczuczyński) otrzymała prawa miejskie.
1792 – w Wilnie proklamowano konfederację generalną Wielkiego Księstwa Litewskiego.
1794 – bitwa pod Sołami pomiędzy powstańcami **Tadeusza Kościuszki** i wojskami rosyjskimi.
1840 – Rosja przestała honorować postanowienia Statutu Wielkiego Księstwa Litewskiego z 1588 r. w guberni grodzieńskiej, wileńskiej i mińskiej.
1892 – w Moskwie urodził się **Zygmunt Abramowicz**, aktor i reżyser.
1974 – zmarł **Janka Ramanoŭski**, malarz, grafik.
2003 – Rada Ministrów RB przyjęła postanowienie o likwidacji Narodowego Humanistycznego Liceum im. **Jakuba Kołasa** – jedynej tego typu placówki oświatowej w państwie. Rozpoczęła się kampania protestacyjna.

26 czerwca

1819 – w Wilnie zmarł **Franciszek Narwojsz**, jezuita, działacz oświatowy, filozof, matematyk, inżynier.
1897 – w Wialcu (rejon głębocki) urodził się **Lawon Sawionak**, pisarz, dziennikarz, działacz emigracyjny (Niemcy, USA).
1900 – w Zajezierzu (powiat borysowski) urodził się **Mikoła Cielesz** (zm. po 1976 r.), pisarz, działacz społeczny na emigracji (USA).
1909 – w Mińsku urodził się **Anton Adamowicz** (zm. w 1998 r. w Nowym Jorku), historyk, literaturoznawca, działacz emigracji białoruskiej (Niemcy, USA).
1941 – w uroczysku Cegielnia niedaleko Ihumenia NKWD rozstrzelało 5 tysięcy więźniów politycznych zwiezionych na miejsce kaźni z mińskich i innych więzień.
1992 – utworzono białoruską ogólnokrajową Fundację im. **Lwa Sapiehy**. Celem fundacji było wspieranie reform demokratycznych. Po 1999 r. organizacja przyjęła nazwę Stowarzyszenie Społeczne im. **Lwa Sapiehy**.

27 czerwca

1697 – królem Polski i wielkim księciem litewskim wybrany został **August II Mocny** (panował do 1733 r.).
1909 – we wsi Zwoń (rejon uszacki) urodził się **Siarhiej Znajomy** (właściwie: **Kłopaŭ**), pisarz, więzień łagrów sowieckich. 22 stycznia 1944 r. uciekł z Obozu Północno-Wschodniego. Dalszy jego los pozostał nieznany.
1919 – w Bigusowie (Witebszczyzna) przez bolszewików został rozstrzelany **Michał Buklarewicz**, duchowny katolicki, działacz społeczny.
1933 – w Miniewiczach (rejon mostowski) popełnił samobójstwo **Michaś Jawar** (właściwie: **Karaś**), poeta, członek BWRH, TSB; pochowany w Nowosiółkach (rejon mostowski).
1941 – w Witebsku NKWD rozpoczęło masowe rozstrzeliwanie więźniów politycznych (w ciągu 3 dni zamordowano 2 tysiące osób).
1944 – w Mińsku odbył się drugi Wszechbiałoruski Kongres zwołany przez Białoruską Centralną Radę. Wzięło udział 1039 delegatów. Kongres ogłosił, że jedyną legalną władzą w Białorusi jest Białoruska Centralna Rada.
1989 – w Mińsku odbył się Założycielski Zjazd Towarzystwa Języka Białoruskiego im. **Franciszka Skaryny**.

28 czerwca

1660 – bitwa pod Połonką (obwód brzeski) podczas wojny polsko-rosyjskiej 1654-1667. W bitwie tej wojska Rzeczpospolitej pod dowództwem hetmana wielkiego litewskiego **Pawła Jana Sapiehy** i wojewody ruskiego **Stefana Czarnieckiego** pokonały wojska rosyjskie dowodzone przez **Iwana Chowańskiego**.
1794 – w czasie insurekcji kościuszkowskiej zginął **Ignacy Jakub Massalski**, katolicki biskup wileński, działacz oświatowy, teolog.
1931 – w Nowogródku został odsłonięty kurhan **Adama Mickiewicza**.
1932 – w Katczynie (rejon mostowski) urodził się **Piotr Marcinoŭski**, pedagog, krajoznawca, literaturoznawca, prezes Zelwieńskiego Oddziału Literackiego.
1941 – wojska hitlerowskie zajęły Mińsk.
1942 – w Moskwie w hotelu zginął (wg wiarygodnej wersji został zamordowany) **Janka Kupała**, klasyk literatury białoruskiej, poeta, dramaturg, publicysta, wybitny działacz Białoruskiego Odrodzenia początku XX wieku i jeden z twórców białoruskiego języka literackiego. Pochowany na Cmentarzu Wojskowym w Mińsku.
1979 – założono Czerwoną Księgę Białorusi – ewidencję rzadkich gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem (księga została wydana w 1981 r., wydanie drugie: 1993 r.).

29 czerwca

1440 – **Kazimierz IV Jagiellończyk**, nieletni syn **Władysława Jagiełły** i **Zofii Holszańskiej**, został wybrany wielkim księciem litewskim.
1896 – w Zalesiu (powiat sokólski) urodził się **Władysław Kozłowski**, działacz społeczno-polityczny, poeta, publicysta, wydawca.

1913 – w Wilnie urodził się **Czesłaŭ Budźka**, działacz społeczny, emigrant (Niemcy, Anglia, USA).
1919 – w Mińsku przy Instytucie Pedagogicznym powstało Mińskie Towarzystwo Historii i Starożytności (działało do 1925 r.).
1925 – w Mińsku urodził się **Jury Astroŭski**, biochemik, akademik, działacz społeczny.
1934 – zmarł **Eduard Piakarski**, lingwista, etnograf, geograf.
1958 – w Wilnie zmarł **Fabian Jaremicz**, działacz społeczno-kulturalny.
1974 – w Koreliczach otwarto muzeum krajoznawcze.

30 czerwca

1655 – wojska moskiewskie podbiły Mińsk.
1932 – w Rydze utworzono Białoruskie Towarzystwo Naukowo-Krajoznawcze (działało w latach 1932-1933, przewodniczył mu **Kastuś Jezawitaŭ**).
1969 – w Chimkach (obwód moskiewski, Rosja) zmarł **Michajła Hramyka**, pisarz, uczony.
1993 – w Kryczewie zmarł **Michaś Mielnikaŭ**, krajoznawca, więzień gułagu.
1995 – odbyła się uroczysta koronacja obrazu Matki Bożej Brzeskiej.

LIPIEC

1 lipca

1569 – zawarto Unię Lubelską – międzynarodowy akt prawny jednoczący Wielkie Księstwo Litewskie i Polskę w państwo federacyjne – Rzeczpospolitę.
1593 – w Ołyce (województwo wołyńskie, Ukraina) urodził się **Albrecht Stanisław Radziwiłł**, magnat Wielkiego Księstwa Litewskiego, historyk, pamiętnikarz.
1812 – **Napoleon** ogłosił restytucję Wielkiego Księstwa Litewskiego i stworzył tymczasowy rząd WKL.
1840 – urodził się **Michał Mancewicz** (pochodził z Mohylewszczyzny), uczestnik powstania styczniowego.
1890 – zmarł **Apollo Hofmeister** (ur. w 1825 r. w Szostakowie w pow. brzeskim), działacz ruchu wyzwoleńczego w latach 1840-1860.
1904 – w Brześciu zostało założone gimnazjum żeńskie – średnia szkoła ogólnokształcąca.
1904 – w Grodnie urodził się **Henryk Hlebowicz**, błogosławiony Kościoła katolickiego, męczennik II wojny światowej, duszpasterz katolickich organizacji i stowarzyszeń akademickich, działacz religijny, teolog.
1914 – w Mińsku stworzono Instytut Nauczycielski
1927 – w Mińsku urodziła się **Zora Kipiel** (z domu **Sawionak**), emigracyjna działaczka społeczno-kulturalna, publicystka, bibliotekoznawczyni.
1938 – w Kraju Ałtajskim rozstrzelano **Iwana Ćwikiewicza** (ur. w listopadzie 1891 r. w Brześciu), działacza nauki i kultury.
1940 – w kamieniołomie w łagrze sowieckim zginął **Uładzimir Chadyka**, poeta, tłumacz.
1941 – po wkroczeniu Niemców na teren Białorusi władze sowieckie przed wycofaniem się próbowały wysadzić kościół w Budsławiu. Wierni otoczyli świątynię
i powstrzymali barbarzyńców.
2000 – zmarł **Ryhor Klimowicz**, działacz, przywódca powstania więźniów w łagrze sowieckim w Norylsku w 1953 r.

2 lipca

1988 – zmarł **Czesłaŭ Chaniaŭka**, działacz społeczny emigracji białoruskiej (USA).
1994 – w Jakucku zmarł (pochowany tamże) **Iwan Łaskoŭ**, białoruski pisarz, tłumacz, krytyk.
1996 – nastąpiło odrodzenie tradycyjnego corocznego pielgrzymowania do cudownej ikony Matki Bożej Budsławskiej.

3 lipca

1660 – wojska Rzeczpospolitej wyzwoliły z rąk Rosjan Mińsk i obszar do rzeki Berezyny.
1708 – bitwa pod Hołowczynem – pierwsza bitwa na terytorium Białorusi pomiędzy wojskami Rosji i Szwecji w czasie Wielkiej Wojny Północnej. Zwyciężyli Szwedzi.

1792 – bitwa pod Zelwą – wojska rosyjskie zajęły Zelwieńszczynę.
1862 – urodziła się **Bolesława Lament**, zakonnica Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny, która pracowała na terenie Białorusi. Beatyfikowana 5 czerwca 1991 r.
1896 – w Pasynkach pod Bielskiem Podlaskim urodził się **Jarosław Kostycewicz**, pedagog, działacz społeczno-cerkiewny.
1918 – w Mohylewie urodził się **Ryhor Biarozkin**, literat, krytyk, dziennikarz.
1925 – zmarł **Tadeusz Wróblewski**, adwokat, publicysta, działacz społeczny.
1940 – w Port Chester (stan Nowy Jork, USA) urodził się **Robert Tomuszański**, działacz religijny i społeczno-kulturalny emigracji białoruskiej (Anglia, Watykan), filolog, publicysta.
1944 – do Mińska po ciężkich bojach i zrujnowaniu miasta wkroczyły wojska sowieckie.

4 lipca

1972 – w Glen Spey (stan Nowy Jork, USA) zostało otwarte białoruskie centrum religijno-społeczne Bel-Air-Minsk.
1988 – w Wilnie powstał białoruski klub „Siabryna”.
1991 – w Grodnie otwarto obwodowy teatr lalek.
1994 – w Miorach otwarto muzeum historyczno-etnograficzne.

5 lipca

1818 – w majątku Kopatkiewicze (rejon pietrykowski) urodził się **Antoni Jeleński** (zm. w Wilnie w 1874 r.), jeden z przywódców powstania styczniowego.
1938 – w Mohylewie założono Państwowe Historyczne Archiwum Białorusi. W listopadzie 1963 r. zostało przewiezione do Mińska.
1995 – w Mińsku zmarł **Barys Saczanka**, pisarz, publicysta. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim.
1996 – w Brzostowicy Wielkiej otwarto rejonowe muzeum historyczno-krajoznawcze.
1997 – w Mińsku zmarł **Wasil Witka** (właściwie: **Cimoch Kryśko**), literat, pisarz dziecięcy.
1997 – w Wilnie rozpoczęła się dwudniowa sesja Europejskiej Sekcji Rady BRL.
2001 – w Mińsku rozpoczął się III Zjazd Białorusinów Świata (trwał do 6 lipca).

6 lipca

1253 – wielki książę litewski **Mendog** przyjął tytuł króla; koronacja odbyła się w Nowogródku.
1607 – zwycięstwo wojsk królewskich na czele z **Janem Karolem Chodkiewiczem** nad wojskami szlacheckich rokoszan dowodzonymi przez **Janusza Radziwiłła** w bitwie pod Guzowem.
1851 – w Mińsku urodził się **Janka Łuczyna** (właściwie: **Iwan Niesłuchoŭski**), poeta.

1863 – w Borysowie został rozstrzelany **Konstanty Żebrowski** (ur. w 1838 r. w guberni augustowskiej), polowy dowódca oddziału powstańczego.
1921 – urodził się **Aleksander Doŭbik**, nauczyciel, dysydent, więzień łagrów sowieckich.
1937 – w Leningradzie urodził się **Piotr Draczoŭ**, artysta grafik.
1941 – sowieckie NKWD przed wejściem Niemców do Głębokiego rozstrzelało więźniów (głównie rolników) więzienia w Berezweczu.
1984 – w Orszy zmarł **Aleksander Wiernikoŭski**, duchowny prawosławny, więzień gułagu.
1985 – w Rydze zmarł **Piatro Sakoł** (właściwie: **Piotr Masalski**), poeta, tłumacz. Pochowany na cmentarzu Lāčupe.
2002 – zmarł **Michaś Rahul**a, działacz społeczny i kulturalny na emigracji (Niemcy, USA), syn **Wasila Rahuli**.

7 lipca

1572 – zmarł **Zygmunt II August**, wielki książę litewski i król Polski w latach 1548-1572 (formalnie od 1529 r.), ostatni przedstawiciel dynastii Jagiellonów, która rządziła WKL i Polską przez 186 lat.
1633 – w Wilnie zmarł **Lew Sapieha**, hetman wielki litewski, państwowy działacz WKL. Pochowany w krypcie kościoła św. Michała.
1796 – w Maluszczycach (rejon korelicki) urodził się **Jan Czeczot**, działacz oświatowy, poeta, folklorysta, filomata.
1864 – w Mołodecznie otwarto seminarium nauczycielskie.
1882 – w folwarku Wiazynka (rejon mołodeczański) urodził się **Janka Kupała**, narodowy poeta Białorusi.
1892 – podczas ekspedycji w rejonie rzeki Omołon (dopływ Kołymy) zmarł **Jan Czerski**, uczestnik powstania styczniowego, geolog, geograf, badacz Syberii.
1972 – w Mińsku odsłonięto pomnik **Janki Kupały**.
1993 – w Mińsku (na budynku byłego Instytutu Kultury Białoruskiej, ul. Rewolucyjna 15) odsłonięto tablicę upamiętniającą **Maksima Hareckiego**.

8 lipca

1861 – w Warszawie urodziła się **Magdalena Radziwiłł**, działaczka białoruskiego ruchu kulturalnego, mecenaska.
1889 – w Bordeaux (Francja) zmarł **Florian Stanisław Miładowski**, kompozytor, pianista, pedagog.
1940 – w Ciereszkowicach Starych (rejon homelski) urodził się **Aleś Karaloŭ**, działacz ruchu narodowego w Mińsku.
1993 – w Mińsku rozpoczął się I Zjazd Białorusinów Świata (trwał do 10 lipca).
1998 – w Nowopołocku w proteście przeciw bezprawiu miejskich urzędników podpalił się **Alaksiej Filipczanka**, działacz organizacji monitorującej przestrzeganie praw człowieka. Zmarł 31 lipca od poparzeń.

9 lipca

1863 – w Wilnie został powieszony **Zygmunt Sierakowski**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1912 – w Kołosowszczyźnie (rejon kopylski), wg innych informacji w miejscowości Dynemunt niedaleko Rygi, urodził się **Siarhiej Astrejka**, poeta, językoznawca.

10 lipca

1067 – na Dnieprze, koło Orszy, odbyło się spotkanie kniaziów Rusi Kijowskiej **Jarosławowiczów** z kniaziem połockim **Wsiesławem Braczysławowiczem Czarodziejem**. W czasie spotkania kniaź połocki został zdradliwie pojmany.
1795 – w Grodnie powstał Najwyższy Rząd Litewski mający na celu unifikację administracyjno-ustrojową ziem zachodnich WKL z Cesarstwem Rosyjskim.
1830 – zmarł **Ludwik Sobolewski**, filolog, bibliograf.
1871 – w Mikołajewszczyźnie (rejon stołpecki) urodził się **Paweł Dziemidowicz**, etnograf, folklorysta, krajoznawca, pedagog.
1891 – w Harkawiczach (powiat sokólski) urodził się **Paweł Wołoszyn**, działacz ruchu zachodniobiałoruskiego.
1900 – w Stawrowie (rejon brasławski) urodził się **Piotr Sierhijewicz**, malarz.
1922 – proklamowano autonomię Białoruskiej Cerkwi Prawosławnej pod zwierzchnictwem metropolity **Melchisedeka**.
1972 – w Wiazynce (rejon mołodeczański) został otwarty skansen pamiątkowy poświęcony poecie **Jankowi Kupale**.
1994 – **Aleksander Łukaszenka** został wybrany na pierwszego prezydenta Republiki Białoruś.

11 lipca

1496 – Grodno otrzymało pełne prawo magdeburskie.
1609 – w Wilnie podczas zamachu zraniony został biskup unicki **Hipacy Pociej**.
1660 – wojska **Michała Kazimierza Paca** wzięły szturmem Wilno i wyzwoliły miasto od Moskwian.
1705 – w soborze św. Zofii w Połocku rosyjski car **Piotr I** zakatował 5 mnichów zakonu bazylianów.
1885 – w Nieckach (powiat święciański) urodził się **Franciszek Romejko**, duchowny katolicki.
1941 – wojska hitlerowskie wkroczyły do Witebska.
1995 – wyszedł pierwszy numer gazety „Narodnaja Wola” (redaktor **Iosif Siaredzicz**).

12 lipca

1843 – w Grefenbergu zmarł **Ignacy Daniłowicz**, badacz historii prawa WKL.
1913 – w miejscowości Ilia (rejon wilejski) urodził się **Uładzimir Hołasaŭ** (zginął po 1944 r. w łagrze sowieckim), duchowny prawosławny, więzień gułagu.

13 lipca

1260 – wojska WKL rozgromiły Krzyżaków nad jeziorem Durbie.
1704 – królem Polski i wielkim księciem litewskim został wybrany **Stanisław Leszczyński**.
1858 – na Mińszczyźnie urodził się **Andriej Wilkicki**, podróżnik, hydrograf i geodeta.
1866 – w Naczy (rejon lachowicki) urodził się **Napoleon Czarnocki**, publicysta, tłumacz.
1868 – zmarł **Konstanty Tyszkiewicz**, historyk, krajoznawca, jeden z twórców białoruskiej archeologii naukowej.
1915 – w pobliżu Kowna zginął na froncie **Lawon Hmyrak** (właściwie: **Mieczysłaŭ Babrowicz**), krytyk, publicysta, prozaik.
1943 – koło Naumowicz (rejon grodzieński) hitlerowcy zastrzelili **Mariannę Biernacką** (z domu **Czokało**, ur. w 1888 r. w Lipsku, powiat augustowski), która ofiarowała życie za inną osobę. 13 czerwca 1999 r. Katolicki kościół beatyfikował ją.
1990 – w Wilnie zmarł **Janka Bahdanowicz**, pisarz, pamiętnikarz, więzień łagrów sowieckich. Pochowany na cmentarzu Saulės.
1993 – w Mohylewie odbył się pierwszy festiwal muzyki chrześcijańskiej „Mahutny Boża”.

14 lipca

1500 – bitwa nad rzeką Wiedroszą (niedaleko miasta Drohobuż) pomiędzy wojskami WKL i państwa moskiewskiego.
1905 – w Pasyniu (obecnie Łotwa) urodził się **Piatro Sakoł** (właściwie: **Piotr Masalski**), poeta, tłumacz.
1912 – na Brasławszczyźnie urodził się **Piotr Hajdziel** (zm. w lutym 1988 r., stan Wisconsin), działacz białoruskiej emigracji (Australia, USA).
1913 – w Wilnie założono Białoruskie Towarzystwo Wydawnicze, które wydało 15 książek w ogólnym nakładzie 50 tys. egzemplarzy.
1918 – w Moskwie odbyło się pierwsze publiczne posiedzenie (uczestniczyło ok. 1000 osób) Białoruskiego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego (działało do 1919 r.).
1992 – w Grodnie zmarł **Alaksiej Karpiuk**, pisarz, działacz społeczny. Pochowany na cmentarzu przy prospekcie Kosmonautów.
1993 – protestanci obchodzili 440. rocznicę obecności wiary protestanckiej na ziemiach białoruskich.
1994 – zmarł **Piotr Koniuch**, śpiewak, działacz emigracyjny (Włochy, Belgia, USA, Kanada).
1998 – zmarł **Leonid Karol**, białoruski działacz w Wilnie. Pochowany na wileńskim cmentarzu prawosławnym.

15 lipca

1410 – bitwa pod Grunwaldem. Rozgromienie Zakonu Krzyżackiego przez wojska Królestwa Polskiego i WKL.

1678 – w Holszanach (rejon oszmiański) urodził się **Anastazy Ludwik Kierśnicki** (zm. w 1733 r.), katolicki teolog, prawoznawca, pedagog, pisarz.
1876 – w folwarku Pieszczyn (rejon szczuczyński) urodziła się **Ciotka** (właściwie: **Alojza Paszkiewicz**, po mężu **Kairys**), działaczka społeczno-polityczna, poetka, wydawczyni.
1900 – w Ogrodnikach (rejon postawski) urodził się **Uładzimir Duboŭka**, pisarz, tłumacz.
1903 – na koloni Laguciewo (rejon zdzięciolski) urodziła się **Alena Labiecka**, działaczka TSB.
1926 – urodził się **Jan Sadoŭski**, naukowiec, badacz twórczości Franciszka Skaryny, działacz społeczny emigracji białoruskiej (Anglia, Kanada).

16 lipca

1874 – w Brukseli zmarł **Wiktor Heltman**, publicysta, uczestnik powstania listopadowego.
1901 – we wsi Marchaczowszczyzna (rejon stołpecki) urodził się **Aleksander Kryt** (późniejszy metropolita **Andrej**), białoruski działacz religijny na emigracji (Niemcy, Anglia, USA).
1976 – w Nowym Jorku zmarł **Janka Stankiewicz**, działacz społeczno-kulturalny, językoznawca, historyk, tłumacz, wydawca, publicysta, pedagog, działacz emigracyjny (Niemcy, USA).
2005 – w Nowym Jorku zmarła **Janina Kachanoŭska**, działaczka białoruskiego ruchu na emigracji.
2005 – w Mińsku odbył się IV Zjazd Białorusinów Świata (trwał do 17 lipca).

17 lipca

1918 – w Moskwie rozpoczął się Wszechrosyjski Zjazd Uchodźców z Białorusi (trwał do 21 lipca). Wzięło w nim udział 227 delegatów.
1919 – rząd Republiki Litewsko-Białoruskiej zaprzestał swojej działalności.
1998 – zmarł **Siarhiej Sidar**, geograf, pedagog.

18 lipca

1946 – w sowieckim więzieniu w Nowosadach za Mińskiem zmarł **Albin Jaroszewicz** (ur. w 1879 r. w Jasionowej Dolinie w powiecie sokólskim), duchowny katolicki, teolog, działacz społeczny, więzień faszystowskich i sowieckich łagrów.

19 lipca

1450 – po raz pierwszy w źródłach pisanych pojawia się wzmianka o miasteczku Uzda (obecnie w obwodzie mińskim).
1635 – zmarł **Paweł Stefan Sapieha** (ur. w 1565 r.), podkanclerzy litewski, państwowy działacz WKL.
1855 – zmarł **Tomasz Zan**, uczestnik ruchu wyzwoleńczego, filomata, przyrodoznawca, literat.

1869 (lub 1867) – we wsi Dubiejkowo (rejon mścisławski) urodził się **Lawon Witan-Dubiejkowski**, działacz białoruskiego ruchu narodowego, poeta, architekt, budowniczy.
1919 – zmarł **Józef Berkman**, malarz, uczestnik powstania styczniowego. Pochowany w Warszawie.
1927 – w Zagórzu (rejon korelicki) urodził się **Michaś Saŭka**, białoruski i belgijski znawca sztuki, archeolog.
1943 – w Borowikowszczyźnie (rejon wołożyński) faszyści zakatowali **Karola Hermana Stępnia** (ur. 21 października 1910 r. w Łodzi) i **Józefa Achillesa Puchałę** (ur. 18 marca 1911 r. w Kosinie koło Łańcuta), duchownych katolickich, działaczy religijnych. Beatyfikowani 13 czerwca 1999 r.
1943 – w sowieckim łagrze w Komsomolsku na Amurze zginął **Siarhiej Darożny** (właściwie: **Sierada**), poeta, tłumacz.
1977 – w Murray (stan Kentucky) zmarł **Iwan Lubaczka**, białoruski nauczyciel, historyk, emigrant (Niemcy, USA).
1980 – w Mińsku zapłonął ogień olimpijski.

20 lipca

Międzynarodowy Dzień Szachów

1617 – założono zakon bazylianów – unickie zgromadzenie zakonne.
1856 – w Babczynie (rejon chojnicki) urodził się **Czesław Pietkiewicz**, etnograf, folklorysta.
1897 – zmarł **Oskar Gustaw Awejde** (ur. w 1837 r. w Mariampolu, obecnie Litwa), uczestnik powstania styczniowego, prawnik, historyk, pamiętnikarz.

21 lipca

1770 – zmarł **Udalryk Krzysztof Radziwiłł**, pisarz wielki litewski, działacz państwowy WKL.
1860 – w Wilnie (wg innych przekazów w majątku Jaryłówka) urodził się **Antoni Kamiński**, grafik i malarz.
1891 – w Starycy (rejon kopylski) urodził się **Symon Kandybowicz**, działacz społeczno-polityczny, emigrant (Niemcy).
1917 – w Mińsku odbył się II Zjazd Białoruskich Organizacji Narodowo-Demokratycznych (trwał do 23 lipca); stworzono Centralną Radę Białoruską.
1999 – w Mińsku malarz **Aleś Puszkin** zorganizował performance zatytułowany „Prezent dla prezydenta" – przywiózł przed budynek administracji prezydenta taczkę wypełnioną gnojem.

22 lipca

1698 – wojska hetmana Wielkiego Księstwa Litewskiego **Kazimierza Sapiehy** pod Jurborkiem rozbiły wojska konfederatów republikanów.
1831 – do Nowogródka weszli powstańcy sprzeciwiający się rosyjskiej okupacji.

1906 – w Mikołajewszczyźnie (rejon stołpecki) odbył się nielegalny Zjazd Nauczycieli Białoruskich Guberni Mińskiej (uczestniczyło 16 osób, zjazd trwał dwa dni).
1993 – w USA odbyło się spotkanie przewodniczącego Rady Najwyższej RB **Stanisława Szuszkiewicza** z prezydentem USA **Billem Clintonem**; podpisano deklarację o współpracy międzypaństwowej.

23 lipca

1895 – urodził się **Michaił Sazyka**, działacz wojskowy, śpiewak, działacz emigracyjny (Niemcy).
1906 – w Mielkanowiczach (rejon słonimski) urodził się **Anton Wałynczyk**, choreograf, kompozytor, pedagog.
1966 – w Danville (stan Illinois) zmarł **Aleksander Rużancoŭ**, działacz społeczno-polityczny na emigracji (Niemcy, USA).
1995 – w Mińsku zmarł **Aleś Stawier**, poeta, prozaik, dramaturg. Pochowany w Kołodziszczach (rejon miński).
1996 – w Grodnie została otwarta apteka-muzeum (w budynku klasztoru jezuitów – najstarsza apteka w Białorusi).

24 lipca

1820 – w Prużanie urodził się **Lucjan Kraszewski**, malarz, rysownik, fotografik, uczestnik powstania styczniowego.
1896 – w Niehniewiczach (rejon nowogródzki) urodził się **Aleksander Orsa**, pedagog, doktor przyrodoznawstwa, działacz emigracyjny (Niemcy, USA).
1925 – Albertyn otrzymał status pierwszej na Białorusi parafii obrządku greckokatolickiego.
1998 – w Wilnie rozpoczął się II Zjazd Białorusinów Regionu Bałtyckiego (trwał 24-25 lipca).

25 lipca

1570 – w Jarosławiu i Kostromie na rozkaz cara **Iwana Groźnego** zamordowano 665 więźniów z Połocka.
1884 – w Wilnie urodził się **Aleksander Wiernikoŭski**, duchowny prawosławny, więzień gułagu.
1897 – w Mikołajewszczyźnie (rejon stołpecki) urodził się **Antoś Halina** (właściwie: **Michaś Mickiewicz**), pisarz i działacz społeczny na emigracji (USA), brat **Jakuba Kołasa**.
1916 – urodził się **Mikałaj Karanieŭski**, inżynier, działacz białoruskiej emigracji (Australia).
1919 – zmarł **Iwan Chlabcewicz** (ur. w 1857 r. w Siadzielnikach, rejon wołkowyski), duchowny prawosławny, krajoznawca i publicysta.
1939 – zmarł **Edward von Ropp**, działacz religijny i społeczno-polityczny na Białorusi i Łotwie, biskup wileński, arcybiskup mohylewski.

1945 – Mohylewie został rozstrzelany **Stanisław Hrynkiewicz**, działacz społeczno-polityczny i kulturalny, pisarz, jeden z liderów Białoruskiej Chrześcijańskiej Demokracji.
1984 – zmarł **Uładzimir Karatkiewicz**, narodowy pisarz Białorusi. Został pochowany w Mińsku na Cmentarzu Wschodnim.
1993 – w Lidzie odsłonięto pomnik **Franciszka Skaryny** (rzeźbiarz – **Walerian Januszkiewicz**).
1997 – w Stanach Zjednoczonych zmarła **Natalla Arsienniewa**, poetka, działaczka emigracji białoruskiej (USA).
2006 – w Mińsku zmarł **Janka Bryl**, białoruski pisarz narodowy. Pochowany w Kołodziszczach pod Mińskiem.

26 lipca

1511 – Nowogródek otrzymał prawo magdeburskie.
1592 – zmarł **Jan Kiszka** (ur. ok. 1540), starosta generalny żmudzki, kasztelan wileński i wojewoda brzeskolitewski, mąż stanu WKL, założyciel szkoły ariańskiej w Iwiu.
1720 – w Zamościu rozpoczął się sobór hierarchii greckokatolickiej Rzeczpospolitej (trwał do 17 września 1720 r.). Sobór przyjął szereg ważnych przepisów dogmatycznych i obrzędowych.
1792 – Ostryna (rejon szczuczyński) otrzymała herb.
1909 – w regionie brzeskim urodził się **Janka Makarewicz**, poeta, działacz emigracji białoruskiej (Australia).
1931 – w Winnej na Podlasiu zmarł **Michał Piotrowski**, duchowny katolicki, pedagog, działacz społeczno-kulturalny.
1933 – w Kosowie (rejon iwacewicki) zmarł **Franciszek Hrynkiewicz**, działacz religijny i kulturalny.
1948 – w Waronach (rejon witebski) urodził się **Uładzimir Pleszczanka**, działacz społeczny, przewodniczący witebskiej rady regionalnej Konserwatywno-Chrześcijańskiej Partii BFL.
1952 – w Narowli urodził się **Hienadź Kułażanka** (w lipcu 1981 r. w czasie służby wojskowej zniknął bez wieści w pobliżu Heratu w Afganistanie), działacz podziemnych wydawnictw białoruskich w latach 1970.
1978 – zmarł **Alaksiej Wasilenia**, działacz społeczno-polityczny, w czasie II wojny światowej lider Białoruskiej Samopomocy Ludowej w Słonimiu, działacz białoruskiej emigracji (Niemcy, Australia). Pochowany na cmentarzu Rookwood w Sydney.
1989 – w Mińsku odbył się wiec, którego uczestnicy domagali się utworzenia komisji śledczej w sprawie utajniania informacji o katastrofie w Czarnobylu.
1993 – decyzją Narodowego Banku RB w kraju zaprzestano używania radzieckiej waluty i wprowadzono walutę krajową – białoruski rubel.
1997 – w Mińsku rozpoczął się II Zjazd Białorusinów Świata (trwał 26-27 lipca).

27 lipca

1896 – w Odessie urodził się **Jazep Horyd**, grafik, malarz.
1906 – w Mińsku urodził się **Jerzy Giedroyc**, działacz społeczny, polityk, publicysta, wydawca polskiego pisma „Kultura”. Bardzo aktywnie wspierał rozwój białoruskiej nauki i kultury.
1910 – zmarł **Władysław Dybowski**, powstaniec styczniowy, zoolog, botanik, paleontolog, mineralog, folklorysta.
1941 – ukazał się pierwszy numer „Minskaj Gazety” (od 1942 r. – „Białoruska Gazeta”; ukazywała się w Mińsku do 28 czerwca 1944 r.).
1944 – urodził się **Walancin Szaŭcoŭ**, pedagog.
1969 – zmarł **Jaŭchim Kipiel**, działacz społeczno-polityczny, emigrant (Niemcy, USA). Pochowany na białoruskim cmentarzu w South River.
1988 – zmarł **Serafin Tataryn**, działacz społeczno-kulturalny, działacz BWRH i TSB.
1990 – Rada Najwyższa przyjęła deklarację w sprawie suwerenności Republiki Białoruś.
1993 – w Gdańsku otwarto Konsulat Generalny RB.
1996 – w Mińsku odbył się 20-tysięczny mityng, który żądał ustąpienia **Aleksandra Łukaszenki**.

28 lipca

1812 – w Warszawie urodził się **Józef Ignacy Kraszewski**, pisarz, historyk, działacz społeczny.
1863 – w Rohaczowie został rozstrzelany **Tomasz Hryniewicz** (ur. w 1815 r. w rejonie bychowskim), uczestnik powstania styczniowego.
1879 – w Aczukiewiczach (rejon nowogródzki) urodził się **Wasil Rahula**, działacz społeczno-kulturalny, pedagog, działacz białoruskiej emigracji (Niemcy, Belgia, USA).
1897 – w Mińsku zmarł **Janka Łuczyna** (właściwie: **Iwan Niesłuchoŭski**), poeta. Pochowany na Cmentarzu Kalwaryjskim.
1902 – w Dźwińsku (obecnie Łotwa) urodził się **Wiktar Waltar**, białoruski pisarz.
1920 – zmarł **Aleś Harun** (właściwie: **Aleksander Pruszyński**), działacz białoruskiego ruchu narodowowyzwoleńczego, poeta. Pochowany w Krakowie na Cmentarzu Rakowickim.
1944 – wojska sowieckie zajęły Brześć.
1972 – w Nowym Jorku zmarł **Jazep Hładki**, działacz społeczny, folklorysta, etnograf, działacz emigracyjny (Niemcy, USA).
1997 – w Wilnie zmarł **Lawon Łuckiewicz**, działacz polityczny, społeczny i kulturalny, więzień łagrów sowieckich. Pochowany na cmentarzu na Rossie.

29 lipca

1908 – w Czausach urodził się **Jurka Lawonny** (właściwie: **Leanid Jurkiewicz**; rozstrzelany w Kuropatach jesienią 1937 r.), poeta.
1920 – w Kownie ukazała się gazeta „Pahonia" (ukazywała się jako dziennik do 31 grudnia 1920 r.).
1960 – zmarł **Teodor Daniluk**, działacz religijny i wojskowy, jeden z twórców Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej. Od 1950 r. mieszkał w USA. Pochowany na białoruskim cmentarzu w New Brunswick.
2000 – w Mińsku odbył się Wszechbiałoruski Zjazd za Niezależność (1376 delegatów).
2004 – w Mińsku zmarł **Jazep Jucho**, prawnik, historyk prawa, członek Konserwatywno-Chrześcijańskiej Partii BFL.

30 lipca

1729 – w Olekszycach (rejon brzostowicki) urodził się **Ignacy Jakub Massalski**, duchowny katolicki, białoruski i polski działacz oświatowy, teolog.
1840 – rosyjski car **Mikołaj I** wydał dekret zabraniający używania słowa „Białoruś" i nakazujący nazywać ziemie białoruskie „Krajem Północno-Zachodnim".
1905 – proklamowano manifest o wolności religijnej i obywatelskiej w imperium rosyjskim.
1917 – zmarł **Jan Kurczewski** (ur. w 1854 r. w Daniuszewie, rejon smorgoński), duchowny katolicki, historyk, pedagog.
1941 – w Małej Kowalewszczyźnie (rejon miorski) został rozstrzelany przez hitlerowców **Florian Mancewicz** (ur. w 1890 r. w Ikaźni, rejon brasławski), działacz społeczny, pedagog.

31 lipca

1649 – bitwa pod Łojowem, zakończona klęską 15-tysięcznych oddziałów kozackich dowodzonych przez **Michała Kryczewskiego**. Zwycięskimi wojskami Wielkiego Księstwa Litewskiego dowodził **Janusz Radziwiłł**.
1802 – w majątku Niedźwiadka Wielka (rejon korelicki) urodził się **Ignacy Domeyko**, uczestnik ruchu narodowowyzwoleńczego, filomata, geolog, mineralog, bohater narodowy Chile.
1913 – w Podkosowiu (rejon nowogródzki) urodził się **Michał Pietrykiewicz**, krajoznawca, muzealnik, pedagog.
1941 – zmarł **Jakub Czechaŭski**, atleta i zapaśnik.
1942 – niedaleko Nowogródka hitlerowcy rozstrzelali 60 mieszkańców i dwóch duchownych katolickich – **Michała Daleckiego** i **Józefa Kuczyńskiego**.
1944 – NKWD rozpoczęło operację likwidacji na terenie Białorusi zbrojnego podziemia antysowieckiego. W ciągu roku aresztowano niemal 100 tys. osób. Zamordowano około 3 200 patriotów białoruskich.
1949 – odbył się pierwszy zjazd Zjednoczenia Białorusko-Amerykańskiego (BAZA)
1981 – w Mińsku zmarł **Michaś Łarczanka**, literaturoznawca, krytyk, który w 1956 r. został oskarżony o nacjonalizm. Pochowany na Cmentarzu Północnym.

SIERPIEŃ

1 sierpnia

1520 – w Krakowie urodził się **Zygmunt II August**, wielki książę litewski oraz król Polski w latach 1548-1572 (formalnie od 1529 r.).
1861 – zmarł **Ignacy Chodźko**, pisarz, pamiętnikarz.
1912 – w Wialeniu (rejon puchowicki) urodził się **Janka Rołsan** (właściwie: **Hadzicki**), działacz społeczno-kulturalny, poeta, emigrant (Australia).
1914 – rozpoczęła się I wojna światowa.
1920 – Armia Czerwona zdobyła Brześć.
1921 – w Pudzinie (rejon nowogródzki) urodził się **Uładzimir Urbanowicz**, krajoznawca, pedagog, kulturolog.
1943 – w uroczysku Batorówka niedaleko Nowogródka faszyści rozstrzelali 11 sióstr nazaretanek. 6 marca 2000 r. siostry zostały beatyfikowane.
1957 – w Warszawie zmarł **Mikołaj Wołyńczyk** (ur. 21 kwietnia 1910 r. w Świsłoczy) – aktor teatralny. Występował w teatrach Grodna, Sosnowca, Łodzi, Warszawy i Witebska.
1994 – zmarł **Wosip Bliźniuk**, uczestnik antykomunistycznego ruchu podziemnego w Smorgoniach, więzień łagrów sowieckich. Pochowany w Smorgoniach.

2 sierpnia

1549 – w Ćmielowie urodził się **Mikołaj Krzysztof Radziwiłł Sierotka**, marszałek wielki litewski, państwowy działacz WKL, podróżnik, pamiętnikarz.
1794 – bitwa pod Słonimiem pomiędzy dywizją koronną **Karola Sierakowskiego** i wojskami rosyjskimi.
1833 – w Grodnie powieszono **Michała Wołłowicza**, organizatora ruchu narodowowyzwoleńczego, uczestnika powstania listopadowego.
1840 – rosyjskie władze okupacyjne zniosły na terenie Białorusi Statut WKL zastępując go prawem rosyjskim.
1841 – na Mohylewszczyźnie urodził się **Jan Mancewicz**, żołnierz, uczestnik powstania styczniowego.
1886 – w Zabielu (rejon słucki) urodził się **Mikołaj Gutkowski**, działacz społeczny, prawnik.
1899 – Krakowie zmarł **Jan Wańkowicz**, urzędnik bankowy, dowódca oddziału powstańczego na Litwie w latach 1863-1864 r., więzień polityczny i emigrant. Pochowany na Cmentarzu Rakowickim.
1919 – w Wilnie Centralna Rada Białoruska Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny utworzyła Białoruską Komisję Wojskową – organ odpowiedzialny za formowanie białoruskich oddziałów w wojsku polskim.
1953 – zmarł **Siarhiej Skandrakoŭ**, uczony, krajoznawca, publicysta.

3 sierpnia

1470 – założono Klasztor Zaśnięcia Bogurodzicy w Żyrowicach.
1615 – zmarł **Krzysztof Mikołaj Dorohostajski**, państwowy działacz WKL, założyciel drukarni w Oszmianie Murowanej.

1654 – bitwa pod Orszą pomiędzy oddziałami hetmana polnego litewskiego **Wincentego Gosiewskiego** z wojskami moskiewskimi.
1847 – zmarł **Marcin Ciepliński** (ur. w 1810 r. w folwarku Krupowo, rejon zelwieński, wg innych przekazów w Cieszejkowie), poeta, folklorysta, uczestnik powstania listopadowego.
1953 – w Uździe urodził się **Walery Szabluk**, historyk.
1971 – w Mińsku zmarł **Janka Maŭr** (właściwie: **Iwan Fiodaraŭ**), pisarz, tłumacz, jeden z prekursorów białoruskiej literatury dziecięcej. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim.

4 sierpnia

1651 – wojska Wielkiego Księstwa Litewskiego na czele z księciem **Januszem Radziwiłłem** zdobyły Kijów.
1676 – na wschodzie Białorusi urodził się **Dominik Rudnicki**, jezuita, poeta, pedagog.
1838 – w Wołożynie urodził się **Józef Berkman**, malarz, uczestnik powstania styczniowego.
1917 – w Odessie urodził się **Janka Bryl**, białoruski pisarz narodowy.
1947 – w Wielkorycie (rejon małorycki) urodził się **Mikoła Sielaszczuk**, malarz.
1973 – w Chicago zmarł **Michał Urbanowicz**, duchowny katolicki, działacz kulturalny, pedagog. Pochowany na cmentarzu św. Kazimierza w Chicago.
2001 – w Mińsku zmarł **Wiaczasłaŭ Adamczyk**, pisarz.

5 sierpnia

1392 – ugoda w Ostrowie – porozumienie między **Władysławem Jagiełłą**, a jego stryjecznym bratem **Witoldem**, na mocy którego władza nad WKL została przekazana Witoldowi.
1461 – w Krakowie urodził się **Aleksander**, wielki książę litewski w latach 1492-1506.
1506 – bitwa pod Kleckiem, w czasie której wojska WKL pod wodzą kniazia **Michała Glińskiego** rozgromiły wojska chanatu krymskiego.
1772 – przyjęto konwencję petersburską, na mocy której dokonano pierwszego rozbioru Rzeczpospolitej.
1815 – zmarł **Hieronim Stroynowski**, biskup wileński, działacz Komisji Edukacji Narodowej, reformator szkolnictwa na Litwie i Białorusi.
1816 – w Warszawie zmarł **Tomasz Wawrzecki** (ur. pomiędzy 1753-1759 w pow. brasławskim), działacz społeczno-polityczny i wojskowy WKL, jeden z przywódców insurekcji kościuszkowskiej. Pochowany w Widzach (rejon brasławski).
1864 – w cytadeli warszawskiej został powieszony **Romuald Traugutt**, jeden z przywódców powstania styczniowego. Pochowany w Lwowie.
1886 – w Dokudowie (rejon lidzki) urodził się **Bronisław Jamontt**, białoruski i polski malarz, pedagog.

1908 – zmarł **Walery Wróblewski**, jeden z przywódców powstania styczniowego. Pochowany w Paryżu na cmentarzu Père-Lachaise.
1985 – w Chicago zmarł **Czesłaŭ Budźka**, działacz społeczny, emigrant (Niemcy, Anglia, USA).
1989 – zmarł **Łazar Ran**, malarz i rzeźbiarz.

6 sierpnia

1492 – w Wilnie wielki książę litewski **Aleksander** wydał przywileje dla bojarstwa litewskiego, które miały charakter feudalnej konstytucji, czym stworzył podstawy ładu społeczno-państwowego w WKL.
1517 – w Pradze **Franciszek Skaryna** wydał Psałterz – pierwszą białoruską i wschodniosłowiańską książkę drukowaną.
1520 – urodziła się **Barbara Radziwiłłówna**, wielka księżna litewska, królowa polska w latach 1550-1551.
1715 – w Gembulach (powiat lidzki) urodził się **Maciej Dogiel**, historyk, archeolog, prawoznawca.
1840 – w Kalaciczach (rejon hłuski) urodził się **Olgierd Obuchowicz**, pisarz, uczestnik powstania styczniowego.
1877 – w Mścisławiu zmarł **Iwan Nosowicz**, językoznawca, leksykograf, folklorysta, etnograf. Pochowany na cmentarzu przyklasztornym w Tupiczewie.
1884 – w Żyrowicach (rejon słonimski, wg innych przekazów w Klejnikach, powiat bielski) urodził się **Jaŭhien Chlabcewicz**, bibliotekoznawca, literaturoznawca, publicysta, pedagog.
1914 – urodził się **Michaś Rahula**, emigracyjny działacz społeczny i kulturalny (Niemcy i USA).
1990 – w Mińsku odbyła się prezentacja pierwszego numeru czasopisma „Unia".
1994 – w Wilnie rozpoczął się Zjazd Białorusinów Regionu Bałtyckiego (trwał 6-7 sierpnia). Odsłonięto tablicę pamiątkową poświęconą **Jankowi Kupale**.

7 sierpnia

1837 – w folwarku Karmaniszki (obecnie Litwa) urodził się **Bolesław Kołyszko**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1867 – w Warszawie zmarł **Ludwik Kamieński** (ur. w 1786 r. w Bastunach na Polesiu), uczestnik powstania listopadowego, poeta, tłumacz.
1879 – w Dubnie (rejon mostowski) urodził się **Piotr Kreczeŭski**, działacz społeczno-polityczny, poeta, historyk, przewodniczący Rady BRL.
1880 – w Słonimiu urodził się **Haliasz Leŭczyk** (wg innych przekazów 20 lipca, właściwie: **Ilja Laŭkowicz**, zginął we wrześniu 1944 r. w Warszawie), poeta, działacz oświatowy, kolekcjoner.
1910 – w Wieszewce (rejon berezyński) urodził się **Jakub Jermałowicz**, pisarz.
1915 – w Wilnie wyszedł ostatni numer „Naszej Niwy".
1995 – w Mińsku zmarł **Maksim Tank** (właściwie: **Jaŭhien Skurko**), poeta, prozaik, działacz społeczny. Pochowany we wsi Pilkowszczyzna (rejon miadziolski).

8 sierpnia

1780 – w swoim majątku Hruszówka (powiat nowogródzki) popełnił samobójstwo **Tadeusz Rejtan** (ur. w 1742 r. w Hruszówce), działacz polityczny WKL i Rzeczpospolitej.
1919 – rozpoczęła się okupacja Mińska przez wojska polskie (trwała do 11 lipca 1920 r.).
1976 – w Glen Spy (USA) zmarł **Mikałaj Łapicki**, duchowny prawosławny, działacz religijno-społeczny emigracji białoruskiej.
1977 – w Paryżu zmarł **Leŭ Haroszka**, duchowny unicki, działacz oświatowy i religijny, historyk, wydawca, pisarz, działacz białoruskiej emigracji (Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Watykan). Pochowany na cmentarzu St. Pancras w Londynie.

9 sierpnia

1856 – zmarł **Florian Bochwic**, filozof, pisarz, działacz oświatowy. Pochowany we wsi Darewo (rejon lachowicki).
1890 – w Czemierach (rejon słonimski) urodził się **Maksim Bursiewicz**, działacz ruchu zachodniobiałoruskiego, aktywista BWRH.
1910 – w majątku Żłobowce (rejon wołkowyski) urodziła się **Łarysa Geniusz** (z domu **Mikłaszewicz**), poetka, więźniarka gułagu.
1976 – w Mińsku zmarł **Iwan Mieleż**, pisarz, działacz społeczny. Pochowany na Cmentarzu Moskiewskim.

10 sierpnia

1787 – w Hryniewiczach (powiat bielski), urodził się **Ignacy Daniłowicz**, badacz historii prawa WKL.
1796 – w Małej Kaplicy (rejon grodzieński) urodził się **Ignacy Legatowicz**, poeta białoruski i polski, pedagog.
1912 – w Mińsku urodził się **Haŭryił Wierasaŭ**, szachista, teoretyk szachowy.
1920 – w Mińsku rozpoczęła działalność grupa teatralna **Uładzisława Hałubka** (od 1926 r. – Białoruski Państwowy Teatr Wędrowny, od 1932 r. – III Białoruski Teatr Państwowy; działał do 1937 r.).
1929 – w Morgowicy (rejon dokszycki) urodził się **Aleś Stawier**, poeta, prozaik, dramaturg.

11 sierpnia

1127 – pierwsza informacja na temat Grodna w źródłach pisanych (Latopis Laurentego).
1974 – w Połocku odsłonięto pomnik **Franciszka Skaryny**.

12 sierpnia

1399 – bitwa nad rzeką Worsklą pomiędzy wojskami WKL dowodzonymi przez **Witolda** i wojskami Złotej Ordy. Porażka wojsk WKL.
1654 – bitwa pod Szkłowem pomiędzy armią WKL dowodzoną przez **Janusza Radziwiłła** z moskiewskimi wojskami kniazia **Jakowa Czerkawskiego**.
1877 – w Surynce (rejon słonimski) urodził się **Teodor Daniluk**, działacz religijny i wojskowy, uczestnik powstania słuckiego, jeden z twórców Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej; od 1950 r. mieszkał w USA.
1893 – w Wiaźmie (gubernia smoleńska, obecnie Rosja) urodził się **Aleksander Rużancoŭ**, działacz społeczno-polityczny na emigracji (Niemcy i USA).
1936 – w łagrze sowieckim zmarł **Piotr Miotła** (ur. w 1890 r. w Kuchcińcach, rejon miński), działacz zachodniobiałoruskiego ruchu wyzwoleńczego.
1948 – w Czechosłowacji sowieckie organy karne aresztowały **Janka** i **Łarysę Geniuszów**. Później zostali osądzeni i skazani na 25 lat łagrów.
1992 – zmarł **Jurka Łuckiewicz**, żołnierz, nauczyciel, jeden z przywódców Białoruskiej Niezależnej Partii, więzień łagrów sowieckich. Pochowany w Wilnie.
2006 – w Göteborgu (Szwecja) w czasie mistrzostw Europy w lekkiej atletyce białoruscy sportowcy tego dnia zdobyli 5 medali (w tym 3 złote).

13 sierpnia

1911 – w Małyszkowszczyźnie (rejon oszmiański) urodził się **Wincenty Skłubowski**, działacz społeczno-kulturalny, aktywista TSB, po II wojnie światowej działał na Białostocczyźnie. Zmarł 2 maja 2002 r. w Białymstoku.
1913 – w Witebsku urodził się **Anatol Bahatyroŭ**, kompozytor, pedagog.
1922 – urodził się **Kastuś Szyszeja** (pseudonim **Aroł**), działacz białoruskiego ruchu wyzwoleńczego, więzień łagrów sowieckich.
1923 – w Katoliszach (rejon nowogródzki) urodził się **Samson Piarłowicz**, poeta, więzień gułagu.
1956 – w Mińsku zmarł **Jakub Kołas**, narodowy pisarz Białorusi. Pochowany na Cmentarzu Wojskowym.
1995 – zmarł **Alaksiej Mielnikaŭ**, białoruski literaturoznawca.
2002 – w Wilnie rozpoczął się III Zjazd Białorusinów Regionu Bałtyckiego (trwał 13-14 sierpnia).

14 sierpnia

1385 – w Krewie zawarto unię personalną Królestwa Polskiego z WKL.
1794 – w majątku Terespol (powiat połocki) urodził się **Michał Baliński**, historyk, pisarz, publicysta, działacz oświatowy.
1842 – w Szuściańcach (powiat dyneburski) urodził się **Włodzimierz Kowalewski**, przyrodoznawca, twórca ewolucyjnej paleontologii, uczestnik powstania styczniowego.
1873 – zmarł **Antoni Rutkowski** (ur. w 1805 r.), pedagog, bibliotekarz, uczestnik powstania listopadowego.
1882 – w Szacku (rejon puchowicki) urodził się **Aleksander Mikulczyk** (zm. po 1918 r.), poeta.

1889 – w Duderhofie pod Petersburgiem zmarł **Aleksander Kazimierz Gintowt-Dziewałtowski**, duchowny katolicki, arcybiskup mohylewski, uczestnik ruchu narodowowyzwoleńczego na Grodzieńszczyźnie.
1941 – w obozie koncentracyjnym Auschwitz zginął **Maksymilian Maria Kolbe**, franciszkanin, który ofiarował życie za innego człowieka. Kanonizowany 10 października 1982 r.
1941 – podpisano porozumienie sowiecko-polskie o rozpoczęciu formowania armii **Andersa**, w której służyło wielu Białorusinów. Armia formowała się na terenie ZSRR od sierpnia 1941 r. do marca 1942 r. Później przemaszerowała przez Iran, Irak, walczyła w Afryce i Europie.
1958 – w Chicago (USA) zmarł **Edziuk Budźka**, poeta, publicysta, działacz społeczny. Pochowany na miejscowym cmentarzu św. Wojciecha.
1975 – w USA **Janka** i **Stanisław Stankiewiczowie** założyli Wielkolitewską Fundację im. **Lwa Sapiehy** – prywatną fundację na rzecz rozwoju nauki białoruskiej.
1985 – w zamku w Krewie i na Janowej Górze pod Krewem inteligencja z Mińska, Mołodeczna i Grodna uczciła 600-lecie unii krewskiej.

15 sierpnia

1068 – kijowianie zbuntowali się przeciwko kniaziowi **Izasławowi**. W efekcie kijowskim kniaziem został wybrany **Wsiesław Braczysławowicz Czarodziej**.
1780 – w Małej Brzostowicy (rejon brzostowicki) urodził się **Ignacy Onacewicz**, historyk, archeograf, pedagog.
1831 – w Sieliszczach (rejon korelicki) urodził się (wg innych przekazów 15 czerwca) **Wincenty Korotyński**, poeta białoruski i polski, publicysta, tłumacz.
1858 – w guberni grodzieńskiej urodził się **Michaił Plis**, duchowny prawosławny, działacz społeczny.
1910 – zmarł **Zygmunt Gloger**, polski etnograf, archeolog, który badał Zachodnią Białoruś.
1924 – w Dubrowie (rejon rzeczycki) urodził się **Paweł Guz (Dubroŭski)**, emigracyjny działacz społeczny w Australii.
1954 – w Podświllu (rejon głębocki) zmarł (wg innych przekazów 15 września) **Jazep Drazdowicz**, malarz, rzeźbiarz, etnograf, archeolog, pedagog, jeden z założycieli malarstwa narodowo-historycznego. Pochowany na cmentarzu pomiędzy wsiami Liplany i Małe Dawidki (rejon głębocki).
1972 – w Mińsku sowieckie służby specjalne zamordowały **Lawona Baraznę**, malarza, grafika, dysydenta. Pochowany w Mińsku.
1988 – w Lęborku zmarł **Mikołaj Dworzecki**, działacz społeczny, poeta, emigrant (po wojnie mieszkał w Polsce).

16 sierpnia

1869 – zmarła **Gabriela Albina Puzynina**, księżna, poetka, komediopisarka i pamiętnikarka.
1903 – w Syczewiczach (rejon mołodeczański) urodził się **Mikoła Abramczyk**, działacz emigracyjny (Czechy, Francja, Niemcy), prezydent BRL od 1947 r.

1945 – ZSRR i Polska podpisały umowę o zmianie granicy sowiecko-polskiej. Polska uzyskała 17 powiatów byłego obwodu białostockiego i 3 powiaty obwodu brzeskiego.
1990 – w Mińsku zmarł **Jazep Siemiażon (Siemiażonaŭ)**, tłumacz i literat. Pochowany na Cmentarzu Północnym.

17 sierpnia

1629 – w Olesku (województwo lwowskie, Ukraina) urodził się **Jan III Sobieski**, król Polski i wielki książę litewski w latach 1674-1696.
1807 – w Grodnie uroczyście poświęcono sobór św. Zofii (wcześniej – Fara Witoldowa, która po pożarze w 1793 r. została przebudowana na świątynię prawosławną).
1863 – w Mińsku rozstrzelano **Jana Żmaczyńskiego** (**Zmaczyńskiego**, ur. około 1831 r. w powiecie mińskim), uczestnika powstania styczniowego.
1907 – w Sawie (rejon horecki) urodził się **Wasil Kawal** (właściwie: **Kawaloŭ**), pisarz i dziennikarz.
2003 – w Australii zmarł **Paweł Guz (Dubroŭski)**, emigracyjny działacz społeczny.

18 sierpnia

1613 – we Włodzimierzu Wołyńskim (Ukraina) zmarł **Hipacy Pociej**, współtwórca unii brzeskiej, hierarcha prawosławny, a następnie unicki, polemista religijny. Pochowany w soborze katedralnym.
1891 – w Bobrowni (rejon grodzieński) urodził się **Makar Kraŭcoŭ** (właściwie: **Makar Kaściewicz**, zginął w niewoli w grudniu 1939 r.), poeta, pisarz, uczestnik powstania słuckiego.
1924 – w Mińsku aresztowano lidera podziemia antysowieckiego **Borysa Sawinkowa**, którego czekiści obłudnie zaprosili do ZSRR.
1927 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Narod" (wychodziła do lipca 1929 r.).
1942 – w sowieckim łagrze na Kołymie zmarł **Lawon Bildziukiewicz**, pedagog, matematyk, działacz społeczny.
1947 – w Pleszczanicach (rejon łohojski) urodził się **Mikoła Truchan**, reżyser teatralny, aktor.
1962 – uczczono 1100-lecie Połocka.
1970 – w Stołpcach zmarł **Michaś Biełу**, dysydent, więzień gułagu.

19 sierpnia

1831 – w majątku Surwiliszki (rejon postawski) urodził się **Zygmunt Czechowicz**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1848 – w Wilnie zmarł **Michał Pełka Poliński**, pedagog, matematyk.
1893 – urodził się **Bolesław Sloskans**, łotewski duchowny katolicki, w 1930 r. aresztowany i zesłany na Syberię; zwolniony w 1933 r., w latach 1933-1944 mieszkał na Litwie, od 1944 r. do śmierci w Belgii, od 1952 wizytator apostolski dla katolików białoruskich w Europie Zachodniej, w 2000 rozpoczął się jego proces beatyfikacyjny.

1912 – w Bobrujsku urodził się **Barys Mikulicz**, pisarz, więzień gułagu.
1920 – Brześć powtórnie zajęły polskie wojska.
1925 – ukazał się pierwszy numer „Życcio Biełarusa" (ukazywało się w Wilnie do 12 listopada 1925 r., redaktor i wydawca **Jazep Turkiewicz**, od numeru 8 – **Uładzimir Warawa**).
1926 – w Nowogródku odbyła się demonstracja przeciwko władzom polskim.
1943 – w łagrze sowieckim zmarł **Josif Woŭk-Lewanowicz**, językoznawca.
1991 – w Moskwie rozpoczął się pucz **Janajewa** – nieudana próba przejęcia władzy w ZSRR przez twardogłowych przywódców KPZR (upadł już 21 sierpnia).
1995 – masowy strajk pracowników metra w Mińsku, który skończył się zwolnieniem uczestników strajku z pracy.
1998 – w Grodnie zmarł **Walancin Szaŭcoŭ**, pedagog. Pochowany na cmentarzu niedaleko stacji Auls pod Grodnem.

20 sierpnia

1506 – zmarł **Aleksander Jagiellończyk** (lub 19 sierpnia), wielki książę litewski w latach 1492-1506. Pochowany w Wilnie.
1919 – w Zakopanem zmarł **Iwan Łuckiewicz**, działacz społeczno-polityczny, archeolog, etnograf, publicysta. W 1991 r. jego symboliczna mogiła została przeniesiona na wileński cmentarz na Rossie.
1924 – w czasie pierwszego zjazdu studentów białoruskich w Pradze utworzono Zrzeszenie Białoruskich Organizacji Studenckich (ABSA).
1938 – rozstrzelany został **Uładzimir Prakulewicz** (ur. w 1887 w Krasnołukach, rejon czaśnicki), działacz polityczny, jeden z przywódców antybolszewickiego powstania słuckiego.
1981 – w Mińsku zmarł **Mikoła Chwiedarowicz**, poeta, prozaik, tłumacz, więzień gułagu. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim.
1991 – w stanie Floryda (USA) zmarł **Bolesław Grabiński** (urodzony we wsi Wroczyńszczyzna, powiat sokólski), emigracyjny działacz białoruskiego ruchu narodowego.
1994 – denominacja rubla białoruskiego (10 starych rubli zamieniono na 1 nowy).

21 sierpnia

1860 – zmarł **Kanuty Rusiecki** (ur. w 1801 r. w Stebiakach koło Poniewieża, Litwa), malarz, pedagog, który tworzył na Białorusi.
2004 – w Atenach **Julia Nieściarenka** (z domu **Barcewicz**), mieszkanka Brześcia, została mistrzynią olimpijską w biegu na 100 m.

22 sierpnia

1861 – w majątku Polewacze (rejon głębocki) urodził się **Ihnat Bujnicki**, aktor, reżyser, pionier białoruskiego teatru narodowego.
1898 – zmarł **Olgierd Obuchowicz**, pisarz, uczestnik powstania styczniowego. Pochowany w Słucku.

1978 – w Mińsku zmarł **Pilip Piestrak**, literat, aktywista KPZB. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim.
1988 – w Mińsku zmarł **Wital Wolski** (właściwie: **Wolski-Zejdel**), pisarz, literaturoznawca. Pochowany na Cmentarzu Północnym.

23 sierpnia

1430 – Polacy zablokowali koronację księcia **Witolda**.
1847 – w Druskiennikach (obecnie Litwa) zmarł **Jan Czeczot**, poeta, działacz oświatowy, folklorysta, filomata. Pochowany w Rotnicy niedaleko Druskiennik.
1893 – w Nałęczowie (powiat puławski) zmarł **Michał Elwiro Andriolli**, malarz, ilustrator, uczestnik powstania styczniowego.
1917 – w Tallinie (Estonia) urodził się **Pimien Panczanka**, narodowy poeta Białorusi.
1955 – zmarł **Iwan Kraskoŭski**, działacz społeczny, pedagog.
1978 – zmarł **Aleh Karawajeŭ**, zapaśnik, mistrz olimpijski z 1960 r.
1987 – w Mińsku zmarł **Michaś Stralcoŭ**, pisarz, krytyk, tłumacz. Pochowany na Cmentarzu Północnym.

24 sierpnia

1744 – w Grodnie odbył się sejmik powiatowy, który opowiedział się za zachowaniem prawa „liberum veto”.
1898 – we wsi Krupka (rejon puchowicki) urodził się **Ściapan Żuryk**, działacz białoruskiego ruchu studenckiego, uczony, zoolog.
1906 – w folwarku Bowdyry (rejon smorgoński) urodził się **Julian Sakowicz**, działacz ruchu narodowowyzwoleńczego, aktywista TSB, KPZB, Samopomocy Ludowej.
1918 – w Wilnie założono organizację kulturalno-oświatową pod nazwą Wspólnota Kulturalno-Narodowa Odrodzenia Narodu Białoruskiego (organizacja działała do 1919 r.).
1928 – w Mińsku urodził się **Janka Ramanoŭski**, malarz.
1979 – w Świsłoczy otwarto rejonowe muzeum historyczno-krajoznawcze.
1986 – w Grodnie po raz pierwszy obchodzono Dzień Rzemieślnika Ludowego.

25 sierpnia

1655 – wojsko moskiewskie zburzyło kościół św. Michała w Wilnie, w którym był pochowany **Lew Sapieha**.
1919 – w Mińsku ukazał się pierwszy numer gazety „Zwon”. Ukazywała się do 19 października 1919 r. Później jej nazwę zmieniono na „Białoruś”.
1932 – w Kruszynianach (powiat sokólski) urodził się **Piatruś Makal**, literat.
1945 – w Starodubie (obwód briański, Rosja) urodził się **Walery Slunczanka**, historyk architektury.
1948 – w Sztokholmie podczas zjazdu Białorusinów założono Białoruską Hramadę w Skandynawii.

1991 – Rada Najwyższa BSRR nadała „Deklaracji o suwerenności państwowej BSRR" status konstytucji i zawiesiła działalność Białoruskiej Partii Komunistycznej.
1991 – w Chicago zmarł **Wacłaŭ Papucewicz** (ur. w 1911 r. na Grodzieńszczyźnie, na emigracji znany jako **Panucewicz**), białoruski działacz państwowy, historyk, działacz emigracyjny (Niemcy, USA).

26 sierpnia

1861 – w Grodnie odbyła się manifestacja religijno-polityczna na czele z księdzem **Józefem Majewskim** przeciw rosyjskiej polityce okupacyjnej.
1880 – urodził się **Guillaume Apollinaire**, francuski poeta białoruskiego pochodzenia (właściwie: **Wilhelm Kostrowicki**).
1933 – weszło w życie postanowienie Rady Komisarzy Ludowych BSRR „O zmianach i uproszczeniu białoruskich zasad pisowni" mające na celu zatarcie różnic pomiędzy językiem białoruskim i rosyjskim.
1991 – przewodniczący Rady Najwyższej Białorusi **Mikałaj Dziemianciej** złożył dymisję. Komuniści z redakcji centralnego organu Komunistycznej Partii Białorusi „Zwiazda" w pełnym składzie wystąpili z KPB. Wydawnictwo KC KPB zostało przerejestrowane na „Białoruski Dom Druku".
1994 – w Mińsku zmarł **Siarhiej Nowik-Piajun**, poeta i pisarz. Pochowany w Leonowiczach (rejon nieświeski).
2001 – zmarł **Walery Maśluk**, reżyser teatralny.

27 sierpnia

1906 – w Leonowiczach (rejon nieświeski) urodził się **Siarhiej Nowik-Piajun**, poeta i pisarz.
1922 – w Jasieniu (rejon uździeński) urodził się **Herman Bokun**, jeden z założycieli białoruskiej szkoły szermierczej.
1937 – rozstrzelano białoruskich archeologów: **Aleksandra Kawalenię**, **Aleksandra Laudańskiego**, **Siarhieja Dubińskiego**, **Antona Ryniejskiego**.

28 sierpnia

1640 – zmarł **Mikołaj Korsak** (imię zakonne: **Rafał**, ur. ok. 1595 r.), duchowny unicki, bazylianin, biskup koadiutor metropolity kijowskiego **Józefa Welamina Rutskiego**, biskup halicki, następnie biskup piński, metropolita kijowski.
1744 – zmarł **Wasil Waszczyła** (ur. w 1690 r.), przywódca zbrojnego powstania chłopskiego w starostwie kryczewskim w latach 1740.
1772 – urodził się **Franciszek Sapieha**, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej. Utrzymywał teatr w Dereczynie.
1874 – w Wilejce urodził się **Aleksander Ułasaŭ**, działacz społeczno-kulturalny, wydawca, publicysta. Zmarł na zesłaniu w 1941 r.
1915 – urodził się **Czesłaŭ Najdziuk**, działacz społeczny. Po II wojnie światowej mieszkał w Los Angeles.

1934 – w Jeziornicy (rejon łuniniecki) urodził się **Wasil Mielianowicz**, polityk, działacz białoruskiej emigracji (Niemcy i USA).
1950 – w sowieckim łagrze zginął **Adam Szabоćka** (ur. w 1923 r. w Katoliszach, rejon nowogródzki), uczestnik podziemia patriotycznego.
1994 – w Białorusi po raz pierwszy obchodzono Dni Białoruskiego Piśmiennictwa i Druku. Obchody trwały od 28 sierpnia do 4 września i zakończyły się w Połocku.
2002 – w Mińsku ukazał się pierwszy numer gazety „Nowy Czas”, założonej przez miejską organizację Towarzystwa Języka Białoruskiego w Mińsku.
2004 – w Pradze odbyło się pierwsze spotkanie Białorusinów Europy (trwało dwa dni).

29 sierpnia

1756 – w Żninie (województwo kujawsko-pomorskie) urodził się **Jan Śniadecki**, astronom, matematyk, filozof i geograf, profesor Uniwersytetu Wileńskiego.
1898 – w Homlu urodził się **Aleksander Niemcaŭ** (rozstrzelany przez sowietów w marcu 1938 r.), krajoznawca, archeolog, etnograf.

30 sierpnia

1579 – wojska Rzeczpospolitej na czele z królem **Stefanem Batorym** po 18-dniowym oblężeniu wyzwoliły Połock spod okupacji Moskali.
1804 – w Krywiczach (rejon miadziolski) urodził się **Aleksander Chodźko**, poeta, folklorysta, slawista i orientalista.
1855 – zmarł **Julian Korsak**, poeta, tłumacz.
1915 – w Głowsiewiczach (rejon słonimski) urodził się **Iwan Chomczyk**, uczestnik białoruskiego podziemia patriotycznego na Słonimszczyźnie w latach 1946-1947.
1919 – powstała Mińska Białoruska Rada Szkolna – organizacja kulturalno-oświatowa działająca w latach 1919-1920.
1929 – w Mińsku na tyfus zmarł **Paŭluk Trus**, poeta. Pochowany na Cmentarzu Wojskowym.

31 sierpnia

1449 – zawarto traktat o wieczystym przymierzu pomiędzy królem Polski i wielkim księciem litewskim **Kazimierzem IV Jagiellończykiem** a wielkim księciem moskiewskim **Wasylem II Ślepym**. W wyniku umowy nastał czas pokojowego rozwoju WKL (do końca XV w.).
1559 – Zakon Kawalerów Mieczowych przeszedł pod protektorat WKL.
1768 – urodził się **Rajmund Korsak**, poeta, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej.
1835 – zmarł **Ludwik Michał Pac**, działacz wojskowy, uczestnik powstania listopadowego.
1838 – w Pierekopowce (obwód sumski, Ukraina) urodził się **Andriej Potiebnia**, uczestnik powstania styczniowego.
1931 – w Morzu Czarnym zginął **Arsień Kanczeŭski**, działacz KPZB i TSB.
1996 – zmarł **Piatruś Makal**, literat.
1997 – w Janowie (obwód brzeski) został odsłonięty pomnik **Napoleona Ordy**.

WRZESIEŃ

1 września

Międzynarodowy Dzień Pokoju

1431 – podpisano porozumienie pomiędzy Polską i WKL, na mocy którego Polska uznała **Świdrygiełłę** za wielkiego księcia litewskiego.
1432 – w WKL dokonał się przewrót państwowy, w wyniku którego wielkim księciem litewskim został **Zygmunt Kiejstutowicz**.
1743 – w Twarogach Wypychach (powiat siemiatycki) urodził się **Karol Żero** (zm. po 1798 r.), prozaik białoruski i polski, pedagog.
1835 – w Wilnie urodził się **Józef Kalinowski** (imię zakonne **Rafał**), karmelita bosy, działacz religijny, uczestnik powstania styczniowego, święty Kościoła katolickiego.
1853 – w Warszawie urodził się **Michał Fedorowski**, folklorysta, etnograf, archeolog, kolekcjoner.
1863 – bitwa pod Borunami pomiędzy powstańcami i wojskiem rosyjskim.
1915 – w Mokrem (rejon kościukowicki) urodził się **Masiej Siadnioŭ**, literat, więzień łagrów sowieckich, działacz emigracyjny (Niemcy, USA).
1928 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer czasopisma religijno-społecznego „Biełaruskaja Zarnica" (redaktor i wydawca **Aleksander Koŭsz**; pismo wychodziło do 1 maja 1929 r.).
1928 – we wsi Kasuta (rejon wilejski) urodził się **Raścisłaŭ Łapicki**, organizator i kierownik antykomunistycznego podziemnego ruchu uczniowskiego w rejonie Mołodeczna i Smorgoń w latach 1948-1950. Rozstrzelany przez sowietów 28 października 1950 r.
1938 – został rozstrzelany **Andrej Baranoŭski** (ur. w 1895 r. w zaścianku Wielkie Maszyce, powiat słucki), działacz białoruskiego ruchu narodowowyzwoleńczego.
1939 – zmarł **Jazep Horyd**, grafik, dramaturg.
1990 – w Mińsku otwarto pierwsze gimnazjum imienia **Franciszka Skaryny**.
1991 – w Rakuciowszczyźnie (rejon mołodeczański) odbyły się muzyczno-poetyckie obchody 100 rocznicy urodzin **Maksima Bahdanowicza**.
2001 – w Mołodecznie odsłonięto pomnik **Michała Kleofasa Ogińskiego**.
2007 – w Połocku odsłonięto pomnik kniazia **Wsiesława Braczysławowicza Czarodzieja** na koniu.

2 września

1814 – zmarł **Jean-Emmanuel Gilibert**, francuski przyrodoznawca, uczony, który pracował w Grodnie i Wilnie.
1934 – zmarł **Mikałaj Iljaszewicz** (ur. w 1903 r. w Prużanie), historyk, geograf, pedagog.
1948 – w Leuven (Belgia) założono Zrzeszenie Białoruskich Weteranów. Jego przewodniczącym został **Barys Rahula**.
1991 – w Mołodecznie zmarł **Arnold Czarnuszewicz**, szermierz i trener, brązowy medalista olimpijski z 1960 r.
1998 – w Mińsku zmarł **Jan Matusiewicz**, duchowny unicki, dziekan Białoruskiej Cerkwi Grekokatolickiej. Pochowany na cmentarzu w Kalwarii.
1998 – zmarł **Mikołaj Hajduk**, pisarz, publicysta z Białostocczyzny.

3 września

1731 – w Zankach (rejon świsłocki) urodził się **Stanisław Bohusz-Siestrzeńcewicz**, duchowny katolicki, pierwszy w historii arcybiskup mohylewski, uczony, literat.
1894 – w Żyrowicach (rejon słonimski) urodził się **Uładzimir Chlabcewicz**, uczestnik ruchu społeczno-literackiego na początku XX stulecia.
1909 – w Grodnie założono koło młodzieży białoruskiej.
1919 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Niezależnaja Biełaruś” (wychodziła do 10 listopada 1919 r.; redaktorzy **Aleksander Karabacz**, **Paŭlina Miadziołka**) – organ Wileńskiego Białoruskiego Komitetu Narodowego.
1927 – w Koniuchach (rejon kopylski) urodził się **Aleś Adamowicz**, pisarz, działacz społeczny.
1960 – zmarł **Michaś Wasilok** (właściwie: **Kaściewicz**), poeta, działacz BWRH i TSB. Pochowany w Grodnie na starym cmentarzu prawosławnym.
1978 – w Rzymie zmarł **Piotr Tatarynowicz**, duchowny katolicki, działacz społeczno-kulturalny, literat, wydawca, działacz emigracyjny (Niemcy, Włochy, Watykan).
1980 – zmarł **Mikoła Duczyc**, malarz.
1990 – w Mińsku zmarł **Michaś Dubianiecki**, działacz społeczny, publicysta, tłumacz. Pochowany na Cmentarzu Północnym.
1991 – Mińska Rada Miejska przyjęła uchwałę o przywróceniu miastu – stolicy państwa jej historycznej nazwy Mieńsk.
1994 – w Toronto rozpoczęło się XXI Spotkanie Białorusinów Ameryki Północnej (trwało do 5 września; uczestniczyli w nim Białorusini z USA, Kanady, Anglii, Francji, Polski i Białorusi).

4 września

1794 – bitwa pod Lubaniem pomiędzy powstańcami dowodzonymi przez **Stefana Grabowskiego** i wojskami rosyjskimi.
1829 – w Tołkaczewiczach (rejon uździeński) urodził się **Ignacy Dominik Downar-Zapolski** (zm. w 1865 r.), uczestnik ruchu wyzwoleńczego, muzyk, fotograf.
1831 – zmarł **Józef Peszka**, malarz, którego twórczość była związana z Białorusią.
1884 – urodził się **Fiodor Imszenik**, pedagog, literaturoznawca.
1893 – w Nalibokach (rejon stołpecki) urodził się **Juziuk Farbotka**, poeta, działacz społeczno-kulturalny, zoolog.
1917 – w Słucku otwarto pierwsze gimnazjum białoruskie (dyrektor **Radosław Ostrowski**).
1992 – w Toronto zmarł **Siarhiej Chmara** (właściwie: **Siniak**), pisarz, poeta, dziennikarz, wydawca, od 1944 r. żył na emigracji (Niemcy, Kanada).
1997 – zmarł **Michaś Ramaniuk**, kulturoznawca, malarz, etnograf.

5 września

1840 – w Bałwaniszkach (obecnie Zielony Bór, rejon oszmiański) urodził się **Zygmunt Mineyko**, uczestnik powstania styczniowego, białoruski i grecki działacz społeczny, etnograf, kolekcjoner, pamiętnikarz.

1901 – w Wilnie urodził się **Arsień Kanczeŭski**, działacz KPZB i TSB.
1901 – w Petersburgu urodził się **Wital Wolski** (właściwie: **Zejdel-Wolski**), pisarz, literaturoznawca.
1917 – w Horodecznie (rejon nowogródzki) urodził się **Jazep Sażycz**, działacz białoruskiej emigracji (USA), przewodniczący Rady BRL w latach 1982-1997.
1937 – rozstrzelany został **Anatol Dziarkacz** (właściwie: **Anatol Zimijonka**), poeta, satyryk, humorysta.
1952 – w nocnej strzelaninie niedaleko wsi Somole (rejon mołodeczański) przez KGB-istów zostali zastrzeleni **Iwan Budkiewicz** i **Michaś Pietrusiewicz**, członkowie grupy **Janki Filistowicza**.
1996 – Rada Najwyższa rozpoczęła procedurę impeachmentu wobec **Aleksandra Łukaszenki**, która została przerwana na skutek działań rosyjskich „mediatorów".

6 września

1764 – królem Polski i wielkim księciem litewskim został wybrany **Stanisław August Poniatowski**.
1903 – w Ikaźni (rejon brasławski) urodził się **Mikołaj Dworzecki**, działacz społeczny, poeta, emigrant (mieszkał w Polsce).
1905 – w Mroczkach (rejon uździeński) urodził się **Wiktar Kazłoŭski**, poeta.
1995 – zmarł **Paweł Maslenikaŭ**, malarz, scenograf teatralny, pedagog.
1997 – w Mińsku odbył się zjazd założycielski Młodzieżowego Stowarzyszenia Młody Front.

7 września

Dzień Białoruskiego Piśmiennictwa i Druku

1714 – w Dzitrykach (rejon lidzki) urodził się **Michał Korycki**, jezuita, kaznodzieja, poeta neołaciński, pedagog.
1832 – w majątku Szawry (rejon woronowski) urodził się **Ludwik Narbutt**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1856 – zmarł **Tymoteusz Lipiński**, historyk, geograf, filolog, kolekcjoner, krajoznawca.
1956 – w Moskwie zmarł **Otto Szmidt**, badacz polarny, matematyk, astronom, geofizyk, geograf, który urodził się w Mohylewie.
1990 – w Połocku otwarto muzeum drukarstwa białoruskiego.
2004 – zmarł **Aleś Astaszonak**, pisarz, tłumacz.

8 września

Międzynarodowy Dzień Solidarności Dziennikarzy

1380 – bitwa na Kulikowym Polu między wojskami ruskimi i Złotej Ordy, w której uczestniczyły oddziały białoruskie.
1514 – bitwa pod Orszą. Wojska WKL na czele z **Konstantym Ostrogskim** rozgromiły wojska moskiewskie. Dzień Białoruskiej Chwały Wojskowej.
1708 – na rozkaz rosyjskiego cara **Piotra I** spalono Mohylew.

1791 – w Wilnie urodził się **Ludwik Sobolewski**, filolog, bibliograf.
1873 – zmarł **Eustachy Tyszkiewicz**, historyk, krajoznawca, jeden z założycieli białoruskiej archeologii naukowej.
1915 – Brześć dostał się pod okupację wojsk niemieckich.
1955 – w Wilnie zmarł (wg innych informacji 8 listopada) **Uładysłaŭ Paŭlukoŭski**, poeta, prozaik, etnograf, więzień sowieckich łagrów. Pochowany na cmentarzu Rossa.
1973 – rzeka Wilia została przegrodzona tamą. Stworzono największy w Białorusi sztuczny zbiornik wodny – Zalew Wilejski.

9 września

Światowy Dzień Urody

1939 – w Sowolówce (rejon grodzieński) urodził się **Uładzimir Szurpa**, poeta, dziennikarz, pedagog.
1951 – pod Mołodecznem desantował się **Janka Filistowicz**, działacz ruchu narodowowyzwoleńczego. Po roku został schwytany przez sowietów i rozstrzelany w 1953 r.
1966 – we Włocławku zmarł **Józef Daszuta**, duchowny katolicki, marianin. Pochowany w Warszawie.
2001 – w Białorusi odbyły się „wybory” prezydenckie, w wyniku których **Aleksander Łukaszenka** doszedł do władzy. Opozycja i społeczność międzynarodowa nie uznały wyników tych wyborów.

10 września

1893 – w Juriewie (rejon smolewicki) urodził się **Aleksander Laudański**, archeolog.
1916 – w majątku Zamoście koło Dudzicz zmarł **Aleksander Jelski**, polski i białoruski historyk, etnograf, krajoznawca, pisarz, tłumacz, publicysta. Pochowany w Dudziczach (rejon puchowicki).
1937 – w Komi ASRR rozstrzelany został **Jazep Mamońka**, działacz polityczny.
1990 – w Mińsku odbyła się konferencja założycielska Zrzeszenia Białorusinów Świata „Baćkaŭszczyna”.
1990 – zmarł **Michaś Saŭka**, białoruski i belgijski konserwator zabytków, kulturoznawca, archeolog.

11 września

1841 – we wsi Dembrowo (rejon szczuczyński) urodził się **Hiacynt Alchimowicz** (zm. po 1897 r. we Francji), malarz, uczestnik powstania styczniowego.
1841 – w Korkinie (gubernia irkucka, Rosja) na zsyłce zmarł **Michał Rukiewicz**, uczestnik ruchu wyzwoleńczego, filomata.
1865 – na kolonii Varslavāni (Łotwa) urodził się **Janis Rainis** (właściwie: **Pliekšāns**), łotewski działacz społeczny, poeta, dramaturg, tłumacz. Bronił interesów Białorusinów na Łotwie. Wspierał białoruską edukację i kulturę.
1868 – zmarł **Romuald Zienkiewicz**, folklorysta, etnograf, archeolog, pedagog.

1938 – w Nowogródku otwarto Muzeum **Adama Mickiewicza**.
1992 – w Nowogródku otwarto muzeum historyczno-krajoznawcze, założone 29 lipca 1987 r.

12 września

1612 – zmarł **Piotr Skarga** (ur. w lutym 1536 r. w Grójcu na Mazowszu), jezuita, teolog, pisarz i kaznodzieja, czołowy przedstawiciel kontrreformacji, rektor Kolegium Jezuitów w Wilnie, pierwszy rektor Uniwersytetu Wileńskiego.
1683 – zwycięska bitwa sprzymierzonych wojsk (Bawarczycy, Sasi, Austriacy, konnica Polski i WKL – w sumie 65 tysięcy) nad wojskami tureckimi (200 tysięcy) pod Wiedniem.
1733 – królem Polski i wielkim księciem litewskim po raz drugi został wybrany **Stanisław Leszczyński**.
1929 – zmarł **Janis Rainis** (właściwie: **Pliekšāns**), łotewski działacz społeczny, poeta, dramaturg, tłumacz. Działał na rzecz Białorusinów na Łotwie, wspierał białoruską edukację i kulturę.
1933 – zmarł **Antoni Kamiński**, grafik i malarz.
1945 – w Domaszach (rejon mołodeczański) urodził się **Ryhor Siemaszkiewicz**, poeta, prozaik, literaturoznawca, krytyk.

13 września

1893 – w Pałużu (rejon krasnopolski) urodził się **Andrej Mryj**, pisarz, dziennikarz.
1996 – zmarł **Ernst Laŭkoŭ**, geolog, krajoznawca.

14 września

1408 – pomiędzy wielkim księciem litewskim **Witoldem** i wielkim księciem moskiewskim **Wasylem I** doszło do porozumienia, które zakończyło wojnę lat 1406-1408.
1884 – w Nowogródku (w zaścianku Wieraskoŭszczyna) urodził się **Fabian Abrantowicz**, duchowny unicki, marianin, działacz społeczno-kulturalny, filozof.
1906 – w Wilnie wydano pierwszy numer pierwszej legalnej gazety białoruskiej „Nasza Dola” (ukazywała się do 14 grudnia 1906 r.).
1923 – urodził się **Janka Baran**, działacz społeczny emigracji białoruskiej (Kanada).
1937 – w Irbicie (obwód świerdłowski, Rosja) został rozstrzelany **Siarhiej Astrejka**, poeta, językoznawca.
1964 – w Mińsku zmarł **Jazep Puszcza** (właściwie: **Płaszczyński**), poeta. Pochowany w Karaliszczewiczach (rejon miński).
2000 – w Somerset (stan New Jersey) zmarła **Halina Rusak** (z domu **Rodźka**), malarka, graficzka, emigrantka (w USA od 1940 r.).
2000 – w szpitalu pod Paryżem zmarł **Jerzy Giedroyc**, redaktor polskiej „Kultury”, działacz społeczny, który aktywnie sprzyjał rozwojowi białoruskiej kultury i nauki.

15 września

1648 – niedaleko Herszanowicz pod Brześciem został zabity **Atanazy Filipowicz** (ur. w 1597 r. w Brześciu lub jego okolicach), ihumen monasteru św. Szymona w Brześciu, działacz polityczno-religijny, pisarz, publicysta. W sierpniu 1649 r. kanonizowany jako święty Cerkwi prawosławnej.
1830 – w Grodnie otwarto bibliotekę publiczną (obecnie obwodowa biblioteka im. **Eutymiusza Karskiego**).
1845 – w majątku Józefów (województwo lubelskie) zmarł **Franciszek Ksawery Niesiołowski**, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej i powstania listopadowego.
1855 – w guberni wileńskiej urodził się **Konstanty Aleksiejewski** (zm. po 1918 r.), działacz białoruskiego ruchu narodowego.
1862 – w Wilnie zmarł **Władysław Syrokomla** (właściwie: **Ludwik Kondratowicz**), poeta białoruski i polski, humanista, pisarz i publicysta. Pochowany na cmentarzu Rossa.
1913 – we wsi Jełka (powiat słonimski) urodził się **Ryhor Zybajła**, działacz polityczno-wojskowy, przewodniczący Białoruskiej Samopomocy Ludowej w okręgu słonimskim w latach 1941-1942.
1918 – urodził się **Uładysłaŭ Saławiej** (zm. w 1974 r.), duchowny unicki, działacz religijny za granicą, duszpasterz białoruskich katolików i grekokatolików w Niemczech.
1919 – w Mińsku na bazie 3. Mińskiej Uczelni Powiatowej stworzono gimnazjum białoruskie.
1965 – w Skórcu koło Siedlec zmarł **Kazimierz Smulko**, duchowny katolicki, marianin.
1997 – zmarł **Rudolf Pastuchow**, pisarz, działacz społeczny.
2002 – w Bielicy (rejon lidzki) ustawiono krzyż z tablicą pamiątkową dla uczczenia bitwy z 1659 r., kiedy to szlachta powiatu lidzkiego stanęła do walki z 30-tysięczną armią moskiewską (w miesiąc po ustanowieniu krzyża i tablicy zostały one zniszczone przez władze lokalne).

16 września

1406 – zmarł **Cyprian Camblak** (ur. ok. 1330 r.), metropolita kijowski i całej Rusi, religijny działacz WKL. Pochowany w moskiewskim Soborze Uspieńskim. Kanonizowany w 1472 r.
1668 – król Polski i wielki książę litewski **Jan II Kazimierz Waza** zrezygnował z tronu.
1825 – w Chorowszczyźnie koło Wołkowyska zmarł **Franciszek Karpiński**, poeta sentymentalista, działacz oświatowy.
1859 – w folwarku Sudziłowicze (obecnie wieś Budźkowszczyzna, rejon połocki) urodził się **Bronisław Epimach-Szypiłło**, działacz kultury białoruskiej, wydawca, językoznawca, literaturoznawca.
1870 – w Krywiczach (rejon miadziolski) urodził się **Jazep Wasilewicz** (represjonowany w 1930 r., zamordowany w 1934 r.), działacz ruchu narodowowyzwoleńczego, archeolog, pedagog.

1920 – w Nowogródku założono Muzeum **Adama Mickiewicza**.
1938 – rozstrzelano **Iosifa Maciukiewicza**, językoznawcę.
1940 – zmarł **Siarhiej Paŭłowicz**, działacz społeczno-kulturalny i religijny, pedagog.

17 września

1590 – Lida otrzymała prawa miejskie i herb.
1774 – urodził się **Tadeusz Tyszkiewicz**, państwowy i wojskowy działacz WKL, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej i powstania listopadowego.
1794 – bitwa pod Krupczycami (rejon żabinkowski) pomiędzy powstańcami kościuszkowskimi i wojskiem rosyjskim.
1860 – w Zbocznej (rejon słonimski) urodził się **Kandrat Lejka**, pisarz, pedagog.
1891 – w Baliczach (rejon grodzieński) urodził się **Anton Balicki**, działacz społeczno-kulturalny.
1898 – w Jednaczach (rejon słonimski) urodził się **Paweł Krynczyk**, działacz społeczno-kulturalny, aktywista TSB.
1912 – w Pilkowszczyźnie (rejon miadziolski) urodził się **Maksim Tank** (właściwie: **Jaŭhien Skurko**), poeta, działacz społeczny.
1922 – w Siniawskiej Słobodzie (rejon korelicki) urodził się **Uładzimir Kaleśnik**, literaturoznawca, krytyk, prozaik.
1939 – sowieckie wojska przekroczyły granicę Polski i do 25 września zajęły teren Zachodniej Białorusi z Wilnem i Białymstokiem. Tereny te zostały przyłączone do ZSRR.
1949 – w Mińsku urodził się **Hienadź Karpienka**, działacz społeczno-polityczny, uczony.

18 września

1807 – zmarł **Franciszek Smuglewicz**, malarz, grafik, pedagog, który pracował na Białorusi.
1991 – przewodniczącym Rady Najwyższej Białorusi został wybrany **Stanisław Szuszkiewicz**.
1992 – w Mińsku zmarł **Jan Skryhan**, pisarz, tłumacz, więzień gułagu. Pochowany na Cmentarzu Północnym.
1993 – w rejonie ostrowieckim uroczyście świętowano 100 rocznicę urodzin poetów **Kazimira Swajaka** i **Janki Byliny**.
1995 – na rozkaz władz Białorusi został zestrzelony amerykański balon sportowy biorący udział w Międzynarodowych Zawodach Balonów Wolnych o puchar Gordona Benetta – zginęły dwie osoby.
1998 – w Mińsku zmarł **Wiktar Szymuk**, pisarz, tłumacz.

19 września

1797 – w Grodnie urodził się **January Suchodolski**, malarz batalista, uczestnik powstania listopadowego.
1905 – w Sialibie (wg innych źródeł w Żalinie, rejon berezyński) urodził się **Janka Tumiłowicz**, nauczyciel, poeta.

1921 – w Zdołbunowie (obwód rówieński, Ukraina), zmarł **Kandrat Lejka**, pisarz, pedagog.
1938 – zmarł **Bronisław Turonek**, działacz kulturalno-społeczny, publicysta.
1967 – w Połocku założono muzeum historyczno-kulturalne.
1991 – Rada Najwyższa Białorusi uchwaliła zmianę nazwy państwa. Białoruską Socjalistyczną Republikę Radziecką przemianowano na Republikę Białoruś. Godłem państwowym ustanowiono Pogoń, a narodową flagą uczyniono flagę w kolorach biało-czerwono-białym.

20 września

1752 – w Chodaczkowie (powiat krzemieniecki, Wołyń), urodził się **Hieronim Stroynowski**, duchowny katolicki, biskup wileński, działacz oświatowy, prawoznawca, ekonomista, propagator i zwolennik fizjokratyzmu.
1903 – w Baku urodziła się **Natalla Arsienniewa**, poetka, działaczka białoruskiej emigracji (USA).
1914 – na Nowogródczyźnie urodził się **Bazyl Kamaroŭski**, pisarz, działacz społeczny i emigracyjny (Niemcy, Kanada).
1929 – w Słonimiu otwarto muzeum krajoznawcze.
1939 – po podpaleniu domu przez polskich prowokatorów zginął **Aleksander Bertel** (ur. w 1902 r. w Kowaliczach Wielkich, rejon grodzieński), działacz ruchu zachodniobiałoruskiego, członek KPZB.
1945 – w Mińsku otwarto muzeum literackie **Janki Kupały**.
1950 – w Nowym Jorku wyszedł pierwszy numer gazety „Białorus” (wydawca: Zjednoczenie Białorusko-Amerykańskie). Pierwszy redaktor: **Leanid Halak**.
2001 – w związku z poszerzeniem mińskiej obwodnicy władze zaczęły niszczyć uroczysko w Kuropatach – miejsce kaźni białoruskich ofiar stalinizmu. Rozpoczęła się akcja obrony Kuropat.

21 września

1610 – wkroczenie do Moskwy wojska polsko-białoruskiego na czele z **Aleksandrem Korwinem Gosiewskim** po wyborze przez bojarów królewicza **Władysława IV Wazy** na cara.
1909 – w Nieświeżu urodził się **Dzmitryj Kasmowicz**, uczestnik białoruskiego ruchu narodowowyzwoleńczego, działacz emigracyjny (Belgia, Niemcy).
1918 – w Kletnie (rejon hłuski) urodził się **Fiodar Jankoŭski**, językoznawca.
1975 – w Mińsku zmarł **Michaś Łyńkoŭ**, pisarz dziecięcy, literaturoznawca. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim.

22 września

1850 – zmarł **Franciszek Dzierużyński**, białoruski działacz religijny, jeden z pionierów systemu edukacji katolickiej w USA.
1880 – zmarł **Władysław Symonowicz** (ur. ok. 1831 r.), lekarz, uczestnik powstania styczniowego.

1917 – zmarł **Ihnat Bujnicki**, aktor, reżyser, pionier białoruskiego teatru narodowego.
1939 – do Brześcia wkroczyła armia sowiecka.
1972 – w rejonie stołpeckim założono rezerwat historyczno-memorialny, upamiętniający miejsca związane z klasykiem literatury białoruskiej **Jakubem Kołasem**.
1975 – zmarł **Paweł Krynczyk**, działacz społeczno-kulturalny, aktywista TSB.

23 wrzesień

1771 – bitwa pod Stołowiczami pomiędzy wojskami WKL i Rosji. Klęska wojsk WKL.
1833 – w powiecie rzeczyckim urodził się **Feliks Wysłouch** (zm. po 1869 r.), polowy dowódca powstania styczniowego.
1902 – w majątku Omniszewo (powiat łohojski) zmarł **Zygmunt Weryha** (ur. ok. 1840 r. na Wileńszczyźnie), jeden z przywódców powstania styczniowego.
1904 – w Grodnie odbył się protest uczniów gimnazjum męskiego przeciwko odsłonięciu przez władze rosyjskie pomnika **Katarzyny II** w Wilnie.
1910 – w Jurowszczyźnie (rejon mołodeczański) urodził się **Julian Sierhijewicz**, poeta, malarz samouk.
1935 – w sowieckim więzieniu w Ufie zmarł **Lawon Zajac** (ur. w marcu 1890 r. w Dołhinowie, rejon wilejski), działacz polityczny.

24 września

1534 – w moskiewskim więzieniu zmarł **Michał Gliński** (ur. ok. 1470 r.), kniaź litewski, marszałek nadworny litewski.
1641 – we wsi Jatra (rejon nowogródzki) urodził się **Stanisław Niezabitowski** (zm. jesienią 1717 r. w Nowogródku), działacz polityczny i społeczny, pamiętnikarz.
1815 – w Wilnie urodziła się **Gabriela Albina Puzynina**, poetka, pamiętnikarka.
1824 – rozpoczęła się budowa Kanału Augustowskiego.
1893 – w Budsławiu (rejon miadziolski) urodziła się **Paŭlina Miadziołka**, aktorka, pamiętnikarka, działaczka kultury.
1902 – w Dźwińsku urodził się **Aleksander Machnoŭski**, pedagog, działacz emigracyjny (USA).
1993 – podpisano białorusko-rosyjskie porozumienie o wyprowadzeniu z terenu Białorusi wojska rosyjskiego.

25 września

1845 – zmarł **Justyn Narbutt**, historyk, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej, stryjeczny brat **Teodora Narbutta**. Pochowany w Wilnie.
1875 – w Osowcach (rejon drohiczyński) urodził się **Siarhiej Paŭłowicz**, działacz społeczno-kulturalny i religijny, pedagog.
1895 – w Radoszkowiczach (rejon mołodeczański) urodziła się **Wanda Lawicka** (po mężu **Losik**), pisarka.

1910 – w katastrofie kolejowej na stacji Biespołowka (pod Charkowem, Ukraina) zginął **Konstanty Wołosowicz**, podróżnik, naturalista, geolog, geograf, chemik.
1913 – w Noblu (rejon zareczneński, obwód rówieński, Ukraina) urodził się **Siarhiej Hrachoŭski**, poeta, prozaik, tłumacz, krytyk, publicysta.
1914 – w Zelwie urodził się **Jaŭhien Smarszczok**, pedagog, tłumacz, profesor, duchowny Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej (Belgia).
1921 – w Pradze rozpoczęła się białoruska narodowa narada polityczna (uczestniczyło 37 delegatów, trwała do 28 września).
1951 – w łagrze sowieckim (Komi ASRR) zginął **Wiaczasłaŭ Łaŭski**, działacz społeczno-kulturalny, pedagog, jeden z założycieli białoruskiego ruchu studenckiego.
1965 – w Hildesheim (Niemcy) zmarł **Michaś Maskalik**, duchowny greckokatolicki, naukowiec.
1996 – w Adriatyku niedaleko miasta Sabaudia (Włochy) utonął **Mikoła Sielaszczuk**, malarz, grafik.
2004 – zmarł **Paweł Andrusyszyn**, ukraińsko-białoruski działacz emigracyjny (USA).

26 września

1629 – został podpisany pokój pomiędzy Rzeczpospolitą i Szwecją. Tym samym zakończył się tzw. potop szwedzki – wojna toczona z przerwami w latach 1600-1629.
1890 – urodził się **Iosif Maciukiewicz**, językoznawca.
1924 – w Albertynie pod Słonimiem jezuici założyli wschodnią misję greckokatolicką z nowicjatem.
1976 – w Leningradzie zmarła **Leaniła Czarniaŭska** (żona **Maksima Hareckiego**), tłumaczka, pisarka, nauczycielka. Pochowana na Cmentarzu Południowym.
2002 – w Grodnie zmarł **Aleksander Szydłoŭski**, działacz kulturalny, kompozytor. Pochowany na cmentarzu przy prospekcie Kosmonautów.

27 września

Światowy Dzień Turystyki

1422 – nad jeziorem Melno (przy ujściu rzeki Osy do Wisły) został podpisany pokój pomiędzy Polską i WKL a Zakonem Krzyżackim, który zakończył wojny pomiędzy zakonem i WKL.
1533 – w Şimleu Silvaniei (Rumunia) urodził się **Stefan Batory**, wielki książę litewski i król Polski.
1605 – bitwa pod Kircholmem (obecnie Salaspils na Łotwie) pomiędzy wojskami WKL na czele z **Janem Karolem Chodkiewiczem** i Szwecji. Zwycięstwo wojsk WKL.
1892 – w Wićkach (rejon grodzieński) urodził się **Siarhiej Baran** (zginął w 1937 r. w sowieckiej niewoli), działacz społeczno-kulturalny, pedagog.
1909 – w Skwarcach (rejon dzierżyński) urodził się **Łukasz Kaluha** (właściwie: **Kastuś Waszyna**), pisarz.

1920 – wojska **Stanisława Bułaka-Bałachowicza** zajęły Pińsk.
1921 – w Kownie ukazał się pierwszy numer gazety „Światazar" (ukazywała się do 18 kwietnia 1922 r.) – organ białoruskich żołnierzy w Litwie.
1924 – urodził się **Paweł Andrusyszyn**, ukraińsko-białoruski działacz emigracyjny (USA).
1972 – w Monachium zmarł **Symon Kandybowicz**, działacz społeczno-polityczny.
1997 – do monasteru św. Eufrozyny w Połocku uroczyście został przeniesiony duplikat Krzyża św. Eufrozyny Połockiej.

28 września

1708 – na rozkaz cara **Piotra I** wojska rosyjskie spaliły Witebsk, w tym zamek i podgrodzie.
1828 – w Wilnie urodził się **Wacław Przybylski**, jeden z przywódców powstania styczniowego, literat.
1936 – urodził się **Rudolf Pastuchow**, pisarz, działacz społeczny.
1937 – w Mińsku (bądź pod Mińskiem) rozstrzelano **Uładzisława Hałubka**, pisarza, reżysera, aktora, działacza teatralnego, malarza.
1953 – w katastrofie samochodowej zginął **Bazyl Kamaroŭski**, pisarz, działacz społeczny na emigracji (Niemcy, Kanada).
1989 – w Żyrowicach wznowiło działalność Mińskie Prawosławne Seminarium Duchowne.
1993 – zmarła **Halina Makarawa**, aktorka.

29 września

1529 – wszedł w życie I Statut WKL.
1794 – w Zabłoczynie pod Wilnem urodził się **Ignacy Chodźko**, pisarz, pamiętnikarz.
1794 – do Grodna przybył **Tadeusz Kościuszko**. Następnego dnia odznaczył popierających go powstańców.
1823 – w folwarku Smolhowo (rejon lubański) urodził się **Władysław Syrokomla** (właściwie: **Ludwik Kondratowicz**), poeta polski i białoruski, humanista, pisarz, publicysta.
1880 – w Połocku urodził się **Siarhiej Sacharaŭ**, białoruski działacz kulturalny, folklorysta, etnograf, pedagog.
1891 – w Bacewiczach (rejon kliczewski) urodził się **Arkadź Smolicz**, działacz narodowy, polityk socjaldemokratyczny, naukowiec – geograf i kartograf, minister rolnictwa w rządzie BRL, premier Białorusi w 1920 r., działacz społeczny i naukowy na Białorusi radzieckiej.
1929 – zmarł **Jan Tarczeŭski**, działacz społeczny, członek środowiska „Naszej Niwy", nauczyciel.
1982 – w New Brunswick (stan New Jersey, USA) zmarł **Dzmitryj Siamionaŭ**, literat, działacz społeczny emigracji białoruskiej (USA).
2007 – w Synkowiczach (rejon zelwieński) przy okazji obchodów 600-lecia cerkwi św. Michała Archanioła odbył się pierwszy Dzień Poezji Chrześcijańskiej.

30 września

1728 – w Słomiance (rejon grodzieński) urodził się (wg innych źródeł 30 października) **Marcin Poczobutt-Odlanicki**, jezuita, działacz oświatowy, astronom, pedagog.
1890 – w Abramowszczyźnie (rejon smorgoński) urodził się **Anton Liszczewicz**, duchowny katolicki, marianin, błogosławiony.
1891 – w Mohylewie urodził się **Otto Szmidt**, badacz polarnik, matematyk, astronom, geofizyk, geograf.
1892 – w Międzyborzu (teraz rejon latyczowski obwodu żytomirskiego, Ukraina) urodziła się **Zośka Wieras** (właściwie: **Ludwika Siwicka**, po mężu **Wojcikowa**), pisarka, działaczka społeczno-kulturalna.
1934 – w Moskwie zmarł **Mitrofan Downar-Zapolski**, historyk, ekonomista, etnograf, jeden z założycieli narodowej historiografii.
1939 – w Szeszelgiszkach pod Wilnem zmarł **Stary Ułas** (właściwie: **Uładysłaŭ Siwy-Siwicki**), poeta. Pochowany w Sużanach (obecnie Litwa).
2005 – w Grodnie zmarł **Zmicier Kisiel**, działacz społeczny, dziennikarz. Pochowany na cmentarzu przy prospekcie Kosmonautów.

PAŹDZIERNIK

1 października

Międzynarodowy Dzień Muzyki

1888 – w Słonimiu urodził się **Łukasz Dziekuć-Malej**, działacz religijny i społeczny.
1918 – w Mińsku otwarto katolickie seminarium duchowne.
1921 – z inicjatywy Towarzystwa „Baćkaŭszczyna” w Dźwińsku (Dyneburgu) został utworzony wydział białoruski przy ministerstwie oświaty Łotwy – instytucja narodowo-kulturalna. Działał z przerwami do 1934 r.
1940 – w łagrze sowieckim w Komi ASRR zginął **Siamion Żytkiewicz** (ur. w 1893 r. w Krakotce Dużej, rejon słonimski), działacz społeczno-kulturalny, aktywista BWRH i TSB.
1965 – w Polsce zmarł **Henryk Betto**, duchowny katolicki, pedagog, pisarz.
1991 – Rada Najwyższa Białorusi podjęła uchwałę umożliwiającą posiadanie prywatnej własności ziemi w Białorusi.
2003 – zmarł **Wasil Kiendysz**, duchowny prawosławny, nauczyciel, działacz społeczny emigracji białoruskiej (USA).

2 października

Międzynarodowy Dzień Lekarza

1413 – zawarto unię horodelską między WKL i Polską, na mocy której szlachta białoruska i litewska została zrównana z rodami polskimi.
1800 – zmarł **Maciej Radziwiłł**, magnat WKL, dramaturg, kompozytor.
1819 – w Smoliczach (rejon nieświeski lub we wsi Zubkowo, rejon nowogródzki) urodził się (wg innych danych 15 września 1818 r.) **Aleksander Niezabytowski**, pisarz polski i białoruski, filozof, historyk.
1842 – w guberni augustowskiej urodził się **Bolesław Kulczycki**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1896 – w Lubczu (rejon nowogródzki) urodził się **Mikoła Duczyc**, malarz, grafik.
1920 – w Grodnie ukazał się pierwszy numer gazety „Biełaruskaja Sprawa” – organu Centralnego Białoruskiego Komitetu Narodowego (wychodziła do 7 stycznia 1921 r.).
1924 – zmarł **Alaksiej Sapunoŭ**, historyk, archeograf, krajoznawca.
1930 – w Grodnie ukazał się pierwszy numer czasopisma „Biełaruskaja Dumka” (redaktorzy: **A. Łukaszyk**, **L. Łukaszyk**; ukazywał się do 1932 r.).
1975 – w Londynie zmarł **Tomasz Podziawo**, duchowny katolicki, marianin, filozof, teolog, publicysta, działacz religijno-kulturalny, więzień sowieckich łagrów. Pochowany na cmentarzu St. Pancras.
1990 – ukazał się pierwszy numer gazety Rady Najwyższej Republiki Białoruś „Narodnaja Gazieta”.

3 października

1615 – w Mozyrzu wybuchło powstanie mieszczan.
1848 – w Szereszewie (rejon prużański) zmarł **Michał Bobrowski**, białoruski slawista.
1881 – w Lublinie urodził się **Ludomir Michał Rogowski**, polski i białoruski kompozytor i dyrygent.

1889 – w Prozorokach (dawne województwo nowogródzkie) zmarł **Michał Piotrowski**, duchowny katolicki, pedagog, działacz społeczno-kulturalny.
1914 – w Łucznikach (rejon słucki) urodził się **Lawon Słuczanin** (właściwie: **Szpakoŭski**), poeta, więzień gułagu.
1914 – urodził się **Jan Nowak-Jeziorański** (pochodził z Grodzieńszczyzny), polski działacz społeczno-polityczny, dziennikarz, publicysta, który wspierał białoruski ruch narodowy.
1922 – na Nowogródczyźnie urodził się **Michaś Naumowicz**, malarz, działacz emigracji białoruskiej (Francja).
1924 – we wsi Szlachecka Okolica (obecnie Ciereszkowice, obwód homelski) urodził się **Ryhor Klimowicz**, działacz, przywódca powstania więźniów w sowieckim łagrze w Norylsku w 1953 r.
1994 – zmarł **Iwan Babicz** (ur. w 1930 r. w Babiczach, rejon głębocki), członek głębockiej grupy Związku Patriotów Białoruskich, więzień łagrów sowieckich. Pochowany w Wołkowysku.

4 października

1582 – w Rzeczpospolitej wprowadzono kalendarz gregoriański.
1741 – w Hołoskowie na Ukrainie urodził się **Franciszek Karpiński**, poeta sentymentalista, działacz oświatowy.
1885 – we Florencji zmarł **Antoni Zaleski**, malarz i rysownik, uczestnik powstania styczniowego.
1890 – w Michałkowiczach (rejon łohojski) urodził się **Jazep Hładki**, folklorysta, etnograf, działacz społeczny na emigracji (Niemcy, USA).
1929 – zmarł **Piatro Siaŭruk** (ur. w 1905 r. w Skidlu, rejon grodzieński), pisarz, aktywista TSB i BWRH. Pochowany w Skidlu.
1976 – zmarł **Julian Sierhijewicz**, poeta, malarz. Pochowany w Lenkowszczyźnie (rejon mołodeczański).
1981 – w Londynie zmarł **Czesłaŭ Sipowicz**, duchowny greckokatolicki, biskup, działacz społeczny na emigracji (Wielka Brytania). Pochowany na cmentarzu St. Pancras.
1984 – zmarł **Jaŭhien Smarszczok**, duchowny prawosławny, pedagog, działacz emigracyjny w Belgii.

5 października

Międzynarodowy Dzień Nauczycieli (ONZ)

1458 – urodził się św. **Kazimierz**, syn wielkiego księcia litewskiego **Kazimierza IV Jagiellończyka**, patron biskupstwa grodzieńskiego.
1655 – wojska moskiewskie zajęły i spaliły Pińsk.
1763 – zmarł **August III Sas**, król Polski i wielki książę litewski w latach 1733-1763.
1872 – we wsi Mali (rejon ostrowiecki) zmarł **Wosip Haszkiewicz**, dyplomata, językoznawca, badacz Japonii i Chin. Pochowany w Ostrowcu.
1884 – w Nowym Dworze (pow. sokólski) urodził się **Franciszek Hrynkiewicz**, działacz religijny i kulturalny.

6 października

1517 – w Pradze **Franciszek Skaryna** wydał „Księgę Przypowieści Salomona”.
1745 – w Warszawie urodził się **Franciszek Smuglewicz**, malarz, grafik, pedagog, który pracował na terenie Białorusi.
1762 – Miadzioł otrzymał prawo magdeburskie.
1876 – w Ostaszynie (rejon nowogródzki) urodził się **Jan Bułhak**, artysta fotografik, etnograf, krajoznawca.
1908 – w Skoryczach (rejon korelicki) urodził się **Aleś Miluć**, poeta.
1963 – zmarł **Wiktar Czabatarewicz** (ur. w 1906 r. w Nowym Świerżniu, rejon stołpecki), działacz polityczny i wojskowy na emigracji (USA), nauczyciel.
2004 – w Brunswicku (stan Ohio) zmarł **Wasil Mielianowicz**, polityk, działacz białoruskiej emigracji (Niemcy i USA).
2005 – zmarł **Aleś Jemielianaŭ**, poeta, jeden z założycieli Białoruskiego Frontu Ludowego „Odrodzenie”.

7 października

1765 – w Guzowie niedaleko Warszawy urodził się **Michał Kleofas Ogiński**, magnat, działacz państwowy Rzeczpospolitej, kompozytor, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej.
1788 – w Graziwcu (rejon czauski) urodził się **Iwan Nosowicz**, językoznawca, leksykograf, folklorysta, etnograf.
1900 – w Genewie zmarł **Władysław Małachowski** (ur. w 1827 lub ok. 1830 r. w majątku Macie, rejon kobryński), jeden z przywódców powstania styczniowego.
1911 – zmarła **Zofia Trzeszczkowska** (ur. w 1847 w Dorohowicy, rejon kopylski), poetka, folklorystka, tłumaczka, pochowana na cmentarzu w Bobowni (rejon kopylski).
1912 – na kolonii Wysoki Hrud (powiat prużański) urodził się **Jury Popka**, wydawca, pisarz, działacz społeczny na emigracji (Niemcy).
1920 – w Suwałkach podpisano porozumienie polsko-litewskie, na mocy którego stworzono Litwę Środkową – marionetkowe państwo pod polskim protekoratem.
1937 – sowieci rozstrzelali **Siamiona Klincewicza** (ur. w kwietniu 1899 r. w Trabach, rejon iwiejski), działacza ruchu zachodniobiałoruskiego, aktywistę KPZB.
1939 – sowieci rozstrzelali **Romana Skirmunta**, działacza politycznego i społecznego.

8 października

1660 – bitwa nad rzeką Basią niedaleko Czausów – wojska Rzeczpospolitej powstrzymały natarcie wojsk rosyjskich i zmusiły je do odwrotu do Smoleńska.
1870 – w Orle (Rosja) urodził się **Aleksander Bułatowicz** (jego rodzina pochodziła z Grodzieńszczyzny), podróżnik, badacz Afryki Wschodniej, dyplomata, mnich prawosławny.
1901 – na Łohojszczyźnie urodziła się **Apolonia Sawionak** (z domu **Ratkiewicz**), nauczycielka, pisarka, emigrantka (USA).

1920 – bunt Pierwszej Dywizji Litewsko-Białoruskiej przeciwko przekazaniu Wileńszczyzny przez bolszewików Litwie.
1943 – w łagrze sowieckim zmarł **Andrej Mryj** (właściwie: **Szaszalewicz**, ur. w 1893 r. w Pałużu, rejon krasnopolski), pisarz, dziennikarz.
1991 – w Wilnie zmarła **Zośka Wieras** (właściwie: **Ludwika Siwicka**, po mężu **Wojcikowa**), pisarka, działaczka kulturalna. Pochowana na cmentarzu w podwileńskich Ponarach.
2000 – w dużych miastach białoruskich odbyła się akcja „Bojkot 2000", skierowana przeciw quasiwyborom do parlamentu.

9 października

1916 – w Bałbiekach (rejon szarkowszczyński) urodził się **Wital Każan**, działacz społeczny i wojskowy. Później działacz emigracyjny w Niemczech i USA.
1920 – generał **Lucjan Żeligowski** zajął Wilno. Następnie ogłoszono powstanie Litwy Środkowej.
1929 – w Warszawie zmarł **Adam Lisowski**, duchowny katolicki, białoruski działacz religijny. Pochowany na cmentarzu katolickim w Kleszczelach (powiat hajnowski).
2004 – w Nowym Świerżniu (rejon stołpecki) zmarł **Hienadź Piatkiewicz** (ur. w 1925 r. w Nowym Świerżniu), członek Związku Młodzieży Białoruskiej, działacz ruchu wyzwoleńczego, więzień łagrów sowieckich.

10 października

1739 – w Warszawie zmarł **Dominik Rudnicki**, pisarz, pedagog.
1783 – zmarł **Ludwik Hryncewicz**, architekt epoki późnego baroku.
1794 – bitwa pod Maciejowicami (niedaleko Warszawy) pomiędzy powstańcami i wojskiem rosyjskim. Powstańcy zostali pokonani. Ciężko ranny **Tadeusz Kościuszko** został wzięty do niewoli.
1796 – na Mohylewszczyźnie urodził się **Michał Bez-Karniłowicz**, historyk, krajoznawca, etnograf.
1867 – w Mińsku zmarł **Ignacy Legatowicz**, białoruski i polski poeta, pedagog.
1881 – urodził się **Jan Tarczeŭski**, działacz społeczny, nauczyciel, członek środowiska „Naszej Niwy".
1930 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Narodny Zwon" (ukazywała się do 16 grudnia 1930 r., redaktor i wydawca **Kuźma Kruk**).
1936 – zmarł **Czesław Pietkiewicz**, etnograf, folklorysta.
1938 – rozstrzelano **Adama Babarekę**, pisarza.
1949 – zmarł **Aleksander Danilewicz** (ur. w 1877 r. w Mołczadzi, rejon baranowicki), pedagog, publicysta.
1967 – w Gdańsku utworzono Oddział Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego.
1975 – w Prozorokach (rejon głębocki) odsłonięto pomnik **Ihnata Bujnickiego**, twórcy białoruskiego teatru narodowego.

11 października

1760 – zmarł **Michał Antoni Sapieha**, państwowy działacz WKL, tłumacz, literat.
1918 – weszła w życie tymczasowa konstytucja BRL przyjęta przez Narodowy Sekretariat Białorusi.
1909 – w Grodnie urodziła się **Zinaida Bandaryna**, pisarka i poetka.
1978 – na bazie filii Muzeum Literackiego im. **Janki Kupały** (otwartego w październiku 1977 r.) stworzono kupałowski rezerwat memorialny „Laŭki”.

12 października

1398 – na wyspie Salin na Niemnie podpisano porozumienie pokojowe o wzajemnej pomocy pomiędzy WKL i Zakonem Krzyżackim.
1633 – w Połocku wybuchł zbrojny bunt obywateli miasta przeciwko arcybiskupowi unickiemu **Antoniemu Sielawie**.
1761 – Szczuczyn otrzymał prawo magdeburskie.
1884 – w Lingach (rejon woronowski) urodził się **Michał Buklarewicz**, duchowny katolicki, działacz społeczny.
1925 – w Berlinie rozpoczęła się II Wszechbiałoruska Konferencja (trwała do 16 października). Uczestnicy ogłosili rozwiązanie Rady i Rządu Białoruskiej Republiki Ludowej.
1991 – rozpoczął się dwudniowy zjazd założycielski Białoruskiego Zrzeszenia Żołnierzy.

13 października

1847 – w majątku Ślepianka (obecnie w granicach Mińska) urodził się **Edward Antoni Leonard Woyniłłowicz**, działacz gospodarczy i polityczny, fundator kościoła pw. św. św. Szymona i Heleny w Mińsku.
1888 – w zaścianku Puńki (rejon głębocki) urodził się **Jazep Drazdowicz**, malarz, rzeźbiarz, etnograf, archeolog, pedagog, jeden z prekursorów białoruskiego malarstwa narodowo-historycznego.
1896 – w Moskwie urodził się **Mikołaj Szczakacichin**, pedagog, znawca sztuki.
1996 – w Kostomłotach (powiat bialski) odbyła się uroczystość poświęcona 400 rocznicy Unii Brzeskiej.
1999 – utworzono witebskie biskupstwo rzymskokatolickie.

14 października

1899 – w Słobodzie-Kuczynce (rejon kopylski) urodził się **Adam Babareka**, pisarz.
1903 – w majątku Uljanowicze (rejon tołoczyński) urodził się **Lawon Rydleŭski**, działacz społeczno-polityczny, uczestnik powstania słuckiego, działacz emigracyjny (Francja).
2007 – w Mińsku odbyła się Marsz Europejski zorganizowany przez opozycję.

15 października

1432 – w Grodnie król **Władysław Jagiełło** wydał przywilej, którym zrównał w prawach prawosławnych książąt oraz bojarów z feudałami katolickimi.
1817 – w Solurze w Szwajcarii zmarł **Tadeusz Kościuszko**, państwowy i wojskowy działacz, przywódca insurekcji w 1794 r. W 1818 r. jego zwłoki przeniesiono do Krakowa i złożono na Wawelu.
1833 – we Florencji zmarł **Michał Kleofas Ogiński**, magnat, państwowy działacz Rzeczpospolitej, kompozytor, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej.
1909 – w Litwinowie (rejon dubrowieński) urodził się **Siarhiej Rakita** (właściwie: **Siarhiej Zakonnikaŭ**), poeta.
1916 – w Świsłoczy otwarto Białoruskie Seminarium Nauczycielskie.
1959 – w Monachium sowieckie służby specjalne zabiły **Stepana Banderę** (ur. w 1909 r. w Uhrynowie Starym, obwód iwanofrankowski), jednego z liderów antysowieckiego ruchu ukraińskiego.
1961 – w Kryczewie otwarto rejonowe muzeum krajoznawcze.

16 października

1325 – ślub **Anny Aldony**, córki **Gedymina**, z polskim królewiczem **Kazimierzem**.
1896 – zmarła **Maria Bahdanowicz** (z domu **Miakota**, ur. w 1869 r. w Ihumieniu), matka **Maksima Bahdanowicza**. Pochowana w Grodnie na starym cmentarzu prawosławnym.
1947 – za wystąpienie przeciw łysenkowszczyźnie i propagowanie genetyki – burżuazyjnej nauki – z funkcji przewodniczącego Akademii Nauk BSRR zwolniono **Antona Żebraka**.
1955 – w Oszmianach otwarto muzeum krajoznawcze imienia **Franciszka Bahuszewicza**.
2006 – zmarł **Jaŭhien Łuhin**, działacz społeczno-polityczny, twórca partii chłopskiej. Pochowany w Barbarowie (rejon hłuski).

17 października

1696 – urodził się **August III Sas**, król Polski, wielki książę litewski w latach 1733-1763.
1976 – w Benton Harbor (stan Michigan) zmarł **Radosław Ostrowski**, działacz narodowy, pedagog, przewodniczący Białoruskiej Centralnej Rady, działacz emigracyjny w Niemczech, Wielkiej Brytanii i USA. Pochowany na cmentarzu białoruskim w South River (stan New Jersey).
1994 – zmarła **Zoja Koŭsz**, białoruska działaczka w Wilnie, więźniarka gułagu.
1999 – w Mińsku odbył się 30-tysięczny Marsz Wolności, któremu towarzyszyły potyczki demonstrantów z milicją i wojskiem.
2004 – w Białorusi odbyło się referendum, w wyniku którego zmieniono konstytucję w taki sposób, aby **Aleksander Łukaszenka** miał możliwość startu w kolejnych wyborach prezydenckich.

18 października

1529 – w Wilnie 9-letniemu **Zygmuntowi Augustowi** wręczono insygnia wielkiego księcia litewskiego.
1596 – w Brześciu w cerkwi św. Mikołaja podpisano unię pomiedzy Kościołem katolickim i prawosławnym.
1905 – masakra kurłowska na placu przydworcowym w Mińsku. Na polecenie gubernatora mińskiego **Pawła Kurłowa** rosyjskie wojsko i policja strzelały do uczestników zgromadzenia robotniczego. Około 100 osób zginęło, około 300 odniosło rany.
1906 – w Zarudziczach (rejon smorgoński) urodził się **Aleś Sałahub**, poeta, publicysta.
1960 – w Mariupolu na Ukrainie zmarł **Iwan Bialkiewicz**, językoznawca, pedagog, autor słowników.
1991 – zmarł **Piotr Bitel**, duchowny prawosławny, pisarz, poeta, tłumacz, pedagog. Pochowany w Wiszniewie (rejon wołożyński).
1991 – Rada Najwyższa Białorusi przyjęła ustawę „O obywatelstwie Republiki Białoruś".
1995 – zmarł **Janka Makarewicz**, działacz białoruskiej emigracji (Australia), poeta. Pochowany w białorusko-ukraińskiej części cmentarza Rookwood w Sydney.
1996 – jubileuszowe nabożeństwa z okazji z 400-lecia unii brzeskiej.

19 października

1890 – w Brahiniu urodził się **Siarhiej Pałujan**, publicysta, prozaik, literaturoznawca, krytyk.
1933 – w Wiadomie (rejon iwacewicki) urodziła się **Wolha Burnos** (z domu **Paszkiewicz**), działaczka białoruskiego ruchu na emigracji (Australia).
1967 – zmarł **Aleksander Machnoŭski**, pedagog, działacz emigracyjny. Pochowany w East Brunswicku (stan New Jersey, USA).
1988 – w Mińsku utworzono Republikańskie Historyczno-Oświatowe Towarzystwo Pamięci Ofiar Stalinizmu „Martyrolog Białorusi" i komitet organizacyjny Białoruskiego Frontu Ludowego „Odrodzenie".
1990 – ukraiński metropolita greckokatolicki **Wołodymyr Sterniuk** wydał dekret na zorganizowanie w Mińsku pierwszej unickiej parafii na terenie Białorusi.

20 października

1506 – wielkim księciem litewskim został wybrany **Zygmunt I Stary**.
1655 – podpisano umowę kiejdańską. **Janusz Radziwiłł** oraz liczna grupa szlachty zawiązali unię WKL ze Szwecją.
1677 – we Lwowie urodził się **Stanisław Leszczyński**, król Polski, wielki książę litewski w latach 1704-1709 i w 1733 r.
1768 – zmarł **Antoni Bartoszewicz**, jezuita, działacz oświatowy, filozof, pedagog.
1812 – bitwa pod Słonimiem w czasie wojny francusko-rosyjskiej.
1885 – w Wilnie urodził się **Aleś Burbis**, działacz ruchu narodowowyzwoleńczego.

1892 – w Kleszniakach (rejon szczuczyński) urodził się **Janka Tarasiewicz**, duchowny katolicki, działacz religijny i społeczny emigracji białoruskiej (Kanada, Szwajcaria, USA), teolog.
1911 – w Koreliczach urodził się **Walancin Ramanowicz**, malarz.
1920 – w Rydze odbyła się narada narodowo-polityczna – zjazd członków Rady Ludowej BRL.
1953 – w Moskwie zmarł **Jaŭhien Chlabcewicz**, bibliotekoznawca, literaturoznawca, publicysta, pedagog.

21 października

1876 – w Mglinie (obwód briański, Rosja) urodził się **Siarhiej Skandrakoŭ**, publicysta, agronom, krajoznawca.
1878 – w Warszawie zmarł **Józef Kowalewski**, historyk, filomata, orientalista, badacz języka mongolskiego i lamaizmu.
1878 – w Połtawie na Ukrainie urodził się **Uładzimir Piczeta**, historyk i archeolog, pierwszy rektor Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego.
1900 – w Grodnie urodził się **Feliks Kupcewicz**, pisarz, krytyk.
1917 – w Piotrogradzie wyszedł pierwszy numer gazety „Biełaruskaja Krynica". Numer trzeci ukazał się w Mińsku, a od 7 września 1919 r. do 12 lipca 1940 r. gazeta wychodziła w Wilnie. Ukazywała się z przerwami, drukowana to łacinką, to cyrylicą, a w latach 1934-1939 – dwoma rodzajami czcionki.
1935 – w Zelwie urodził się **Jurka Geniusz**, pisarz i publicysta.

22 października

1613 – w pożarze spłonęła większa część starego Nowogródka.
1856 – na zsyłce w guberni archangielskiej zmarł **Romuald Drucki-Podbereski** (ur. w 1818 lub 1813 r. w Wilnie), białoruski i polski wydawca, publicysta, folklorysta.
1909 – w Wierzbicach (rejon nowogródzki) urodził się **Raman Lecka**, krajoznawca, kolekcjoner, więzień łagrów sowieckich.
1919 – **Józef Piłsudski** wydał dekret zezwalający na formowanie białoruskich oddziałów wojskowych i zatwierdził kierownictwo Białoruskiej Komisji Wojskowej.
1920 – w Wilnie urodził się **Jurka Łuckiewicz**, żołnierz, nauczyciel, jeden z przywódców Białoruskiej Niezależnej Partii, więzień łagrów sowieckich.
1937 – w Horkach urodziła się **Nadzieja Hrusza** (z domu **Sasnoŭska**), działaczka białoruskiej emigracji w Australii.
1937 – w Mińsku rozstrzelano **Floriana Żdanowicza**, aktora, reżysera, organizatora teatru.
1937 – w Irbicie (obwód świerdłowski, Rosja) rozstrzelany został **Łukasz Kaluha** (właściwie: **Kastuś Waszyna**), pisarz.
1957 – zmarł **Aleksander Sawicz**, historyk, apologeta Białoruskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej.
2003 – zmarł **Michaś Rajecki**, dziennikarz, działacz białoruskiej emigracji w Australii. Pochowany w białoruskiej części cmentarza Karrakatta w Perth.

23 października

1501 – w Mielniku zatwierdzono akt unii państwowej pomiędzy Polską i WKL. Postanowienia unii mielnickiej wykraczały poza zwykłą unię personalną. Ich realizacja doprowadziłaby do faktycznego połączenia obu państw w jedno, czyli do unii realnej. Zapisy nie zostały jednak zrealizowane.
1823 – w Zamościu (powiat słucki) urodził się **Adam Pług** (właściwie: **Antoni Pietkiewic**z), białoruski i polski pisarz, dziennikarz.
1834 – w majątku Ślepianka (obecnie w granicach Mińska) urodził się **Jan Wańkowicz**, urzędnik bankowy, uczestnik powstania styczniowego.
1909 – w Siole Dużym (rejon szarkowszczyński) urodził się **Michaś Zuj**, działacz wojskowy i polityczny na emigracji (Polska, Niemcy, Australia), prezydent BCR w latach 1987-1995.
1928 – urodził się **Łaŭren Kłybik**, lekarz, farmaceuta homeopata, działacz emigracyjny (Anglia, Belgia).
1941 – w łagrze sowieckim na wyrębie leśnym na Syberii został zamordowany **Wasil Szaszalewicz**, dramaturg.
1981 – w Mińsku zmarł **Jakub Misko**, pisarz, dziennikarz. Pochowany na mińskim Cmentarzu Północnym.

24 października

Międzynarodowy Dzień ONZ

1656 – rozejm wileński pomiędzy Rosją i Rzeczpospolitą kończący wojnę, która rozpoczęła się w 1654 r.
1795 – trzeci rozbiór Rzeczpospolitej.
1864 – w Babkowie (rejon orszański) urodził się **Alaksiej Białynicki-Birula**, zoolog i zoogeograf, podróżnik.
1904 – w Ciecierkach (rejon brasławski) urodził się **Marian Pieciukiewicz**, działacz zachodniobiałoruskiego ruchu społeczno-kulturalnego, etnograf.
1953 – w szpitalu w Londynie zmarł **Lawon Rydleŭski**, działacz społeczno-polityczny, uczestnik powstania słuckiego, działacz emigracyjny (Francja).
1999 – w Jakuszówce (rejon świsłocki) podczas uroczystości ku czci powstańców styczniowych odsłonięto krzyż pamiątkowy.

25 października

1589 – urodził się **Jan Stanisław Sapieha**, syn **Lwa Sapiehy**, działacz państwowy WKL.
1858 – w Piotrowiczach (rejon smolewicki) urodził się **Eduard Piakarski**, lingwista, etnolog, geograf.
1884 – w Narojkach (powiat siemiatycki) urodził się **Siarhiej Dubiński**, archeolog.
1934 – w Montewideo (Urugwaj) urodził się **Karlos Szerman**, białoruski pisarz, tłumacz, działacz społeczny.
1946 – w Paryżu założono Białoruską Misję Greckokatolicką na czele z ojcem rektorem **Lwem Haroszką**.
1983 – zmarł **Marian Pieciukiewicz**, działacz zachodniobiałoruskiego ruchu społeczno-kulturalnego, etnograf.

1991 – w Nowym Jorku zmarł **Antoś Halina** (właściwie: **Michaś Mickiewicz**), pisarz, działacz społeczny na emigracji (USA), brat **Jakuba Kołasa**. Pochowany na cmentarzu w East Brunswicku.
1992 – w Sarnach (obwód rówieński, Ukraina) zmarł **Wasil Strumień** (właściwie: **Aleksander Lebiedzieŭ**) białoruski i ukraiński pisarz. Pochowany w Sarnach.
1995 – w Soligorsku zmarł **Lawon Słuczanin** (właściwie: **Szpakoŭski**), poeta, więzień gułagu.
1999 – zmarła **Nadzieja Hrusza** (właściwie: **Sasnoŭska**), działaczka emigracji białoruskiej w Australii. Pochowana w białoruskiej części cmentarza Fowkner Memorial Park w Melbourne.

26 października

1810 – w Wilnie (wg innych źródeł w Zabłociu, rejon miorski) urodził się **Henryk Dmochowski**, rzeźbiarz, uczestnik powstania listopadowego i styczniowego.
1885 – w Charkowie zmarł **Michał Uronczanka** (ur. w 1801 r. w Kopysiu, rejon orszański), geodeta topograf, geograf, tłumacz.
1906 – zmarł **Uładzimir Spasowicz**, białoruski i rosyjski prawnik, publicysta, literaturoznawca.
1944 – na froncie w Prusach Wschodnich zginął **Aleś Miluć**, poeta. Pochowany we wspólnej mogile we wsi Watutino (rejon niestierowski, obwód kaliningradzki).
1959 – w Goroszkach (rejon rzeczycki) urodził się **Anatol Sys** (zm. w maju 2005 r., pochowany w Goroszkach), poeta.
1987 – w Pałaczance pod Mińskiem odbył się pierwszy walny sejm białoruskich organizacji. Trwał dwa dni, uczestniczyło w nim 560 osób.
1999 – w Słonimiu zmarł **Anatol Iwiers** (właściwie: **Iwan Misko**), poeta.

27 października

1430 – zmarł wielki książę litewski **Witold** (ur. w 1350 r.).
1658 – bitwa pod Czausami pomiędzy 14-tysięczną armią kozackiego pułkownika **Iwana Nieczaja**, który przeszedł na stronę Rzeczpospolitej, z wojskiem moskiewskim.
1890 – w Szutowiczach (rejon smorgoński) urodził się **Wiktor Szutowicz**, duchowny katolicki, działacz kulturalny, więzień łagrów sowieckich.
1907 – w majątku Biesiady (rejon łohojski) zmarł **Zygmunt Czechowicz**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1917 – w Mińsku odbył się III zjazd Białoruskiej Socjalistycznej Hramady.
1990 – w Hajnówce na Białostocczyźnie w nowym budynku zostało otwarte Muzeum Białoruskie.

28 października

1778 – w powiecie białostockim urodził się **Jakub Falkowski**, pijar, pedagog, teolog, literaturoznawca.
1845 – w Grodnie urodził się **Zygmunt Florenty Wróblewski**, fizyk, uczestnik powstania styczniowego.

1884 – w Mińsku urodził się **Florian Żdanowicz**, aktor, reżyser, działacz teatralny.
1920 – w Wilnie wznowiono wydawanie gazety „Nasza Niwa”, która ukazywała się do 20 grudnia 1920 r. (redaktor **Uładzisłaŭ Znamiaroŭski**); była to próba odnowienia gazety ukazującej się w latach 1906-1915.
1923 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Zmahańnie”. Ukazywała się do grudnia 1924 r.
1974 – zmarł **Ryhor Akulewicz**, działacz społeczno-kulturalny, wydawca, publicysta, aktywista BWRH i TSB, działacz emigracyjny w Kanadzie.
1992 – w Mińsku drużyna piłkarska Białorusi rozegrała pierwszy mecz w historii suwerennego państwa (1:1 w towarzyskim spotkaniu z Ukrainą).
2002 – zmarł **Mikołaj Ruliński**, białoruski działacz społeczny w Wilnie.

29 października

1937 – w Mińsku w budynku NKWD w nocy rozstrzelano 22 białoruskich i żydowskich pisarzy, naukowców i działaczy społecznych. Wśród zabitych byli **Płaton Haławacz** – białoruski pisarz, działacz społeczny; **Hackiel Duniec** – białoruski i żydowski pisarz; **Aleś Dudar** (właściwie: **Aleksander Dajlidowicz**) – białoruski poeta, krytyk; **Michaś Zarecki** (właściwie: **Kasiankoŭ**) – białoruski pisarz; **Wasil Kawal** (właściwie: **Kawaloŭ**) – białoruski pisarz, dziennikarz; **Walery Marakoŭ** – białoruski poeta; **Wasil Staszeŭski** – białoruski pisarz, działacz społeczny, uczestnik powstania słuckiego; **Michaś Czarot** (właściwie: **Kudzielka**) – białoruski poeta, działacz społeczno-kulturalny.
1989 – w Kuropatach odbył się wielotysięczny mityng upamiętniający ofiary stalinowskiego ludobójstwa.
1993 – w Cleveland zmarł **Siarhiej Karniłowicz**, działacz społeczny i religijny, emigrant w USA.
1996 – w Pradze na Hradczanach został odsłonięty pomnik **Franciszka Skaryny** (autor: **Eduard Astafieŭ**), a na budynku czeskiej biblioteki narodowej Klementinum odsłonięto tablicę upamiętniającą pierwszego drukarza białoruskiego (autor: **Aleś Draniec**).

30 października

1883 – w Łokcianach (rejon ostrowiecki) urodził się **Janka Bylina** (właściwie: **Jan Siemaszkiewicz**), duchowny katolicki, pisarz, poeta.
1890 – w Ostrynie (rejon szczuczyński) urodził się **Michał Urbanowicz**, duchowny katolicki, pedagog, działacz kulturalny na emigracji w USA.
1921 – w Mińsku został założony Białoruski Uniwersytet Państwowy.
1936 – zmarł **Ferdynad Ruszczyc**, białoruski i polski malarz, scenograf teatralny, pedagog.
1937 – w Mińsku NKWD rozstrzelało 32 osoby, wśród nich byli **Janka Niomański** (właściwie: **Iwan Piatrowicz**) – białoruski pisarz, ekonomista, **Todar Klasztorny**, poeta białoruski.
1988 – w Mińsku i w Kuropatach odbył się żałobny mityng „Dziady”, który został brutalnie rozpędzony. Dzień pamięci wszystkich ofiar ludobójstwa.
1994 – papież **Jan Paweł II** podniósł arcybiskupa **Kazimierza Świątka** do godności kardynała.

31 października

1905 – w Witebsku patrol kozacki ostrzelał manifestację mieszkańców. 7 osób zastrzelono, 4 raniono. Pogrzeb zamordowanych zgromadził 40 tysięcy osób.
1910 – w Wilnie urodził się **Leanid Halak**, prawnik, dziennikarz, działacz społeczny na emigracji (Niemcy, USA).
1917 – utworzono tymczasowy komitet wykonawczy Centralnej Białoruskiej Rady Wojskowej.
1932 – zmarł **Cyprian Kondratowicz** (ur. w 1859 r.) białoruski generał, minister BRL. Pochowany w Pogorodnie (rejon woronowski). Później ekshumowany i pochowany obok cerkwi prawosławnej w Woronowie.
1937 – rozstrzelano **Antona Balickiego**, działacza społeczno-kulturalnego.
1937 – w Mińsku urodził się **Jaŭhien Kulik**, działacz społeczny, malarz, grafik.
1947 – ukazał się pierwszy numer gazety „Baćkaŭszczyna" (ukazywała się w Monachium do grudnia 1966 r.).
1992 – w Mińsku zmarł **Michaś Tkaczoŭ**, białoruski działacz społeczno-naukowy, historyk, archeolog, pedagog. Pochowany na mińskim Cmentarzu Wschodnim.

LISTOPAD

1 listopada

Wszystkich Świętych według obrządku łacińskiego

1868 – w Kozianach (rejon szumiliński) urodził się **Zmicier Daŭhiała** (zmarł na zsyłce w Kazachstanie prawdopodobnie w 1942 r.), historyk, archiwista, krajoznawca.
1873 – w Krywulinie (rejon bieżacki, obwód twerski, Rosja) urodził się **Iwan Zamocin**, białoruski i rosyjski literaturoznawca, więzień gułagu.
1909 – w Horach (rejon wilejski) urodził się **Iwan Kasiak**, działacz społeczny, publicysta, historyk, emigrant (Niemcy, USA).
1912 – w Łucznikach (powiat słucki) urodził się **Janka Zołak** (właściwie: **Anton Daniłowicz**), poeta, działacz społeczny na emigracji w USA.
1915 – w Pokroszewie (rejon słucki) urodził się **Michaś Kawyl** (właściwie: **Jazep Leszczanka**), poeta, emigrant.
1933 – w Warakomszczyźnie (rejon zdzięciolski) urodził się **Wiaczasłaŭ Adamczyk**, pisarz.
1943 – w Postawach hitlerowcy zamordowali **Adama Dasiukiewicza**, działacza społeczno-kulturalnego, dziennikarza.
1984 – zmarł **Piotr Sierhijewicz**, malarz.
1986 – w Uździe otwarto Muzeum Historyczno-Krajoznawcze (założone w lutym 1981 r.).
1987 – w parku im. Kupały w Mińsku obchodzono Dziady. Pierwszy raz publicznie mówiono o sowieckich zbrodniach przeciwko ludzkości.
1992 – zmarła **Tamara Łazakowicz** (ur. 11 marca 1954 r. w Rosji), białoruska gimnastyczka, mistrzyni Igrzysk Olimpijskich w Monachium w 1972 r.
1992 – w Mińsku odbył się zjazd założycielski Zrzeszenia Szlachty Białoruskiej.

2 listopada

Dziady – dzień wspominania zmarłych

1869 – w majątku Kruplany (rejon nowogródzki) urodził się **Józef Stabrowski**, archeolog, krajoznawca.
1903 – w Warszawie zmarł **Adam Pług** (właściwie: **Antoni Pietkiewicz**), białoruski i polski pisarz, dziennikarz. Pochowany na Powązkach.
1927 – w Mińsku urodził się **Michaś Rajecki**, dziennikarz, działacz białoruskiej emigracji w Australii.
1959 – w Nowym Jorku zmarł **Aleksander Orsa**, białoruski pedagog, doktor przyrodoznawstwa, działacz białoruskiej emigracji (Niemcy, USA).

3 listopada

667 – urodził się **św. Hubert**, patron Grodna.
1661 – zwycięstwo wojsk Rzeczpospolitej nad rosyjskimi oddziałami wojewody **Iwana Chowańskiego** i **Atanazego Ordina-Naszczokina** w bitwie pod Kuszlikami niedaleko Dzisny na Połocczyźnie.
1845 – w Tyborach-Kamiance (powiat wysokomazowiecki) urodził się **Zygmunt Gloger**, polski etnograf, archeolog, który badał m.in. Zachodnią Białoruś.

1863 – zmarł **Michał Kulesza** (ur. w 1795 lub 1800 r. w Wilnie), grafik i malarz, pedagog.
1882 – w zaścianku Okińczyce (rejon stołpecki, obecnie w granicach miasta Stołpce) urodził się **Jakub Kołas**, narodowy poeta Białorusi.
1890 – w Słonimiu urodził się **Konstanty Puszkarewicz**, białoruski i rosyjski slawista, literaturoznawca, pedagog.
1937 – na Wyspach Sołowieckich rozstrzelano **Pawła Wołoszyna** i **Flegonta Wołyńca**, działaczy zachodniobiałoruskiego ruchu wyzwoleńczego.
1941 – niedaleko Uralska (Rosja) zmarł **Zmitrok Biadula**, pisarz, uczestnik ruchu narodowowyzwoleńczego. Pochowany w Uralsku.
1972 – w Mińsku odsłonięto pomnik **Jakuba Kołasa**.
1983 – zmarł **Anton Martos** (arcybiskup **Atanazy**). Urodził się w 1904 r. we wsi Zawita koło Nieświeża. Hierarcha Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego poza granicami Rosji, białoruski działacz religijny na emigracji (Niemcy, Argentyna, Australia), historyk Cerkwi prawosławnej.

4 listopada

1501 – bitwa pod Mścisławiem – jedno ze starć wojny litewsko-moskiewskiej lat 1500-1503, stoczona w pobliżu mścisławskiego zamku. Wojska moskiewskie rozgromiły wojska mścisławskie i litewskie.
1794 – w czasie obrony Pragi (przedmieścia Warszawy) zginęli **Jakub Jasiński**, działacz wojskowy i polityczny, inżynier, poeta, jeden z przywódców insurekcji kościuszkowskiej oraz **Tadeusz Korsak** (ur. ok. 1741 r. w Zaskorkach lub Daniewie, rejon połocki), państwowy i wojskowy działacz WKL, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej. Pochowani na cmentarzu na Kamionku w Warszawie.
1816 – w Kubliczach (rejon uszacki) urodził się **Artemiusz Weryha-Darewski** (zm. w 1884 r. na Syberii), pisarz, jeden z przywódców powstania styczniowego na Witebszczyźnie.
1887 – w Kopylu urodził się **Ciszka Hartny** (właściwie: **Źmicier Żyłunowicz**), uczestnik ruchu narodowowyzwoleńczego, działacz państwowy BSRR, historyk, pisarz, publicysta.
1929 – w Targunach (rejon dokszycki) urodził się **Siarhiej Karniłowicz**, białoruski działacz społeczny i religijny, emigrant (USA).
1937 – rozstrzelano **Aleksandara Walkowicza**, działacza białoruskiego ruchu narodowego.
1992 – w Mińsku zmarł **Wasil Chomczanka**, pisarz.
1993 – zmarł **Raman Lecka**, krajoznawca, kolekcjoner, więzień łagrów sowieckich.
2000 – w Porzeczu (rejon słonimski) ustawiono krzyż pamiątkowy ku czci powstańca **Michała Wołłowicza** i jego zwolenników.

5 listopada

1576 – król **Stefan Batory** potwierdził wszystkie przywileje dla Grodna.
1907 – w Nieświeżu urodził się **Michał Wituszka**, generał, jeden z liderów Białoruskiej Niezależnej Partii, przywódca białoruskiego ruchu oporu w drugiej połowie lat 1940. i na początku 1950.

1922 – pierwsze wybory do polskiego Sejmu, w których Białorusini zdobyli 14 mandatów poselskich.
1954 – w Rzeczycy otwarto muzeum krajoznawcze.
1955 – w Stolinie otwarto muzeum krajoznawcze (założone w 1954 r.).
1997 – w South River (stan New Jersey, USA) zmarł **Światasłaŭ Koŭsz**, działacz religijny, pisarz, duchowny Białoruskiej Kanonicznej Cerkwi Prawosławnej, pozostającej w jurysdykcji patriarchatu konstantynopolitańskiego. Pochowany na cmentarzu białoruskim w South River.

6 listopada

1661 – wojska Rzeczpospolitej dowodzone przez **Stefana Czarnieckiego** rozbiły pod Głębokiem wojska moskiewskie.
1689 – urodził się **Antoni Kazimierz Sapieha**, działacz państwowy WKL.
1862 – w folwarku Jakuszówka (rejon świsłocki) zmarł **Wiktor Kalinowski**, historyk, archeograf, jeden z ideologów powstania styczniowego. Pochowany w Świsłoczy.
1891 – na koloni Leonówka (rejon osipowicki) urodził się **Josif Woŭk-Lewanowicz**, białoruski językoznawca.
1920 – wojska **Stanisława Bułak-Bałachowicza** wyruszyły z Turowa na wschód.
1940 – w Wilnie zmarł **Lawon Witan-Dubiejkowski**, działacz białoruskiego ruchu narodowego, poeta, architekt, budowniczy. Pochowany na cmentarzu na Rossie.
1949 – w Rosji urodził się **Alaksiej Filipczanka**, białoruski obrońca praw człowieka.
1980 – w Nowym Jorku zmarł **Stanisław Stankiewicz**, działacz społeczno-kulturalny, literaturoznawca, publicysta, działacz emigracyjny (Niemcy, USA).
2000 – w Mińsku zmarła **Stefania Staniuta**, aktorka teatralna i filmowa.

7 listopada

1790 – w Żyrmunach (rejon woronowski) urodził się **Karol Podczaszyński**, działacz oświatowy, architekt, badacz, pedagog.
1886 – urodził się **Henryk Betto**, duchowny katolicki, pedagog, pisarz.
1890 – urodził się **Ihnat Żaŭniarowicz** (zm. na zsyłce w Kazachstanie w sierpniu 1937 r.) , duchowny katolicki, działacz społeczno-kulturalny, więzień gułagu.
1896 – w Rudzieńsku (rejon puchowicki) urodził się **Michaś Czarot** (właściwie: **Kudzielka**), poeta, działacz społeczno-kulturalny.
1898 – w Świsłoczy Dolnej (rejon grodzieński) urodził się **Klimient Jakaŭczyk** (zginął w 1941 r. na froncie), pisarz białoruski i rosyjski.
1919 – w Homlu otwarto obwodowe muzeum krajoznawcze.
1942 – hitlerowcy rozstrzelali **Alesia Dubrowicza** (właściwie: **Alaksiej Redźka**, ur. w 1910 r. w Hołubiczach, obecnie Karolewicze, rejon głębocki), poetę, działacza ruchu zachodniobiałoruskiego.
1948 – w Wattenstedt (Dolna Saksonia, Niemcy) w wypadku samochodowym zginął **Chwiedar Iljaszewicz**, poeta, prozaik, historyk, działacz społeczno-kulturalny na emigracji (Niemcy). Pochowany w miejscowości Hallendorf niedaleko Brunszwiku.
1949 – w Mozyrzu otwarto muzeum krajoznawcze.

8 listopada

1632 – **Władysław IV Waza** został wybrany na króla Polski i wielkiego księcia litewskiego (rządził do 20 maja 1648 r.).
1784 – w majątku Szawry (rejon woronowski) urodził się **Teodor Narbutt**, historyk, archeolog, krajoznawca.
1858 – urodził się **Tadeusz Wróblewski**, adwokat, publicysta, działacz społeczny.
1883 – w majątku Koleśniki (rejon głębocki) urodził się **Wacław Łastowski**, działacz społeczno-polityczny, historyk, językoznawca, literaturoznawca, publicysta, etnograf.
1890 – w Letnikach (rejon głębocki) urodził się **Janka Paczopka**, poeta, folklorysta.
1903 – w Miniewiczach (rejon mostowski) urodził się **Michaś Jawar** (właściwie: **Karaś**), poeta, członek BWRH, TSB.
1946 – w Watykanie białoruska delegacja (**Leŭ Haroszka**, **Franciszak Czarniaŭski** i **Lawon Rydleŭski**) spotkała się z papieżem **Piusem XII**.
1973 – zmarł **Aleksander Żukoŭski** (ur. w 1926 r. w Zalesiu, rejon słonimski), członek słonimskiej podziemnej, patriotycznej organizacji „Czajka", więzień sowieckich łagrów. Pochowany w Zalesiu.
2003 – zmarła **Wolha Burnos**, działaczka białoruskiego ruchu na emigracji (Australia). Pochowana w prawosławnej części cmentarza Centennial Park w Adelajdzie.

9 listopada

1806 – w Wilnie urodziła się **Emilia Plater**, uczestniczka narodowowyzwoleńczego powstania listopadowego, folklorystka.
1817 – zmarł **Rajmund Korsak**, poeta, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej.
1942 – niedaleko Borysowa gestapowcy rozstrzelali **Henryka Hlebowicza**, duchownego katolickiego, działacza religijnego, teologa. W 1999 r. został beatyfikowany.
1962 – w Homlu urodził się **Alaksiej Mielnikaŭ**, literaturoznawca.
1994 – w Wilnie odsłonięto tablicę pamiątkową ku czci **Bronisława Taraszkiewicza**.

10 listopada

Światowy Dzień Młodzieży

1444 – pułki WKL wzięły udział w bitwie pod Warną.
1749 – urodził się **Maciej Radziwiłł**, magnat WKL, dramaturg, kompozytor.
1851 – zmarł **Jan Chodźko-Borejko**, pisarz, działacz społeczny, uczestnik powstania listopadowego.
1920 – wojska **Stanisława Bułak-Bałachowicza** zajęły Mozyrz.
1924 – w Wilnie zmarł **Michał Golenkiewicz** (ur. w 1852 r. w powiecie bielskim), duchowny prawosławny, działacz społeczny.
1938 – w Mińsku rozstrzelany został **Ryhor Rak**, krajoznawca.
1938 – w Mińsku rozstrzelany został **Uładzimir Teraŭski**, kompozytor, dyrygent chóru, folklorysta.

11 listopada

1673 – zwycięska bitwa pod Chocimiem 40-tysięcznej armii wojsk Rzeczpospolitej dowodzonych przez **Jana III Sobieskiego**. Wojska Rzeczpospolitej pokonały 80-tysięczną armię turecką. Bitwa zatrzymała turecką ekspansję na Ukrainę.
1875 – w Mińsku urodził się **Albert Paŭłowicz**, poeta, satyryk, dramaturg.
1903 – w Mirze (rejon korelicki) urodził się **Aleksander Iliński**, aktor teatralny.
1937 – na Wyspach Sołowieckich został rozstrzelany (lub 3 listopada 1937 r.) **Maksim Bursiewicz**, działacz ruchu zachodniobiałoruskiego, jeden z przywódców BWRH.
1988 – komitet organizacyjny Białoruskiego Frontu Ludowego wydał odezwę „Do obywateli Białorusi", w której określił założenia polityczne ruchu.
1994 – zmarł **Michał Krywanosaŭ**, młociarz, srebrny medalista igrzysk olimpijskich w Melbourne (1956), wielokrotny rekordzista świata.
1999 – zmarła **Angelina Baroŭka** (ur. w 1931 r.), uczestniczka białoruskiego podziemia, więźniarka łagrów sowieckich.

12 listopada

Dzień pamięci męczennika św. Jozafata Kuncewicza (ur. w 1580 r. we Włodzimierzu Wołyńskim, Ukraina, zabitego 12 listopada 1623 r. w Witebsku)

1572 – zmarł **Grzegorz Chodkiewicz**, państwowy i wojskowy działacz WKL, hetman, wojewoda witebski.
1656 – zmarł **Albrecht Stanisław Radziwiłł**, magnat WKL, historyk, pamiętnikarz.
1794 (lub w 1796) – we wsi Hoźna (powiat białostocki) urodził się **Michał Rukiewicz**, uczestnik ruchu wyzwoleńczego, filomata.
1885 – w Czarnem (rejon rzeczycki) urodził się **Michajła Hramyka**, pisarz, uczony.
1918 – w Witebsku założono muzeum (obecnie Witebskie Obwodowe Muzeum Krajoznawcze).
1920 – w Dubiejkach (powiat słucki) urodził się **Waleryj Nawicki** (do 1945 r. – **Walancin Nowik**), działacz społeczno-kulturalny, członek Związku Młodzieży Białoruskiej, emigrant w Kanadzie.
1920 – w Borchowie (rejon rohaczowski) urodził się **Andrej Makajonak**, dramaturg.
1930 – w Szamotowie (rejon smorgoński) urodził się **Wosip Bliźniuk**, uczestnik antykomunistycznego, podziemnego ruchu uczniowskiego w Smorgoniach, więzień łagrów sowieckich.
2000 – w Mińsku i 25 miastach Białorusi odbyła się akcja młodzieżowa pod hasłem „Przemian!".

13 listopada

1625 – zmarł **Salomon Rysiński** (ur. w prawdopodobnie w 1560 r. w Rysinie, obecnie rejon siebieski obwodu pskowskiego), poeta, filozof, etnograf, pedagog WKL. Prawdopodobnie pochowany w Delatyczach (rejon nowogródzki).
1655 – wojska WKL pod dowództwem **Pawła Sapiehy** pokonały wojska moskiewskie przy rzece Leśnej w pobliżu Brześcia.

1836 – w Żytomierzu (Ukraina) urodził się **Jarosław Dąbrowski**, działacz ruchu narodowowyzwoleńczego.
1892 – w Łaszy (rejon grodzieński) urodził się **Jazep Trośka** (właściwie: **Dudziuk**, zginął po 1930 r. w sowieckich więzieniach), historyk, krajoznawca, pedagog.
1942 – zmarł **Władysław Tołoczko**, działacz religijny i kulturalno-oświatowy, kulturolog, historyk, literaturoznawca. Pochowany w Wilnie na cmentarzu Rossa.
1943 – w Mińsku sowieccy partyzanci w redakcji „Gazety Białoruskiej" zamordowali **Uładzisława Kazłoŭszczyka** (właściwie: **Władysław Kozłowski**), działacza społeczno-politycznego, poetę, publicystę, wydawcę. Pochowany na cmentarzu Kalwaria.
1985 – zmarł **Anton Wałynczyk**, dyrygent chórów, kompozytor, pedagog. Pochowany w Grodnie na cmentarzu przy prospekcie Kosmonautów.
1989 – w Mińsku zmarł **Fiodor Jankoŭski**, językoznawca. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim.
1993 – Rada Najwyższa Republiki Białoruś przyjęła ustawę „O ochronie dziedzictwa historyczno-kulturalnego państwa". Na listę zabytków historii i kultury wpisano 16 300 obiektów.

14 listopada

1812 – w Kroszynie (rejon baranowicki) urodził się **Paŭluk Bahrym**, poeta (zm. ok. 1891 r., pochowany w Kroszynie).
1905 – w Bobrowej (rejon grodzieński) urodził się **Michaś Wasilok** (właściwie: **Michaił Kaściewicz**), poeta, aktywista BWRH i TSB.
1907 – w Chworościanach (rejon sławgorodzki) urodził się **Michaś Łarczanka**, literaturoznawca i krytyk, który w 1956 r. został oskarżony o nacjonalizm.
1910 – w Sytkach (gmina Drohiczyn) urodził się **Władysław Maćkowiak**, duchowny katolicki, działacz religijny, błogosławiony.
1916 – w Petersburgu ukazał się pierwszy numer gazety społeczno-literackiej „Dziannica" (ukazywała się do 13 stycznia 1917 r., redaktor – **Ciszka Hartny**).
1916 – ukazał się pierwszy numer gazety społeczno-politycznej „Swietacz" (ukazywała się Petersburgu łacinką do 13 stycznia 1917 r., redaktor: **Edziuk Budźka**).
1920 – rozpoczął się Białoruski Zjazd Słucczyzny (trwał 14-15 listopada).
1933 – w Mińsku urodził się **Leanid Prakopczyk**, pisarz, krajoznawca.
1939 – Zachodnia Białoruś została oficjalnie przyjęta w skład BSRR.
1978 – w Los Angeles zmarł **Uładzimir Kliszewicz**, poeta, publicysta, więzień łagrów sowieckich, emigrant w USA.
1986 – w Moskwie zmarł **Mikoła Ułaszczyk**, historyk, archeograf, archeolog, etnograf, krajoznawca, literat. Pochowany na Cmentarzu Czyżowskim w Mińsku.
1987 – zmarł **Fokunda Nieściarowicz**, uczestnik antykomunistycznego uczniowskiego ruchu podziemnego na Miadziolszczyźnie, więzień łagrów sowieckich.
1990 – w Paryżu w budynku UNESCO odbyła się uroczystość upamiętniająca 500 rocznicę urodzin **Franciszka Skaryny**.

15 listopada

1812 – pod Wołkowyskiem doszło do bitwy pomiędzy wojskami francuskimi i rosyjskimi (trwała dwa dni).
1893 – w Czuchnach (rejon smorgoński) urodził się **Franciszak Czarniaŭski**, duchowny katolicki, działacz religijno-oświatowy, publicysta, wydawca, działacz emigracyjny (Francja, Belgia, USA).
1897 – w Warszawie zmarł **Jakub Gieysztor**, publicysta, księgarz, pamiętnikarz, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1907 – w Galicji zmarł **Józef Kalinowski** (imię zakonne: **Rafał od św. Józefa**), karmelita bosy, katolicki działacz religijny, uczestnik powstania styczniowego, później kanonizowany.
1985 – zmarł **Aleksander Kałodka**, działacz społeczny, prawoznawca, publicysta, więzień faszystowskich obozów koncentracyjnych, działacz białoruskiej emigracji w Australii. Pochowany na białoruskim cmentarzu Fawkner w Melbourne.
1987 – zmarł **Ryhor Zybajła**, białoruski działacz polityczny i wojskowy, przewodniczący Słonimskiej Okręgowej Białoruskiej Samopomocy Ludowej w latach 1941-1942.

16 listopada

Dzień Matki Bożej Ostrobramskiej – patronki Białorusi

1888 – w Szuryczach (rejon świsłocki) urodził się (wg innych przekazów16 grudnia) **Wincenty Godlewski**, duchowny katolicki, ideolog białoruskiego ruchu narodowego.
1893 – w Targunach (rejon dokszycki) urodziła się **Leaniła Czarniaŭska** (żona **Maksima Hareckiego**), nauczycielka, pisarka, tłumaczka.
1905 – w Truchanowiczach (rejon kopylski) urodził się **Jan Skryhan**, pisarz, tłumacz, więzień gułagu.
1914 – w Pietrowiczach (rejon smolewicki) urodził się **Jazep Siemiażon (Siemiażonaŭ)**, tłumacz, literat.
1920 – w powiecie słuckim utworzono Białoruską Radę Ziemi Słuckiej – organ władzy miejscowej. Działała do końca stycznia 1921 r.
1953 – w Bobrujsku urodził się **Aleksander Prakapienka**, białoruski piłkarz, mistrz ZSSR (1982), jedyny przedstawiciel Białorusi w reprezentacji ZSSR, która zajęła trzecie miejsce na Igrzyskach Olimpijskich w Moskwie w 1980 r.
1982 – w Mińsku zmarł **Andrej Makajonak**, dramaturg. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim.

17 listopada

Międzynarodowy Dzień Studenta

1640 – zmarł **Stefan Pac** (ur. 1587), państwowy działacz WKL.
1825 – w guberni twerskiej zmarł **Zorian Dołęga-Chodakowski** (właściwie: **Adam Czarnocki**), etnograf, archeolog i historyk; jeden z głównych prekursorów badań nad Słowiańszczyzną.

1827 – zmarł **Paweł Brzostowski**, społeczny i państwowy działacz WKL.
1893 – w Dźwińsku (obecnie Łotwa) urodził się **Kastuś Jezawitaŭ**, działacz białoruskiego odrodzenia narodowo-państwowego, publicysta, tłumacz, pedagog, historyk.
1906 – w Gibiniacie (rejon wołożyński) urodził się **Janka Bahdanowicz**, pisarz, pamiętnikarz, więzień łagrów sowieckich.
1990 – w Wilnie odsłonięto tablicę pamiątkową poświęconą **Franciszkowi Skarynie**.
1991 – kanonizowany został **Rafał Kalinowski** (właściwie: **Józef Kalinowski**), karmelita bosy, katolicki działacz religijny, uczestnik powstania styczniowego.
2005 – zmarła **Klaudia Szyszygina-Potocka** (ur. w 1935 r.), nauczycielka, regionalistka, badaczka historii Nieświeża.

18 listopada

1700 – bitwa pod Olkienikami (18-19 listopada). Klęska sił Sapiehów, zwycięstwo republikanów na czele z **Michałem Serwacym Wiśniowieckim** i **Grzegorzem Antonim Ogińskim**.
1883 – w Mikołajewszczyźnie (rejon stołpecki) urodził się **Jazep Losik**, działacz społeczno-polityczny, językoznawca, pisarz, pedagog.
1902 – w majątku Podsosna (rejon szarkowszczyński) urodził się **Michaś Maszara**, pisarz, uczestnik ruchu zachodniobiałoruskiego.
1937 – w Warszawie zmarł **Adam Byczkowski** (ur. w 1889 r. w majątku Tołłoczki na Sokólszczyźnie), działacz społeczno-kulturalny, prawnik, dramaturg.
1979 – zmarł **Haŭryił Wierasaŭ**, szachista, teoretyk gry w szachy.

19 listopada

1784 (lub 1785) – we wsi Wólka (powiat bielski) urodził się **Michał Bobrowski**, duchowny, teolog i slawista, m.in. odkrywca „Kodeksu Supraskiego” z XI w.
1991 – założono BiełaPAN – białoruską, prywatną agencję informacyjną.
1996 – ze stacji Jacuki (rejon zdzięciolski) odjechała platforma kolejowa z ostatnią rakietą „Topol”. Białoruś przestała być państwem posiadającym broń atomową.
2004 – w USA zmarła **Józefa Najdziuk** (z domu **Breczka**), działaczka ruchu narodowowyzwoleńczego, później białoruskiej emigracji w Niemczech, USA. Pochowana w Pasadenie (stan Kalifornia).

20 listopada

1648 – **Jan II Kazimierz** został wybrany na króla Polski i wielkiego księcia litewskiego (panował do 1668 r.).
1901 – w Wysokim Horodcu (rejon tołoczyński) urodził się **Michaś Zarecki** (właściwie: **Kasiankoŭ**), pisarz.
1922 – w Klecku urodził się **Uładzimir Kisiel** (zm. w sierpniu 1999 r. w Grodnie), członek podziemnej organizacji Związek Walki o Niezależność Białorusi, więzień łagrów sowieckich.
1948 – w Rudce (rejon piński) urodziła się **Jaŭhienija Janiszczyc**, poetka.
1985 – w Białymstoku zmarł **Jurka Geniusz**, pisarz i publicysta.

1988 – zmarł **Haŭryła Harecki**, geolog, geograf, ekonomista, demograf, działacz białoruskiego ruchu narodowo-kulturalnego.
1998 – zmarła **Jaŭhienija Szostak**, działaczka społeczna, lekarka, więźniarka gułagu.
1995 – w Orszy odsłonięto pomnik **Uładzimira Karatkiewicza**.

21 listopada

1368 – w bitwie na rzece Trosna wojska WKL na czele z wielkim księciem **Olgierdem** podczas pochodu na Moskwę pokonały wojska Księstwa Moskiewskiego.
1830 – zmarł **Jan Śniadecki**, astronom, matematyk, filozof, profesor Uniwersytetu Wileńskiego. Pochowany w Jaszunach (Litwa).
1921 – w Zabrodku (rejon dokszycki) urodził się (wg innych źródeł 3 listopada) **Janka Juchnawiec**, pisarz, poeta emigracyjny (USA).
1937 – w Czeboksarach (Czuwaska ASRR) rozstrzelany został **Paweł Karawajczyk**, działacz kulturalny, pisarz.
1926 – w Mińsku otwarto Narodowy Akademicki Teatr Dramatyczny im. **Jakuba Kołasa**.
1990 – po 46-letniej przerwie katolikom zwrócono kościół św. św. Szymona i Heleny w Mińsku. Biskup **Tadeusz Kondrusiewicz** odprawił uroczystą mszę.

22 listopada

1654 – wojska rosyjskie po trzech miesiącach oblężenia zajęły Witebsk. Okupacja miasta trwała 13 lat.
1715 – urodził się **Antoni Skorulski**, rektor Kolegium Jezuickiego w Nowogródku w latach 1760-1764.
1773 – utworzono białoruskie biskupstwo rzymskokatolickie z siedzibą w Mohylewie.
1836 – zmarł **Jakub Falkowski**, pedagog, teolog, literaturoznawca.
1930 – urodziła się **Wiera Bartul**, działaczka emigracji białoruskiej w USA.
1944 – w Mińsku zmarł **Kuźma Czorny** (właściwie: **Ramanoŭski**), pisarz, klasyk literatury białoruskiej, publicysta, więzień łagrów sowieckich. Pochowany na Cmentarzu Wojskowym.

23 listopada

1824 – w Rzymie urodził się **Bolesław Rusiecki**, malarz, rysownik, kolekcjoner, który pracował w Białorusi.
1871 – w Romanowie (rejon słucki) urodził się **Uładzimir Teraŭski**, kompozytor, dyrygent chórów, folklorysta.
1886 – w Krakowie zmarł **Adam Honory Kirkor**, białoruski i polski historyk, etnograf, archeolog, publicysta, działacz społeczny.
1906 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Nasza Niwa" (ukazywała się do 20 sierpnia 1915 r.).
1938 – rozstrzelano **Mikołę Krasińskiego** (ur. w 1886 r. w Wilejce), białoruskiego działacza kulturalnego i religijnego.

24 listopada

1905 – car **Mikołaj II** podpisał dekret znoszący zakaz używania języków narodowych w 9 zachodnich guberniach Imperium Rosyjskiego.
1970 – w Kluszczanach (rejon ostrowiecki) zmarł **Adolf Klimowicz**, białoruski działacz społeczny, dziennikarz, wydawca, więzień łagrów sowieckich.
1996 – w Białorusi odbyło się antykonstytucyjne referendum, które zmieniło konstytucję z 1994 r. W wyniku referendum Rada Najwyższa 13. kadencji została rozwiązana, święto niezależności Białorusi przeniesiono na 3 lipca, zakazano sprzedaży i kupna ziemi, utrzymano karę śmierci.

25 listopada

1714 – w majątku Zdzięcioł (rejon zdzięciolski) urodził się **Tomasz Żebrowski**, jezuita, architekt, astronom, matematyk. Zbudował obserwatorium astronomiczne Uniwersytetu Wileńskiego, którym następnie kierował.
1795 – abdykacja ostatniego króla Polski **Stanisława Augusta Poniatowskiego** na nowym zamku w Grodnie.
1910 – w Koleśnikach (obecnie rejon chisławicki obwodu smoleńskiego) urodził się **Zmitrok Astapienka**, poeta, tłumacz, więzień łagrów sowieckich. Na początku II wojny światowej zbiegł z obozu na front. Zginął w czasie walk w Karpatach w październiku 1944 r.
1925 – w Mińsku rozpoczął się (trwał do 29 listopada) pierwszy zjazd poetów i pisarzy zrzeszenia literackiego „Maładniak”.
1988 – w Mińsku popełniła samobójstwo **Jaŭhienija Janiszczyc**, poetka. Pochowana została na Cmentarzu Wschodnim.
2002 – w Grodnie ukazał się pierwszy numer biuletynu informacyjno-analitycznego „Swoj Ład” (ukazywał się do maja 2004 r., kiedy to redakcja została całkowicie zniszczona przez KGB). Ukazało się 14 numerów pisma.
2003 – zmarła **Ludmiła Machniuk** (z domu **Kalinowska**), działaczka białoruskiego ruchu na emigracji (USA). Pochowana na cmentarzu białoruskim w South River.

26 listopada

1805 – we wsi Prusy (rejon soligorski) urodził się **Eustachy Januszkiewicz** (zm. 1874), wydawca, publicysta, uczestnik powstania listopadowego, pamiętnikarz.
1837 – w Wilnie urodził się (wg innych podań 2 listopada) **Michał Elwiro Andriolli**, rysownik, ilustrator, malarz, uczestnik powstania styczniowego.
1864 – zmarł **Teodor Narbutt**, historyk, archeolog, bibliofil. Pochowany we wsi Nacza (rejon woronowski).
1885 – w Konstynopolu zmarł **Adam Mickiewicz**, poeta, działacz oświatowy, publicysta, filomata. Został pochowany w Paryżu. 4 lipca 1890 r. jego szczątki zostały przewiezione do Krakowa i złożone w Katedrze na Wawelu.
1891 – we wsi Orlenięta (rejon smorgoński) urodził się **Janka Stankiewicz**, działacz społeczno-kulturalny, językoznawca, historyk, tłumacz, wydawca, publicysta, pedagog, działacz emigracyjny (Niemcy, USA).
1896 – zmarł **Konstanty Jelski**, podróżnik, zoolog, geograf, geolog.

1909 – w Mińsku urodziła się **Janina Kachanoŭska**, działaczka białoruskiego ruchu na emigracji.
1920 – w bitwie o Kopyl śmiertelnie ranny został **Pilip Wałodźka**, uczestnik słuckiego czynu zbrojnego. Zmarł następnego dnia, pochowany został na cmentarzu przy cerkwi w Siemieżowie.
1930 – w Orszy urodził się **Uładzimir Karatkiewicz**, narodowy pisarz Białorusi.

27 listopada

1900 – w Słaczwie (rejon nowogródzki) urodził się **Wiaczasłaŭ Łaŭski**, działacz społeczno-kulturalny, pedagog, jeden z założycieli białoruskiego ruchu studenckiego.
1903 – w Sakowcach (rejon iwacewicki) urodził się **Pilip Piestrak**, literat, działacz KPZB.
1920 – rozpoczęło się antysowieckie powstanie słuckie (trwało do 28 grudnia 1920 r.). Narodowy Dzień Bohaterów.
1921 – w Kleszniakach (rejon szczuczyński) urodził się **Uładzimir Tarasiewicz**, działacz religijny i społeczny białoruskiej diaspory w USA.
1938 – rozstrzelany został **Szymon Rak-Michajłowski**, działacz społeczno-polityczny, członek Rady Białoruskiej Republiki Ludowej, publicysta, założyciel i dyrektor seminarium nauczycielskiego w Borunach (1920-1922).
1948 – w Toronto założono Zrzeszenie Białorusinów Kanady.
1976 – w białoruskiej części cmentarza Fawkner w Melbourne (Australia) odbyło się uroczyste poświęcenie pomnika „Na wieczne wspomnienie spoczywających wszystkich znanych i nieznanych Białorusinów".
1996 – z udziałem rosyjskich wyższych osobistości państwowych przerwano proces impeachmentu wobec prezydentury **Aleksandra Łukaszenki**. Radzie Najwyższej 13. kadencji natychmiast odebrano pełnomocnictwa. Antykonstytucyjny przewrót został dokonany.

28 listopada

1923 – utworzono białoruskie zrzeszenie literackie „Maładniak" (działało do listopada 1928 r.).

29 listopada

1587 – zmarł **Filon Kmita-Czarnobylski** (ur. ok. 1530 r.), wojskowy i polityczny działacz WKL, pisarz.
1830 – początek powstania narodowowyzwoleńczego przeciw Rosji.
1924 – w Mińsku odbyła się pierwsza wszechbiałoruska konferencja krajoznawcza.
1938 – w Mińsku (lub w Moskwie) rozstrzelano **Bronisława Taraszkiewicza**, działacza społeczno-politycznego i oświatowego, językoznawcę, publicystę, tłumacza i literaturoznawcę.
1938 – w Mińsku została rozstrzelana **Pałuta Badunowa** (ur. w 1885 r. w Nowobielicy, rejon homelski), działaczka białoruskiego ruchu narodowego.

1949 – w sowieckim łagrze pod Tajszetem został zabity **Adam Stankiewicz** (wg innych źródeł 4 grudnia), duchowny katolicki, działacz społeczno-kulturalny i oświatowy, kulturolog, wydawca, publicysta. Pochowany na cmentarzu Ozierłaga niedaleko wsi Szewczenki w obwodzie irkuckim.
1990 – w Wilnie uroczyście obchodzono 500-lecie pierwszego białoruskiego wydawnictwa drukowanego **Franciszka Skaryny**. Odsłonięto pamiątkową tablicę na budynku, w którym została wydrukowana pierwsza książka białoruska.

30 listopada

1409 – w Brześciu rozpoczęła się wojskowo-polityczna narada króla **Władysława Jagiełły**, wielkiego księcia **Witolda** i podkanclerzego **Mikołaja Trąby** na temat planu wspólnej wojny z Zakonem Krzyżackim (narada trwała do 8 grudnia).
1427 – w Krakowie urodził się **Kazimierz IV Jagiellończyk**, wielki książę WKL.
1591 – w Strachocinie (województwo podkarpackie) urodził się **Andrzej Bobola**, misjonarz, święty Kościoła katolickiego.
1745 – w majątku Siechnowicze (rejon żabinkowski) urodził się **Tadeusz Kościuszko** (wg innych źródeł 4 lutego 1746 r.), państwowy i wojskowy działacz, przywódca powstania 1794 r.
1895 – urodził się **Andrzej Wangin-Błażewicz** (zm. w 1977 r.), białoruski aktor, działacz teatralny, emigrant (mieszkał w Gdańsku).
1899 – w Zazybach (rejon łoźnieński) urodził się **Michaś Łyńkoŭ**, pisarz, autor utworów dla dzieci, literaturoznawca.
1926 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Nasza Sprawa” (ukazywała się do 22 stycznia 1927 r., redaktor **Piotr Miotła**).
1996 – w Brześciu odbyły się uroczystości z okazji 400 rocznicy Unii Cerkiewnej.

GRUDZIEŃ

1 grudnia

1618 – Rzeczpospolita i Rosja podpisały rozejm w Deulinie (koło miasta Siergijew Posad pod Moskwą). Do WKL dołączono 29 miast.
1856 – w budynku biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego **Eustachy Tyszkiewicz** otworzył Muzeum Starożytności.
1919 – zmarł **Wandalin Szukiewicz**, archeolog, etnograf, kolekcjoner. Pochowany we wsi Nacza (rejon woronowski).
1920 – w Wilnie założono Białoruski Związek Studentów (działał do września 1939 r.).
1981 – w Mińsku zmarł **Ryhor Biarozkin**, literat, krytyk, dziennikarz. Pochowany na Cmentarzu Wschodnim.

2 grudnia

1776 – w majątku Jurkowszczyzyna (powiat mścisławski) urodził się **Anioł Dowgird**, filozof, logik, pedagog.
1879 – w Szczuczynie urodził się **Feliks Steckiewicz**, działacz społeczno-kulturalny, wydawca, pedagog, aktywista BSH i TSB.

3 grudnia

Międzynarodowy Dzień Niepełnosprawnych

1791 – w Bielawiczach (rejon iwacewicki) urodził się **Michał Homolicki**, lekarz, pedagog, historyk.
1814 – w Ziemi Mińskiej urodził się **Wosip Haszkiewicz**, dyplomata, językoznawca, badacz Japonii i Chin, naturalista.
1907 (albo 1908) – w Biezwierchowiczach (rejon słucki) urodził się **Ryhor Kruszyna** (właściwie: **Ryhor Kazak**), pisarz, działacz społeczny na emigracji (Niemcy, USA).

4 grudnia

1659 – wojska moskiewskie wzięły szturmem Stary Bychów i krwawo rozprawiły się z załogą twierdzy.
1803 – zmarł **Dawid Zygmunt Pilchowski**, jezuita, profesor Szkoły Głównej Wielkiego Księstwa Litewskiego, generalny wizytator szkół z ramienia KEN, pisarz, tłumacz, wydawca.
1937 – w witebskim więzieniu NKWD rozstrzelany został **Hipolit Polak**, działacz społeczny, pedagog.
1959 – w Mińsku otwarto Muzeum Literackie **Jakuba Kołasa**.
1972 – zmarł **Mikałaj Aładaŭ**, kompozytor.
1982 – zmarł **Arkadź Kaczan**, działacz społeczny na emigracji (Australia). Pochowany na cmentarzu Rookwood w Sydney.

5 grudnia

1793 – w czasie sejmu grodzieńskiego przyjęto Konstytucję Rzeczpospolitej.
1994 – na szczycie OBWE w Budapeszcie USA, Wielka Brytania i Rosja zagwarantowały Białorusi, Ukrainie i Kazachstanowi bezpieczeństwo i niepodzielność terytorialną.
2005 – zmarł **Franciszek Bartul** (ur. w 1918 r.), działacz emigracji białoruskiej (Anglia, USA), mecenas sztuki, prezes Fundacji im. **Kreczeŭskiego**, członek Rady BRL.

6 grudnia

1705 – w Grodnie na pamiątkę św. **Franciszka Ksawerego** poświęcono klasztor jezuicki.
1800 – w Krzywiczach (rejon miadziolski) urodził się **Józef Chodźko**, naukowiec, geodeta, topograf, podróżnik.
1813 – w Petersburgu urodził się **Mikołaj Ogariow**, rosyjski działacz społeczny, poeta, publicysta. Wspierał powstanie styczniowe.
1919 – w majątku pod Charkowem zamordowany został **Aleksander Bułatowicz**, podróżnik, badacz Afryki Wschodniej, dyplomata, mnich prawosławny. Pochodził z Grodzieńszczyzny.
1925 – w Wilnie ukazała się gazeta „Sialanskaja Niwa". Ukazywała się do 7 lipca 1930 r., wydawca **Fabian Jaremicz**.
1926 – Rosyjska Federacyjna Socjalistyczna Republika Radziecka przekazała Białorusi powiat homelski i rzeczycki ze zlikwidowanej guberni homelskiej. Pozostałe trzy powiaty guberni dołączono do guberni briańskiej (Rosja).
1928 – urodził się **Mikałaj Łahodzicz**, białoruski dysydent, więzień polityczny.

7 grudnia

1506 – w Grodnie wielki książę litewski **Zygmunt I Stary** wydał przywilej, który potwierdzał prawa nadane ziemiom, włościom i miastom WKL.
1824 – w majątku Topolszczyzna (rejon smorgoński) urodził się **Julian Bakszański**, uczestnik powstania styczniowego, komendant oddziału powstańczego, publicysta.
1863 – zmarł **Onufry Pietraszkiewicz** (ur. w 1793 r. w Szczuczynie), filomata, poeta, archiwista, uczestnik powstania listopadowego.
1878 – w Nowosadach (rejon oszmiański) urodził się **Andrej Ziaziula** (właściwie: **Aleksander Astramowicz**), duchowny katolicki, poeta.
1921 – w Radoszkowiczach w Zachodniej Białorusi założono Towarzystwo Szkoły Białoruskiej (funkcjonowało do 1937 r.).
1926 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Narodny Zwon" (ukazywała się do 30 marca 1927 r.).
1943 – w Mińsku nieznani sprawcy zamordowali **Wacława Iwanowskiego**, działacza społeczno-politycznego, jednego z założycieli Białoruskiej Rewolucyjnej Hramady, wydawcę, ministra oświaty w rządzie BRL. Pochowany na Cmentarzu Kalwaryjskim.
1998 – w Mińsku zmarł **Leanid Prakopczyk**, krajoznawca, pisarz.

8 grudnia

1432 – pod Oszmianą **Zygmunt Kiejstutowicz** stoczył bitwę ze **Świdrygiełłą** roszczącym sobie prawo do władzy i spiskującego z Krzyżakami. Zginęło ponad 10 tysięcy osób.
1914 – w Dziedzince (rejon miorski) urodził się **Czesłaŭ Sipowicz**, duchowny katolicki obrządku bizantyjsko-słowiańskiego, biskup tytularny Mariamme, wizytator apostolski dla diaspory wiernych Białoruskiego Kościoła Greckokatolickiego, przełożony generalny, działacz społeczny, emigrant w Wielkiej Brytanii.
1922 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Nasza Buduczynia" („Nasza Przyszłość"). Jej redaktorem był **Leopold Rodziewicz**. Ukazywała się do 14 lutego 1923 r.
1926 – zmarł **Kastuś Bialecki**, działacz społeczno-polityczny.
1937 – rozstrzelany został **Ignacy Dworczanin**, działacz społeczno-kulturalny, literaturoznawca, poeta, pedagog.
1937 – rozstrzelany został **Jazep Haŭrylik**, działacz ruchu zachodniobiałoruskiego, nauczyciel.
1937 – rozstrzelany został **Anton Hryniewicz**, zbieracz białoruskiego folkloru muzycznego, wydawca, pedagog, kompozytor.
1963 – w Teodozji (Ukraina) zmarł **Daniła Wasileŭski**, krajoznawca, historyk, literaturoznawca.
1968 (albo 1969) – w Tatarce (Kraj Stawropolski, Rosja) zmarła **Wanda Lawicka** (po mężu **Losik**), pisarka. Pochowana w Tatarce.
1991 – w Wiskulach (Puszcza Białowieska) podpisano porozumienie o rozwiązaniu ZSRR i stworzeniu Wspólnoty Niepodległych Państw, co oznaczało ostateczny upadek imperium radzieckiego.

9 grudnia

1891 – w Mińsku urodził się **Maksim Bahdanowicz**, poeta, tłumacz, krytyk.
1918 – Rada i Rząd BRL w przededniu emigracji do Wilna wydały 5. odezwę, wzywającą naród białoruski do przeciwstawienia się władzy bolszewickiej i do tworzenia rad białoruskich podporządkowanych Radzie BRL.
1922 – w Grodnie otwarto Muzeum Historyczno-Archeologiczne.
1973 – w Wilnie zmarł **Janka Szutowicz**, działacz społeczno-kulturalny, wydawca, literaturoznawca, więzień łagrów sowieckich. Pochowany na cmentarzu w Kolonii Wileńskiej.
1974 – zmarła **Julia Bibiła**, bibliografka, mistrzyni tkactwa artystycznego.
1976 – założono Białoruskie Państwowe Muzeum Architektury Ludowej i Życia Codziennego.
1981 – w Mińsku odsłonięto pomnik **Maksima Bahdanowicza** (autor: **Siarhiej Wakar**).
1991 – na Trojeckim Przedmieściu w Mińsku otwarto Muzeum Literackie im. **Maksima Bahdanowicza**.
1991 – Najważniejszy plac w Mińsku (przy siedzibie rządu) otrzymał nazwę Placu Niezależności.

10 grudnia

Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka

1574 – koło Nieświeża urodził się **Mikołaj Łęczycki** (zm. w 1653 r.), działacz kultury, teolog katolicki, pedagog.
1831 – w Paryżu utworzono Towarzystwo Litewskie i Ziem Ruskich – organizację społeczno-polityczną.
1852 – w Naczy (rejon woronowski) urodził się **Wandalin Szukiewicz**, archeolog, etnograf, kolekcjoner.
1865 – wyszedł dekret carski, zabraniający Polakom katolikom kupowania ziemi na terenie guberni grodzieńskiej, wileńskiej, witebskiej, mińskiej, wołyńskiej, podolskiej, kijowskiej, kowieńskiej i mohylewskiej (zniesiono go w 1905 r.) .
1870 – w Bohdanowie (rejon wołożyński) urodził się **Ferdynand Ruszczyc**, białoruski i polski malarz, grafik, rysownik, scenograf, pedagog.
1888 – na Białostocczyźnie urodził się **Mikoła Dziamidaŭ**, żołnierz, działacz społeczno-polityczny, w 1943 r. białoruski okręgowy inspektor szkolny, organizator batalionów samoobrony białoruskiej w Lidzie.
1918 – wojska bolszewickie wkroczyły do porzuconego przez Niemców Mińska.
1945 – w Ratyzbonie (Niemcy) otwarto białoruskie gimnazjum im. **Janki Kupały** (dyrektor **Aleksander Orsa**).
1954 – w Leplu otwarto muzeum krajoznawcze.
1996 – zmarł **Robert Tomuszański**, działacz religijny i społeczno-kulturalny na emigracji (Anglia, Watykan), filolog, publicysta.

11 grudnia

1932 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Szlach”. Gazeta ukazywała się do 12.01.1933 r., jej redaktorem był **K. Czartowicz**.
1991 – Rada Najwyższa RB przyjęła ustawę „O państwowej biało-czerwono-białej fladze Republiki Białoruś”.
2002 – zmarł **Siarhiej Hrachoŭski**, pisarz.
2004 – w Wilnie zmarł **Kastuś Szyszeja** (pseudonim: **Arłoŭ**), działacz ruchu wyzwoleńczego, więzień łagrów sowieckich. Pochowany na Cmentarzu Spaso-Eufrozyńskim w Wilnie.

12 grudnia

1586 – w Grodnie zmarł **Stefan Batory**, wielki książę litewski, król Polski. Jego następcą został **Zygmunt III Waza**.
1814 – urodził się **Adam Zawadzki**, wileński drukarz i wydawca.
1929 – w Wilnie ukazała się gazeta „Napierad” (ukazywała się do 3 października 1930 r., redaktor **M. Siniaŭski**).
1979 – w Raubiczach (rejon miński) otwarto Muzeum Białoruskiej Sztuki Ludowej.

13 grudnia

1347 – powieszony został **Eustachy**, jeden z trzech męczenników wileńskich.
1595 – Kozacy **Seweryna Naliwajki** zajęli Mohylew, a następnie splądrowali i spalili miasto.
1826 – zmarł **Stanisław Bohusz-Siestrzeńcewicz**, duchowny katolicki, biskup koadiutor wileński (1773-1783), pierwszy w historii arcybiskup mohylewski (od 1783 r.), uczony, literat.
1894 – w Poznaniu ukazał się zbiór wierszy **Franciszka Bahuszewicza** „Smyk białoruski".
1919 – w Mińsku odbył się zjazd Rady BRL. W wyniku rozpadu Rady utworzono Najwyższą Radę BRL (przewodniczący **Jazep Losik**) i Narodową Radę BRL (przewodniczący **Piotr Kreczeŭski**).

14 grudnia

1851 – w majątku Lixna (powiat dyneburski, obecnie Łotwa) urodził się **Edward von Ropp**, duchowny katolicki, biskup wileński, arcybiskup mohylewski.
1906 – w Mińsku utworzono białoruskie wydawnictwo „Mińczuk".
1911 – w Cerebostyniu (rejon korelicki) urodził się **Aleksander Kałodka**, działacz społeczny, prawoznawca, publicysta, więzień faszystowskich obozów koncentracyjnych, działacz białoruskiej emigracji w Australii.
1957 – w gazecie „Literatura i Mastactwa" ukazał się artykuł **Barysa Saczanki** „Szanować język ojczysty" – pierwszy prasowy sprzeciw wobec rusyfikacji.
1989 – zmarł **Andriej Sacharow**, uczony, dysydent, bojownik o prawa człowieka w ZSRR.
2001 – zmarł **Samson Piarłowicz**, poeta, więzień gułagu. Pochowany w Nowogródku.

15 grudnia

1575 – królem Polski i wielkim księciem litewskim został wybrany **Stefan Batory** (panował do 12 grudnia 1586 r.).
1735 – w majątku Rutkiszki (Białostocczyzna) urodził się **Dawid Zygmunt Pilchowski**, jezuita, profesor Szkoły Głównej Wielkiego Księstwa Litewskiego, generalny wizytator szkół z ramienia KEN, pisarz, tłumacz, wydawca.
1921 – w Kopylu urodził się **Ściapan Aleksandrowicz**, literaturoznawca, krajoznawca.
1945 – urodził się **Kastuś Myśliwiec**, działacz społeczno-polityczny, członek Białoruskiego Frontu Ludowego w Drohiczynie w obwodzie brzeskim.
1986 – przedstawiciele białoruskiej inteligencji, m.in. **Wiaczasłaŭ Adamczyk**, **Ryhor Baradulin**, **Janka Bryl**, **Wasil Bykaŭ**, **Pimien Panczanka**, **Leanid Szczamialoŭ**, **Stefania Staniuta**, skierowali na ręce generalnego sekretarza KC KPZR list otwarty, w którym zaprotestowali przeciw dyskryminacji języka białoruskiego na jej historycznych obszarach. Propozycje zmian ukierunkowanych na poprawę sytuacji języka białoruskiego Kreml zignorował.

1990 – Ojciec Święty **Jan Paweł II** podniósł grodzieński kościół farny do rangi bazyliki mniejszej.
1994 – w Brześciu zmarł **Uładzimir Kaleśnik**, literaturoznawca, krytyk, prozaik. Pochowany tamże.

16 grudnia

1799 – w Murogach (powiat połocki) urodził się **Jan Barszczewski,** pisarz, wydawca, jeden z prekursorów nowoczesnej literatury białoruskiej.
1901 – w Kubielnikach (rejon brzostowicki) urodził się **Mikałaj Marcińczyk**, działacz społeczno-kulturalny, lekarz, więzień łagrów sowieckich.
1951 – w Nowym Jorku stworzono Białoruski Instytut Nauki i Sztuki.

17 grudnia

1849 – w Albertynie pod Słonimiem urodził się **Zygmunt Pusłowski**, mecenas, kolekcjoner.
1886 – w Kapłance (rejon berezyński) urodził się **Mikoła Rawieński**, kompozytor, folklorysta, autor hymnu „Mahutny Boża”, emigrant (Niemcy, Belgia).
1889 – w Nowym Siole (rejon bieszankowicki) urodził się **Daniła Wasileŭski**, krajoznawca, historyk, literaturoznawca.
1891 – na chutorze Pławuszka (rejon smorgoński) urodził się **Andrzej Cikoto**, duchowny katolicki, generał zakonu marianów, działacz religijny i społeczno-kulturalny.
1926 – w ZSRR miał miejsce spis ludności. Na ziemiach białoruskich mieszkało 4 983 000 osób.
1994 – w Wilnie na cmentarzu Rossa odsłonięto pomnik **Albina Stepowicza**.

18 grudnia

1771 – w Lachowiczach urodził się **Franciszek Ksawery Niesiołowski**, generał, uczestnik powstania kościuszkowskiego i listopadowego.
1917 – w Mińsku bolszewicy rozpędzili I Kongres Wszechbiałoruski. Po rozpędzeniu kongresu na tajnym posiedzeniu wybrano Radę Zjazdu Wszechbiałoruskiego.
1934 – w Wilnie zmarł **Albin Stepowicz**, działacz społeczno-kulturalny, kompozytor, pedagog muzyczny, publicysta. Pochowany na cmentarzu Rossa.
1973 – **Piotr Klimuk** został pierwszym Białorusinem, który poleciał w kosmos. Później odbył jeszcze dwa loty.

19 grudnia

1728 – zmarł **Lew Kiszka** (ur. w 1668 r.), działacz religijny, historyk, teolog oraz tłumacz wielu dzieł wydawanych przede wszystkim w Supraślu; bazylianin, biskup włodzimiersko-brzeski, unicki metropolita kijowski i halicki.
1942 – w Słonimiu gestapowcy rozstrzelali katolickie siostry zakonne **Bogumiłę Noiszewską** i **Martę Wołowską** oraz księdza **Adama Starka**.

1964 – w Łaszy (rejon grodzieński) otwarto muzeum **Eutymiusza Karskiego**.
1992 – w Mińsku miał miejsce I Zjazd Białorusinów Bliskiej Zagranicy (trwał dwa dni).

20 grudnia

1840 – w Dąbrowie (rejon szczuczyński) urodził się **Kazimierz Alchimowicz**, malarz, uczestnik powstania styczniowego.
1890 – w Lwowie urodził się **Oskar Maryks**, scenograf teatralny i pedagog.
1890 – w Sokółce (Białostocczyzna) urodził się **Józef Daszuta**, duchowny katolicki, marianin.
1910 – w Spiahlicy (rejon wilejski) urodził się **Witaŭt Tumasz**, działacz społeczny, lekarz, znawca twórczości **Skaryny**, działacz emigracyjny (Polska, Niemcy, USA).
1924 – w Łotwie założono towarzystwo kulturalno-oświatowe inteligencji białoruskiej Białoruska Chata (działało do 29 października 1936 r.).
1937 – w Mińsku rozstrzelani zostali **Wasil Drużczyc** – historyk; **Ściapan Niekraszewicz** – językoznawca, działacz społeczny; **Michaił Pijatuchowicz** – literaturoznawca, pedagog.
2000 – w stanie New Jersey zmarł **Janka Zołak** (właściwie: **Anton Daniłowicz**), poeta, działacz emigracyjny w USA. Pochowany w South River.
2004 – w Połocku zmarł **Wasil Miadzielec** (ur. w 1928 r. w Różanpolu, rejon miorski), działacz ruchu narodowowyzwoleńczego, jeden z przywódców Związku Patriotów Białoruskich, więzień łagrów sowieckich.

21 grudnia

1796 – w Miasocie (rejon mołodeczański) urodził się **Tomasz Zan**, uczestnik ruchu wyzwoleńczego, filomata, przyrodoznawca, literat.
1890 – w Petersburgu urodził się **Mikałaj Aładaŭ**, kompozytor.
1969 – zmarł **Alaksiej Szudziejka**, działacz emigracji białoruskiej (Niemcy, USA).
1981 – zmarł **Michaś Zabejda-Sumicki**, śpiewak, pedagog, działacz emigracyjny. Pochowany na Cmentarzu Olszańskim w Pradze.

22 grudnia

1264 – Połock podpisał umowę pokojową i handlową z Rygą i Zakonem Kawalerów Mieczowych.
1798 – w Wilnie zmarł **Giuseppe de Sacco** (ur. w 1735 r. w Weronie), włoski architekt, który pracował na Wileńszczyźnie i Grodzieńszczyźnie. Pochowany w Grodnie (wg innych źródeł w swoim majątku Dubaśno koło Sokółki).
1864 – zmarł **Michał Baliński**, historyk, publicysta.
1932 – w Wilnie zarejestrowano Towarzystwo Oświaty Białoruskiej – kulturalno-oświatową organizację, która działała w Zachodniej Białorusi w latach 1932-37.
1937 – w więzieniu NKWD w Ałama-Acie w Kazachstanie rozstrzelany został **Janka Wiarsocki**, duchowny katolicki, działacz społeczny.
2001 – zmarł **Uładysłaŭ Czarniaŭski**, duchowny katolicki, tłumacz Biblii i tekstów liturgicznych na język białoruski.

23 grudnia

1796 – w Wierzchowicach (rejon kamieniecki) urodził się **Wiktor Heltman**, publicysta, uczestnik powstania listopadowego.
1831 – przy odwrocie powstańców do Prus zmarła **Emilia Plater**, uczestniczka ruchu narodowowyzwoleńczego, folklorystka.

24 grudnia

1761 – w Węglewie w Wielkopolsce urodził się **Jakub Jasiński**, działacz wojskowy i polityczny, inżynier, poeta, jeden z przywódców insurekcji kościuszkowskiej.
1784 – w majątku koło wsi Hajna (rejon łohojski) urodził się **Zorian Dołęga-Chodakowski** (właściwie: **Adam Czarnocki**), etnograf, archeolog i badacz Słowiańszczyzny.
1798 – w folwarku Zaosie (rejon nowogródzki) urodził się **Adam Mickiewicz**, polski i białoruski poeta, działacz i publicysta polityczny.
1904 – w Nowosiółkach (rejon pietrykowski) urodził się **Aleś Dudar** (właściwie: **Aleksander Dajlidowicz**), poeta, krytyk.
1910 – w Mińsku urodził się **Uładzimir Siadura**, literaturoznawca, więzień łagru sowieckiego, działacz emigracji białoruskiej (Niemcy, USA).
1920 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Nasza Dumka” (redaktor **Maksim Harecki**, ukazywała się do 8 lipca 1921 r.).
1935 – w Wilnie ukazał się pierwszy numer gazety „Nasza Wola” – organu KPZB (ukazywała się do 23 sierpnia 1936 r.).
1942 – w Trościańcu pod Mińskiem nacjonaliści zastrzelili **Wincentego Godlewskiego**, duchownego katolickiego, ideologa białoruskiego ruchu narodowego.
1937 – urodził się **Wiaczesław Czornowił**, ukraiński działacz polityczny, dysydent, bojownik o niezależność Ukrainy. Aktywnie wspierał niezależność Białorusi.
1976 – w Gródku (obwód witebski) otwarto Rejonowe Muzeum Krajoznawcze.

25 grudnia

Boże Narodzenie według kalendarza gregoriańskiego

1844 – zmarł **Adam Chreptowicz**, działacz oświatowy, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej, mecenas sztuki, nauki, w Szczorsach złożył szkołę podstawową.
1872 – na emigracji w Rumunii zmarł **Wacław Przybylski**, jeden z przywódców powstania styczniowego, literat.
1919 – w Dzietomli (rejon nowogródzki) urodził się **Kastuś Miarlak**, działacz społeczno-kulturalny i religijny na emigracji (Włochy, Argentyna, USA).
1945 – w Paryżu ukazał się pierwszy numer gazety „Biełaruskija Nawiny” (ukazywała się do 28 czerwca 1947 r., redaktor **Lawon Rydleŭski**).
1979 – w Mińsku milicja rozpędziła studencką procesję bożonarodzeniową.
1991 – **Michaił Gorbaczow** zrezygnował ze stanowiska prezydenta ZSRR, na Kremlu opuszczono czerwoną flagę ZSRR.
1998 – odbył się pierwszy spis ludności niezależnej Białorusi. Na terenie Białorusi mieszkało 10 045 200 osób (8 159 100 Białorusinów). Jako język ojczysty 73% ludności wskazało białoruski.

26 grudnia

1891 – w Malewie (rejon nieświeżski) urodził się **Aleś Winicki**, emigracyjny działacz społeczny (Niemcy i USA), historyk.
1937 – w Nowosybirsku został rozstrzelany **Mikoła Kaspiarowicz**, krajoznawca, teoretyk sztuki, literaturoznawca.
1937 – w Mińsku został rozstrzelany **Antuk Krynica** (właściwie: **Anton Żdanowicz**), aktor.
1940 – po pobiciu przez nieznanych sprawców zmarł **Bolesław Paczopka** (ur. w 1884 r. na Witebszczyźnie), duchowny katolicki, działacz kulturalno-oświatowy i religijny.
1957 – na stacji kolejowej Kirchheim (Niemcy) zmarł na zawał serca **Jury Sabaleŭski**, emigracyjny działacz polityczny (Niemcy, USA). Pochowany w Monachium.
1978 – w Londynie zmarł **Wincuk Adważny** (właściwie: **Jazep Hermanowicz**), duchowny katolicki, pisarz, poeta, emigrant (Włochy i Wielka Brytania). Pochowany na cmentarzu St. Pancras.
1989 – w czasie zjazdu krajoznawców (trwał do 27 grudnia) stworzono Białoruskie Towarzystwo Krajoznawcze.

27 grudnia

1633 – zmarł **Melecjusz Smotrycki** (ur. w 1577 r. w miejscowości Smotrycz – obecnie rejon dunajowiecki obwodu chmielnickiego, Ukraina), cerkiewny działacz społeczno-polityczny, białorusko-ukraiński pisarz i polemista. Pochowany we wsi Dermań (obecnie Ustienskoje Drugoje, obwód równieński).
1836 – w Żołudku (rejon szczuczyński) urodził się **Walery Wróblewski**, jeden z przywódców powstania styczniowego.
1847 – w majątku Mogilno (obecnie Nadniemen) na Uździeńszczyźnie (wg innych źródeł w majątku Turyn, rejon puchowicki) urodził się **Jakub Narkiewicz-Jodko**, przyrodoznawca, wynalazca, lekarz.
1859 – w Białymstoku urodził się **Ludwik Łazarz Zamenhof**, lekarz, twórca języka esperanto; mieszkał również w Grodnie.
1891 – zmarł **Aleksander Chodźko**, poeta, folklorysta, orientalista i slawista.
1906 – w Odessie urodziła się **Ina Rytar-Kachanoŭska** (pseud. **Aleksandra Sakowicz**), białoruska nauczycielka, pisarka, emigrantka (zm. w 1997 r. w Cleveland, USA).
1916 – w Wilnie założono Białoruskie Towarzystwo Naukowe (działało do zajęcia miasta przez wojska sowieckie).
1918 – Rada BRL na czele z **Antonem Łuckiewiczem** przyjechała do Grodna.
1919 – w Starobinie (rejon soligorski) urodziła się **Halina Makarowa**, aktorka.
1924 – zmarł **Leŭ Bakst** (właściwie: **Leŭ Rozenberg**), urodzony w Grodnie, scenograf, malarz i grafik, twórca barwnych, stylizowanych kostiumów i dekoracji .
1925 – w Atenach w Grecji zmarł **Zygmunt Mineyko**, uczestnik powstania styczniowego, białoruski i grecki działacz społeczny, etnograf, kolekcjoner, pamiętnikarz.

28 grudnia

1588 – Grodno, zgodnie z postanowieniem sejmu krakowskiego, stało się centrum królewskiej ekonomii; pełniło tę funkcję do 1795 r.
1882 – w majątku Lebiodka (rejon szczuczyński) urodził się **Tadeusz Iwanowski (Tadas Ivanauskas)** białoruski i litewski zoolog, pedagog.
1908 – w Wilnie założono wydawnictwo „Nasza Chata" (działało do 1911 r.).
1920 – Pierwsza Białoruska Dywizja Słucka po miesiącu od wybuchu powstania została zmuszona do przekroczenia granicy polskiej. Koło wsi Siniawka (województwo nowogródzkie) Polacy rozbroili ją, a później przetransportowali do Białegostoku. Kilkuset (wg innych źródeł 3 tysiące) powstańców wróciło na Ziemię Słucką i stworzyło partyzantkę.
1921 – w Wilnie z prywatnych zbiorów **Iwana Łuckiewicza** stworzono Muzeum Białoruskie.
1927 – w Wilnie odbył się I Zjazd Towarzystwa Szkoły Białoruskiej (zjazd trwał 2 dni).
1944 – w łagrze sowieckim na Syberii zmarł **Ściapan Żuryk**, działacz białoruskiego ruchu studenckiego, zoolog.
1971 – w Londynie zmarł **Dominik Aniśko**, ideolog i działacz białoruskiego ruchu chrześcijańskiego, publicysta, emigrant (Wielka Brytania); pochowany na londyńskim cmentarzu St. Pancras.

29 grudnia

1884 – w folwarku Lucynka (obecnie Mała Lucynka, rejon wołożyński) zmarł **Wincenty Dunin-Marcinkiewicz**, poeta, dramaturg, jeden z prekursorów literatury białoruskiej. Pochowany na cmentarzu w Tupalszczyźnie.
1892 – w Uchwiszczach (rejon połocki) zmarł **Feliks Topczewski** (ur. ok. 1838 r. w folwarku Budziszcze, obecnie Losowo, rejon uszacki), poeta, publicysta. Pochowany w Rukszanicach (obecnie Hłybaczka, rejon uszacki).

30 grudnia

1648 – w Ihumeniu miejscowe oddziały powstańcze rozgromiły wojsko chorążego WKL **Krzysztofa Zygmunta Paca**.
1879 – w Grodnie urodził się **Jakub Czechaŭski**, atleta.
1911 – w Marcianowcach (rejon wołkowyski) urodziła się **Lidzija Jałoŭczyk** (po mężu: **Lisok**), pisarka, poetka, pedagog.
1918 – utworzono Białoruski Instytut Pedagogiczny w Mińsku.
1937 – w Mińsku rozstrzelano **Aleksandra Ćwikiewicza**, działacza politycznego, historyka, filozofa, publicystę.
1951 – założono Organizację Młodzieży Białorusko-Amerykańskiej w USA (do 1967 r. nazywała się Zrzeszeniem Białoruskiej Młodzieży w USA).
1975 – w Żupranach (rejon oszmiański) odsłonięto pomnik **Franciszka Bahuszewicza**, a w Kuszlanach (rejon smorgoński) otwarto muzeum poety.
1978 – w Kopylu otwarto Muzeum Historyczno-Krajoznawcze.

31 grudnia

1579 – zmarł **Walerian Protasewicz-Szuszkowski** (ur. ok. 1509 r. w majątku Szuszkowo, rejon łohojski), katolicki biskup łucki i wileński, pisarz wielki litewski, założyciel wileńskiego kolegium jezuickiego, przekształconego później w uniwersytet.
1802 – w Podorosku (rejon wołkowyski) urodził się **Maksymilian Stanisław Ryłło**, jezuita, filozof, archeolog, rektor Collegium Urbanum w Rzymie, katolicki misjonarz na Bliskim Wschodzie i w Afryce.
1916 – w Warszawie zmarł **Kazimierz Alchimowicz**, malarz, uczestnik powstania styczniowego.
1976 – w Melbourne rozpoczęło się (trwało do 3 stycznia 1977 r.) I Spotkanie Białorusinów Australii. Założono Federalną Radę Organizacji Białoruskich w Australii.
1991 – w Grodnie zmarł **Jury Astroŭski**, biochemik, akademik, działacz społeczny. Pochowany na cmentarzu przy prospekcie Kosmonautów.
1992 – białoruscy żołnierze, pogranicznicy i współpracownicy KGB złożyli przysięgę na wierność Białorusi. Akt ten uwieńczył tworzenie własnych sił zbrojnych oraz organów bezpieczeństwa Białorusi.
2000 – zmarła **Wiera Cierlukiewicz** (ur. w 1941 r.) działaczka ruchu społeczno-politycznego, członkini Partii Konserwatywno-Chrześcijańskiej BFL.

Spis osób

Wykaz skrótów

ASRR – Autonomiczna Socjalistyczna Republika Radziecka
BACP – Białoruska Autokefaliczna Cerkiew Prawosławna
BCR – Białoruska Centralna Rada
BFL – Białoruski Front Ludowy
BRL – Białoruska Republika Ludowa
BSH – Białoruska Socjalistyczna Hramada
BSRR – Białoruska Socjalistyczna Republika Radziecka
KEN – Komisja Edukacji Narodowej
BWRH – Białoruska Włościańsko-Robotnicza Hromada
KC – Komitet Centralny
KGB – Komitiet Gosudarstwiennoj Biezopasnosti = Komitet Bezpieczeństwa Państwowego
KPB – Komunistyczna Partia Białorusi
KPZB – Komunistyczna Partia Zachodniej Białorusi
KPZR – Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego
NKWD – Narodnyj Komissariat Wnutriennich Dieł = Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych
OBWE – Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie
OGPU – Obiedinionnoje Gosudarstwiennoje Politiczeskoje Uprawlenije = Zjednoczony Państwowy Zarząd Polityczny
RB – Republika Białoruś
RKP(b) – Rosyjska Komunistyczna Partia (bolszewików)
TSB – Towarzystwo Szkoły Białoruskiej
WBO – World Boxing Organization = Światowa Organizacja Boksu
WKL – Wielkie Księstwo Litewskie
ZSRR- Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich